

Előterjesztés Integrált Települési Vízgazdálkodási Terv (ITVT) elfogadására

Tisztelt Képviselő-testület!

Sajószentpéter Városi Önkormányzat Települési kékinfrastruktúra fejlesztése Sajószentpéter városban című TOP_PLUSZ-1.2.1-21-BO1-2022-00048 azonosító számú pályázata támogatásban részesült, a támogatási szerződés megkötésre került.

A projekt előkészítő szakaszában az első mérföldkő teljesítéséhez a pályázati felhívás előírja a települési vízgazdálkodási feladatok összehangolt fejlesztéseit megalapozandó **Integrált Települési Vízgazdálkodási Terv (ITVT)** elkészítését és benyújtását a támogató felé.

A **Magyar Mérnöki Kamara Vízgazdálkodási és Vízépítési Tagozata** készítette el az **Országos Vízügyi Igazgatóság** koordinációjával ennek az új típusú dokumentumnak a tervezési segédletét, amely az alábbiak szerint határozza meg, pozicionálja a dokumentum jelentőségét:

A hazai vízgazdálkodás egyik legkomolyabb feladata és egyben kihívása a települési vízgazdálkodás hatékonyságának fejlesztése annak érdekében, hogy a települések felkészülhessenek a környezeti és társadalmi változásokra. A települési vízgazdálkodás egy olyan komplex több tényezős rendszer (a környezetvédelem, az ipar és mezőgazdaság, a lakhatás, valamint a meglévő és új infrastruktúra fejlesztés összehangolása), melynek sikeressége a településen, társadalmi konszenzuson alapul és közösségileg kialakított megoldásokon múlik. Fontos továbbá, hogy egységes szemléletű, koherens tevékenységcsoporthként, a műszaki, intézményi, szabályozási és finanszírozási, valamint a környezeti és a fenntarthatósági szempontok együttesen legyenek figyelembe véve.

A település fejlődése, fejlesztése a településrendezési eszközökön keresztül formálódik, és ezen keresztül hatással van a vízgazdálkodásra (pl.: az elvezetendő csapadékvíz mennyiségére), viszont az is igaz, hogy a település vízgazdálkodása hatással van a településre annak fejleszthetőségére, fejlődésére.

Ezen kölcsönhatás, ami szükségessé teszi egy település számára, hogy foglalkozzon a települését érintő vízgazdálkodási kérdésekkel. Ezen kölcsönhatás teszi szükségessé az integrált szemléletet és az érdekeltek aktív bevonását a döntéshozatalba. Ehhez viszont szükséges egy olyan alapidokumentum, lásd: Integrált Települési vízgazdálkodási Terv (ITVT), amely egységes szerkezetben tárgyalja és értékeli a település különböző vízgazdálkodási elemeit és rámutat a településfejlesztési elképzelésekkel való kapcsolódási pontokra.

Az ITVT célja és definíciója:

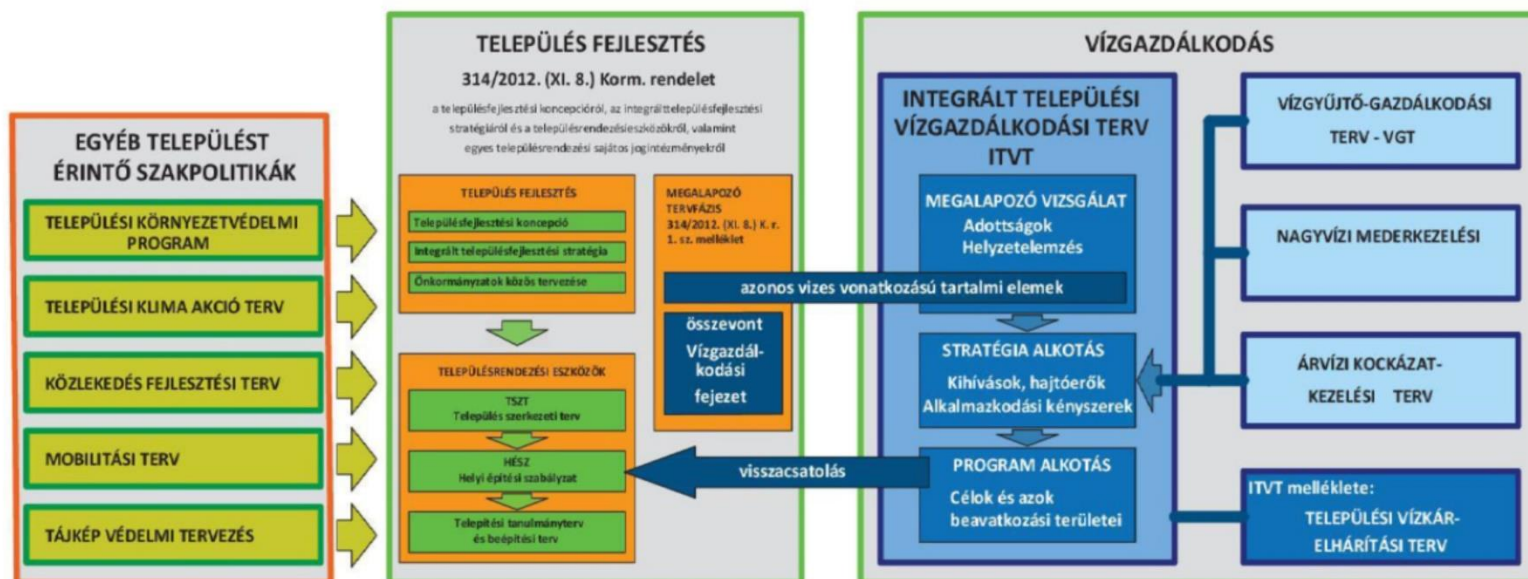
A település környezeti, társadalmi és szociális, a vízzel és víz állapotokkal kapcsolatos igényeit kielégítő olyan vízgazdálkodási alapidokumentuma, mely gazdaság- és környezettámogató, fenntartható vízgazdálkodási feladatokat és azok alapjait egységes, működtethető rendszerben mutatja be.

Az ITVT integrálja, és biztosítja a kapcsolatot:

- a település napi működése és a település vízgazdálkodási elemei között,
- a települési vízgazdálkodási elemek között,
- a településfejlesztési elemek és a település vízgazdálkodási elemei között.

Cél, hogy az ITVT-n keresztül a települési vízgazdálkodás elemei és ezzel kapcsolatos teendők, kötelezettségek beépüljenek a település napi működési ügymenetébe és fejlesztési terveibe, ezáltal biztosítva a település hatékony működtetését és a vízgazdálkodással összefüggő szakmai feladatok, kötelezettségek ellátását.

Településfejlesztés - Vízgazdálkodás kapcsolata ITVT helye a településfejlesztés tervezési rendszerében

Sajószentpéter Városi Önkormányzat az ITVT elkészítésére -beszerzési eljárást követően- a Vízépítő Mérnöki Kft.-t bízta meg, melynek anyagi fedezetét a nyertes projekt költségvetése nyújtotta.

Az ITVT készítőjének a feladata volt egy olyan, a település vízgazdálkodására vonatkozó lényeges információkat, adatokat, összefüggéseket bemutató tömör és jól érthető dokumentáció elkészítése, amely az önkormányzat számára jól használható és megfelelő szakmai alapot ad a településfejlesztéssel kapcsolatos döntésekhez.

Az elkészült terv – a tervezési segédlet útmutatása alapján – három fő fejezetből áll:

1. fejezet Meglévő állapot ismertetése
2. fejezet Szabályozási környezet
3. fejezet A településfejlesztéshez kapcsolódó vízgazdálkodási célok, stratégia, feladatok

A terv a település vízgazdálkodási céljait az alábbiak szerint határozza meg:

1. Vízügyi helyzet

A települési vízgazdálkodásban előtérbe kerül a természetes vízügyi helyzet lehetőségeinek kihasználása. A csapadékvíz gazdálkodás, vízrendezés során egyrészt műszaki beavatkozásokkal – lefolyás szabályozása, tározás-, másrészt növénytelepítéssel, a patakok menti zöldterületek fejlesztésével (zöld folyosó kialakításával), vízgyűjtő területeken vízmelegtartó képesség növelésével törekszünk a víz visszatartására.

2. Árvízvédelem, kockázat megelőző területhasználat

Elsődleges a belterületek védelme az árvízi elöntéstől, ennek megfelelő árvízvédelmi fejlesztések megvalósításában való együttműködés a hatósági, szakigazgatási szervekkel. A kockázatok csökkentésére az elöntéssel veszélyeztetett területeken – Sajó nagyvízi mederben – lehetséges területhasználatok szabályozása, érdekeltekkel való együttműködés a nagyvízi mederre érvényes jogszabályi előírásokkal összhangban.

3. A vizek állapotának fokozatos javítása

A felszíni és a felszín alatti víztestek jó állapotának/potenciáljának elérése és folyamatos fenntartása, különös tekintettel a vízbázis védelmére.

4. Minőségi víziközmű-szolgáltatás, csapadékvíz-gazdálkodás megvalósítása

Közüzemi ivóvízellátó rendszer műszaki színvonalának megőrzése, hálózati rekonstrukció a szolgáltatási színvonal megőrzése és a hálózati vízvesztés csökkentésére. Szennyvízhálózat műszaki színvonalának megőrzése hálózati rekonstrukció az elöregedett vezetékek cseréjével, átemelők felújítása. Szennyvíztisztító energetikai korszerűsítése, gépészeti, villamos és irányítástechnikai felújítása. Fecskeszög, Dusnokpuszta és Újbányatelep szennyvízelvezetés és kezelés megoldása. Csapadékvíz-gazdálkodás, vízrendezés fejlesztése. Elvezetendő vízhozamoknak megfelelő városi csapadékvíz-elvezető hálózat kiépítése, a várost védő övárorendszer fejlesztése. Vízügyi helyzet elsősorban a vízgyűjtőkön való beavatkozásokkal. Kisvízfolyások fejlesztése, patakparti zöldterületek kialakítása. A város és a vízfolyások kapcsolatának helyreállítása.

5. A lakosság tájékoztatása és bevonása a vízzel kapcsolatos kérdésekbe, problémákba, feladatokba és célmeghatározásba

Az önkormányzati tájékoztatási lehetőségeken és fórumokon keresztül a lakosság tájékoztatása, visszajelzések kezelése.

6. Integrált szemlélet a vízgazdálkodásban, területfejlesztésben, természet- és környezetvédelemben

A települési vízgazdálkodás egységes szemléletű kezelése, összhang és együttműködés a fejlesztési programokkal, településrendezéssel, természetvédelemmel, környezetvédelemmel. Ágazati szereplőkkel való koordináció.

7. Gazdaságosan és fenntarthatóan működő szolgáltatás biztosítása

A víziközmű szolgáltatások esetében a megfelelő szolgáltatási színvonal fenntartása, az ennek érdekében szükséges beavatkozások forrásainak biztosítása, a lakosság, intézményi és gazdasági

szereplők terhelhetőségének figyelembevételével. Élhető, minőségi lakó- és zöldterületek, vonzó környezet biztosítása a vizek kártételei elleni biztonság fenntartása mellett.

Az ITVT a célok felsorolása után számba veszi a fejlesztési, fejlesztendő területeket és a hozzájuk kapcsolódó feladatokat is beazonosítja.

Az Integrált Települési Vízgazdálkodási Terv, valamint a projekt műszaki tartalmát és a dokumentumok összhangját az **Észak-magyarországi Területi Vízgazdálkodási Tanács Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Szakmai Bizottsága** is megvizsgálta és **támogatta**.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést megtárgyalni és a határozati javaslatot elfogadni szíveskedjen.

Sajószentpéter, 2024. 03. 13.

**Sajószentpéter Városi Önkormányzat Képviselő-testületének
...../2024. (III. 21.) határozata
Integrált Települési Vízgazdálkodási Terv (ITVT) elfogadásáról**

Sajószentpéter Városi Önkormányzat Képviselő-testülete az előterjesztést megtárgyalta és az alábbi döntést hozta:

A Képviselő-testület **Integrált Települési Vízgazdálkodási Tervet (ITVT)** – a határozat melléklete szerint – elfogadja.

Felelős: polgármester

Határidő: azonnal

Vízépítő Mérnöki Kft.
3530 Miskolc Meggyesalja u. 4. fszt. 3.
Tel.: 46-505-060, e-mail: velkey@t-online.hu

SAJÓSZENTPÉTER

INTEGRÁLT TELEPÜLÉSI VÍZGAZDÁLKODÁSI TERVE

Jóváhagyta Sajószentpéter Városi Önkormányzat Képviselő-
testületének

..... határozata

Vízépítő Mérnöki Kft.
3530 Miskolc Meggyesalja u. 4. fszt. 3.
Tel.: 46-505-060, e-mail: velkey@t-online.hu

Tervszám: B - 9 - 2021

SAJÓSZENTPÉTER
INTEGRÁLT TELEPÜLÉSI VÍZGAZDÁLKODÁSI TERVE
ALÁÍRÓLAP

Felelős tervező

.....
Velkeyné Stéfán Ildikó
okl. építőmérnök, vezető tervező
VZ-TEL, VZ-TER, VZ-VKG, 05-0151

Településfejlesztés és térinformatika

.....
Velkey Márton
okl. településmérnök

VÍZÉPÍTŐ MÉRNÖKI
Korlátolt Felelősségű Társaság
3530 Miskolc, Meggyesalja u. 4. fszt. 3.
Adószám: 13645826-2-05

Miskolc, 2023. augusztus.

Stéfán Ildikó
Velkeyné Stéfán Ildikó
okl. építőmérnök, vezető tervező
VZ-TEL, VZ-TER, VZ-VKG, 05-0151

Tervszám: B - 9 - 2021

SAJÓSZENTPÉTER

INTEGRÁLT TELEPÜLÉSI VÍZGAZDÁLKODÁSI TERVE

TARTALOMJEGYZÉK

1. fejezet Meglévő állapot ismertetése	6
2. fejezet Szabályozási környezet, követelmények és kötelezettségek.....	67
3. fejezet A településfejlesztéshez kapcsolódó vízgazdálkodási célok, stratégia, feladatok meghatározása	117

Mellékletek:

1.	Áttekintő helyszínrajz – M 1:100 000	
2.1-2.3	Település közigazgatási területét bemutató helyszínrajz	– M 1:10 000
3.1-3.3	A település víziközmű rendszer bemutató helyszínrajz	– M 1:10 000
4.1-4.3	A település felszíni és felszínalatti vizeit bemutató helyszínrajz	– M 1:10 000

FELHASZNÁLT FORRÁSOK:

OVF ÉS ÉMVIZIG ADATSZOLGÁLTATÁS

ÉRV ZRT. ADATSZOLGÁLTATÁS

SAJÓSZENTPÉTER VÁROS ADATSZOLGÁLTATÁS

Magyarország Kistájainak Katasztere, MTA Földrajztudományi Kutatóintézet, Budapest, 2010., szerk.: Dövényi Zoltán

Kvassay Jenő-terv (KJT) - Nemzeti Vízstratégia

VGT2, VÍZGYŰJTŐ-GAZDÁLKODÁSI TERV 2-6 Sajó a Bódvával tervezési alegység, kiadja: Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság, 2016. április

VGT3 (VGT3, TISZA RÉSZVÍZGYŰJTŐ VÍZGYŰJTŐ-GAZDÁLKODÁSI TERVE – 2021, Készítette: Országos Vízügyi Főigazgatóság, 2022. december 6.

"**Nagyvízi mederkezelési terv** készítése a Sajó-Tarna vízrendszerére" (Szerződés száma: ÉM-VIZIG/Z1540370) megrendelő: ÉMVIZIG , tervező: VIZITERV Environ Kft. (4400 Nyíregyháza Széchenyi u. 15.) tervszám: 150/2014,
SAJÓ FOLYÓ ÁLLAMHATÁR – SAJÓSZENTPÉTER KÖZÚTI HÍD KÖZÖTTI SZAKASZÁNAK 08.NMT.04. TERVSZÁMÚ NAGYVÍZI MEDERKEZELÉSI TERVE és
SAJÓ FOLYÓ SAJÓSZENTPÉTER KÖZÚTI HÍD – TISZA-TORKOLAT KÖZÖTTI SZAKASZÁNAK 08.NMT.05. TERVSZÁMÚ NAGYVÍZI MEDERKEZELÉSI TERVE: 08.NMT.04.

„ÁRVÍZI KOCKÁZATI TÉRKÉPEZÉS ÉS STRATÉGIAI KOCKÁZATKEZELÉSI TERV KÉSZÍTÉSE” (KEOP-2.5.0/B/09-12-2013-0001)”
ÖSSZEFOGLALÓ KÖZÉP-TISZA TERVEZÉSI TERÜLET
Megbízó: Országos Vízügyi Főigazgatóság, Tervező: ÁKK – 2014 Konzorcium 2016. április

A Sajó-völgy (HUAN20006) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület fenntartási terve (készítette az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság megrendelésére a BioAqua Pro Kft. Zöld Akció Egyesület, 2014.)

ORSZÁGOS TERÜLETRENDEZÉSI TERV OTRT, www.e-epites.hu

BORSOD-ABAÚJ-ZEMPLÉN MEGYE TÉRSÉGI SZERKEZETI TERV, www.baz.hu

FEHÉR KÖNYV (ÚTITERV AZ EGYSÉGES EURÓPAI KÖZLEKEDÉSI TÉRSÉG MEGVALÓSÍTÁSÁHOZ – ÚTON EGY VERSENYKÉPES ÉS ERŐFORRÁSHATÉKONY KÖZLEKEDÉSI RENDSZER FELÉ), <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0144:FIN:hu:PDF>

**SAJÓSZENTPÉTER VÁROS ÖNKORMÁNYZATI PORTÁLON KÖZZÉTETT
DOKUMENTUMAI - ONKPORTAL.HU**

SAJÓSZENTPÉTER VÁROS TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA
(2015)

SAJÓSZENTPÉTER VÁROS TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERVE (LA-URBE
ÉPÍTÉSZIRODA KFT. 2016, MÓDOSÍTÁS 2020.)

SAJÓSZENTPÉTER VÁROS HELYI ÉPÍTÉSI SZABÁLYZATA (2022)

SAJÓSZENTPÉTER VÁROS INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA (2021)

SAJÓSZENTPÉTER TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYV (2017)

SAJÓSZENTPÉTER VÁROS TELEPÜLÉSI KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAM
FELÜLVIZSGÁLATA (EHS KOMPLEX KFT., 2013)

SAJÓSZENTPÉTER ZIFFA ZÖLD INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉSI- ÉS
FENNTARTÁSI AKCIÓTERV (STÚDIÓ ÉSZAK-MAGYARORSZÁGI
TERVEZŐ KFT., TÁJ - CONSULT BT., 4D TÁJÉPÍTÉSZ IRODA BT.,
MINDIGIS TÉRINFORMATIKAI IRODA KFT., 2017.)

SAJÓSZENTPÉTER VÁROS FENNTARTHATÓ ENERGIA- ÉS
KLÍMAAKCIÓTERVE (SECAP) (ENV-IN-CENT KFT., 2018)

SAJÓSZENTPÉTERI POLGÁRMESTERI HIVATAL SZERVEZETI ÉS MŰKÖDÉSI
SZABÁLYZATA

BESZÁMOLÓ A SAJÓSZENTPÉTERI VÁROSGONDNOKSÁG 2020. ÉVI
TEVÉKENYSÉGÉRŐL

TOVÁBBI DOKUMENTUMOK:

SAJÓSZENTPÉTER VÁROS BELTERÜLETI CSAPADÉKVÍZ ELVEZETÉS
TANULMÁNYTERVE, RTP-4/2015, RT-PLAN KFT., 2015.

SAJÓSZENTPÉTER VÍZKÁRELHÁRÍTÁSI TERVE KÉSZÍTETTE AZ AQUAPROFIT ZRT.,
2011. FELÜLVIZSGÁLAT VISZLOKAI BÉLA 2017.

SAJÓSZENTPÉTER - DUSNOKPUSZTA VÍZKÁR-ELHÁRÍTÁSI TERVE. KÉSZÍTETTE AZ
AQUAPROFIT ZRT., 2011.

INTERNETES FORRÁSOK:

KSH HELYSÉGNÉVTÁR, www.ksh.hu

**ORSZÁGOS TERÜLETFEJLESZTÉSI ÉS TERÜLETRENDEZÉSI INFORMÁCIÓS
RENDSZER, TEIR ADATBÁZIS, <https://www.oeny.hu/oeny/teir/#/>**

ORSZÁGOS METEOROLÓGIAI SZOLGÁLAT ADATAI, www.met.hu

ÉSZAK-MAGYARORSZÁGI VÍZÜGYI IGAZGATÓSÁG HONLAPJA, www.emvizig.hu

ÉSZAK-MAGYARORSZÁGI REGIONÁLIS VÍZMŰVEK HONLAPJA, www.ervzrt.hu

**BORSOD-ABAÚJ-ZEMPLÉN VÁRMEGYEI KATASZTRÓFAVÉDELMI
IGAZGATÓSÁG HONLAPJA, [https://baz.katasztrofavedelem.hu/33859/vizugyi-es-
vizvedelemi-hatosagi-tevekenyseg](https://baz.katasztrofavedelem.hu/33859/vizugyi-es-vizvedelemi-hatosagi-tevekenyseg)**

SAJÓSZENTPÉTER VÁROS HONLAPJA <http://www.sajoszentpeter.hu/>

**ORSZÁGOS KÖRNYEZETVÉDELMI INFORMÁCIÓS RENDSZER HONLAPJA,
<http://web.okir.hu>**

**ÉSZAK-MAGYARORSZÁGI HORGÁSZEGYESÜLET HONLAPJA,
<http://www.emhe.hu/vizeink/>**

**HELYI CIVIL SZERVEZETEK KERESŐJE, [http://www.helyicivil.hu/h/sajoszentpeter-
egyesulet-alapitvany/](http://www.helyicivil.hu/h/sajoszentpeter-egyesulet-alapitvany/)**

JOGSZABÁLYOK:

147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet

123/1997 (VII.18.) Korm. rendelet

219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet

10/1997. (VII. 17.) KHVM rendelet

18/2003. (XII. 9.) KvVM–BM együttes rendelet

83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet

Sajószentpéter
integrált települési vízgazdálkodási terve
1. fejezet Meglévő állapot ismertetése

Tartalomjegyzék

1. Meglévő állapot ismertetése	4
1.1. A település általános bemutatása, vízgazdálkodási környezete	4
1.1.1. A település általános bemutatása, intézményi és társadalomföldrajzi ismertetése.....	4
1.1.3. A település meteorológia, hidrometeorológia adottságai.....	17
1.2. A településhez tartozó monitoring rendszerek elemek, ezekhez tartozó adatbázisok	19
1.2.1. Hidrometeorológia mérőállomások.....	20
1.2.2. Felszíni vizek - mérőállomások.....	20
1.2.3. Felszín alatti vizek - mérőállomások.....	21
1.2.4. Aszály monitoring hálózat	22
1.3. A település vízgazdálkodási elemei	22
1.3.1. Ivóvízellátás, vízbázis védelem	22
1.3.2. Szennyvízelvezetés és tisztítás.....	24
1.3.3. Települési csapadékvíz-gazdálkodás, helyi vízkárelhárítás	25
1.3.4. Termál és fürdővíz gazdálkodás, melegvíz és geotermikus-energia hasznosítás, rekreációs vízfelületek	29
1.3.5. Árvízvédelem	29
1.3.6. Dombvidéki, síkvidéki vízrendezés.....	36
1.3.7. Területi vízviszatarlás, térségi vízelosztás, tógazdálkodás.....	37
1.4. Intézmények, partnerség	43
1.4.1. Vízügyi hatóság	43
1.4.2. Illetékes vízügyi szakigazgatási szerv	47
1.4.3. Víziközmű szolgáltató	50
1.4.4. Önkormányzat vízgazdálkodással összefüggő feladatai és hatáskörei.....	52
1.4.5. Egyéb vízgazdálkodással érintett szervezetek.....	55
1.4.6. Civil szervezetek.....	56

1. Meglévő állapot ismertetése

1.1. A település általános bemutatása, vízgazdálkodási környezete

1.1.1. A település általános bemutatása, intézményi és társadalomföldrajzi ismertetése

- A település földrajzi táji elhelyezkedése, közigazgatási határa, a település lényegesebb településrészeinek megnevezése, bemutatása.

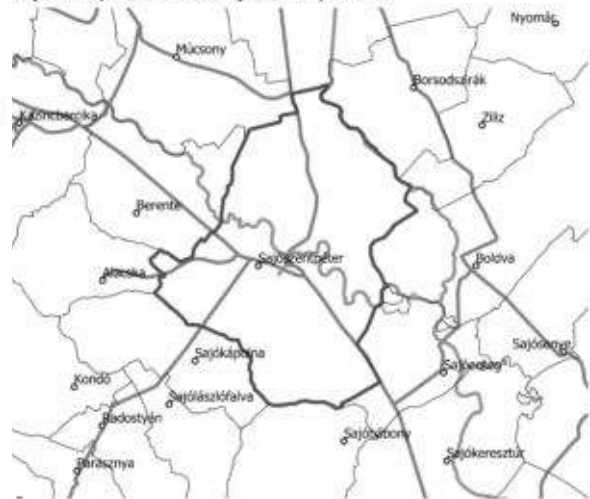
- A település és közigazgatási környezetének bemutatása, megye, szomszédos települési önkormányzatok közigazgatási helyzete, szerepe a térségben.

Sajószentpéter Miskolc és Kazinbarcika között helyezkedik el a 26-os főúton 13 kilométerre Miskolctól. A város az Északi-középhegység részeként a Borsodi-völgy medencében nem mesze a Sajó és a Bódva találkozásától fekszik. A táj két meghatározó eleme a Sajó által kialakított széles völgy, illetve a Bükk hegység előhegyeinek a koszorúja. A sík és a dombos táj e találkozási pontja teszi a város környezetét.

Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye
Sajószentpéter

Sajószentpéter és a környező települések

1. ábra: A település megyén belüli elhelyezkedése
2. ábra: A település közigazgatási határa és környező települések

A külterületével közvetlenül határos települések: észak felől Edelény, északkelet felől Borsodszirák és Ziliz, kelet felől Boldva, délkelet felől Sajóecseg, dél felől Sajóabony, délnyugat felől Sajókápolna, nyugat felől Alacska, északnyugat felől pedig Berente és Múcsony.

Sajószentpéter városi jogállású település, a kazincbarcikai járásban található, ugyanakkor a miskolci kistérség része. A körülötte lévő települések községek, kivéve az észak felé eső Edelényt.

Sajószentpéter népessége

1. táblázat: Népességszámlálási adatok a környező járásokban és Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyében (forrás: <https://nepszamlalas2022.ksh.hu/>)

A népesség járásonként és a vármegyében	2011				2022			
	Összesen	15 évesnél fiatalabb	15–64 éves	65 éves és idősebb	Összesen	15 évesnél fiatalabb	15–64 éves	65 éves és idősebb
Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye	686 266	111 858	461 885	112 523	619 593	102 738	393 829	123 026
Edelényi járás	33 314	6 585	21 523	5 206	31 418	6 641	19 521	5 256
Kazincbarcikai járás	66 470	10 155	45 477	10 838	57 852	8 585	37 328	11 939
Miskolci járás	250 530	37 266	171 799	41 465	224 822	33 723	143 509	47 90

A térség lakossága az utóbbi évtizedben nagy mértékben csökkent, számottevő a munkaképes lakosság elvándorlása. Ebből adódik, hogy kiugróan magas az öregedési index, amely gazdasági szempontból azt is jelzi, hogy az aktív népességnek egyre magasabb arányú inaktív réteget kell eltartania. Kiemelkedően magas a hátrányos és halmozottan hátrányos – magas a roma lakosság – népesség aránya, így a társadalmi, szociális problémák jelenléte erős.

2. táblázat: A település főbb statisztikai adatai

évszám	népességi adatok		területi adatok		
	Népesség száma (fő)	Lakások száma (db)	belterület (ha)	külterület (ha)	összesen (ha)
2000	13 329	4 516			3 485
2005	12 998	4 495			3 485
2010	12 327	4 585			3 485
2015	11 67	4 565			3 485
2020	11 133	4 567	550	2940	3 485

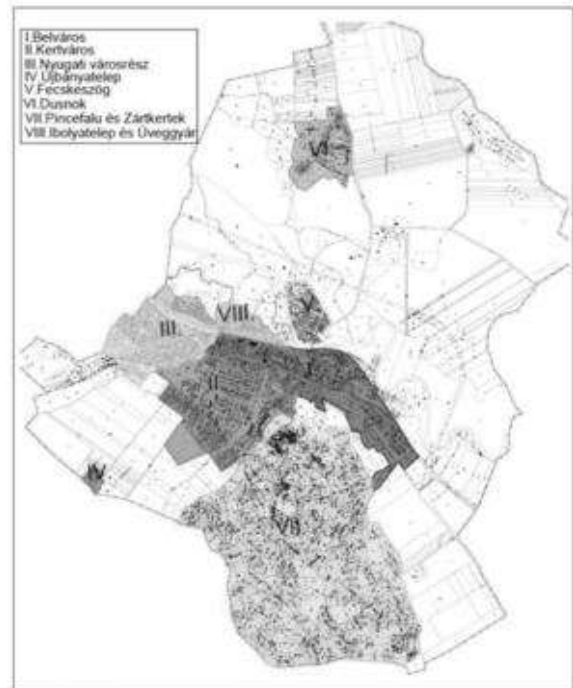
Belterületi és külterületi adat nem elérhető a KSH adatbázisból.¹ A teir adatbázisból² elérhetőek a 2020-as évtől kezdve, hektárra átváltva.

¹ KSH helységnévtár: https://www.ksh.hu/apps/hntr.telepules?p_lang=HU&p_id=16054

² TEIR adatbázis: <https://www.oeny.hu/oeny/teir/#/tablo/5>

Sajószentpéter településrészei

- I. számú városrész: Belváros
- II. számú városrész: Kertváros
- III. számú városrész: Nyugati városrész
- IV. számú városrész: Újbányatelep
- V. számú városrész: Fecskeszög
- VI. számú városrész: Dusnok
- VII. számú városrész: Pincefalu és zártkertek
- VIII. számú városrész: Ibolyatelep és Üveggyár

3. ábra: Településrészek (forrás: Integrált Településfejlesztési Stratégia)

Városrészek bemutatása a településfejlesztési koncepcióban meghatározottak alapján³:

I. Belváros

Belváros a város délkeleti szélétől a 26-os számú országos főút mentén, a település központját is magába foglaló, döntően központi fekvésű terület, mely funkcionálisan és építészetiileg is két településrész együttese.

A délkeleti részen – ahol közel ezer ember lakik – a beépítés jellege jellemzően falusias, és itt található az egyik, közel száz fő lakónépességű szegregált terület is. A városrész másik meghatározó része a település legrégebbi településmagja, a fontosabb középületeket magába foglaló és számos közfunkciót ellátó terület rész a városközpont. A beépítések jellege ebben a történelmi városmagban mutat leginkább városias képet. Ebben a szűkebb értelemben vett városközponti területen koncentrálódik a város számottevő gazdasági, közösségi, állami, igazgatási, hatósági, humán szolgáltatási funkciója. A Városközpont funkcióellátottsága és közüzemi ellátottsága teljesnek mondható a városrész jellegének megfelelően, de egyes részterületei rekonstrukciót igényelnek.

³ Sajószentpéter Város Településfejlesztési Koncepciója, 17-23 old.

II. Kertváros

A Kertváros városrész a település központjától déli irányban található, melyen belül a kisvárosi teletszerű többszintes beépítéstől, a csoportos beépítéseken keresztül az alacsony intenzitású falusias beépítésig fellelhetőek különféle lakóterület használat- változatok.

E városrészben él a lakosság jelentősen meghatározó része, az összes lakónépességnek a 40-45 %-a. A magas népességszám, a Belváros területével közel azonos viszonylagosan nagy területének, valamint a változatos lakóterület használatnak is köszönhető. A lakónépesség sűrűsége e területen, több mint 50%-kal magasabb a Belvárosénál. Az eltérő beépítési típusok mellett, a terület mégis egységesnek tűnik a viszonylagosan magas arányú zöldfelületnek, a kertségeknek és a terület rendezettségének és morfológiájának köszönhetően, mely így egy kellemes hangulatú településrész benyomását kelti. A település intézményi és egyéb közcélú ellátottsága (iskola, óvoda, mentőállomás, művelődési központ, mozi, templom, könyvtár, szaküzletek, vendéglátóhelyek stb.) megfelelő, így ez az egyik legjobb presztízzsel rendelkező terület a városon belül.

A városrész kedvező településszerkezeti adottsága, hogy a területen átfolyik a Nyögő-patak, mely sok helyen kellemes mikrokozmoszt idéz elő. Kedvező a közlekedési adottsága, területei jól megközelíthetőek, kellemes hangulatú lakóutak a jellemzőek, és a közterületek állapota átlagosnak tekinthető. A Kertváros funkcióellátottsága a városrész jellegének megfelelően korlátozott ugyan, de megfelelő mértékű.

III. Nyugati városrész

A Nyugati városrész elnevezésének megfelelően a város nyugati, észak-nyugati részén, illetve peremén helyezkedik el. E városrész korábban három, térben jól elkülönülő településrészből tevődött össze, melyből az Ibolyatelep és az Üveggyár a felülvizsgálat során önálló városrészként került meghatározásra. A Szabadság-telep a Miskolc-Ózd vasútvonaltól délre terül el, területe számottevő, a város egyik legnagyobb összefüggő lakóterülete. A Szabadság-telep északi pereme a városközpont folytatódása, a városközpont lineáris kiterjedése a közlekedési fő nyomvonal, a 26-os országos főút két oldalán. A város meghatározó településrészét képező terület azonban döntően lakófunkciójú. A Szabadság-telep déli peremén az Alacska patak mentén helyezkedik el a város egyik hagyományos lakóterülete az Erzsébet telep.

A Nyugati városrészen él a lakosság mintegy 15%-a, közel 1.900 fő. A lakóterületek hangulata falusias, az épületek összsképe kellemes, bár a lakásállomány jelentős része, mintegy 26%-a alacsony komfortfokozatú. A porták általánosságban rendezettek, a közterületek jellemzően jó állapotúak, az infrastrukturális illetve közmű ellátottsági helyzet teljesnek mondható.

A városrész funkciója döntően lakó jellegű, e területen a kismértékű gazdasági (kereskedelmi, szolgáltatói, vendéglátó ipari) funkcion túl egyéb közösségi (humánszolgáltatási, igazgatási stb.) funkció nem lelhető fel. A városrész összességében rendezett környezetet mutat.

IV. Újbányatelep

Az Újbányatelep városrész a várostól déli irányban kb. másfél kilométerre található külterületi kistelep, melyet a helyiek 2-es akna néven is emlegetnek. Mintegy 200 fő körüli lélekszámú kis településrész megközelítése nehézkes, a lakóépületektől, mintegy 500 méterre lévő távolsági

buszmegállótól közelíthető meg a város, illetve a Pitypalatty-völgyi falvak. A telep két funkcionális egységből áll, egyrészt egy kis gazdasági terület, másrészt az ehhez kapcsolódó csoportos beépítésű munkás kolónia. A telep műszaki állapota nagyon rossz, a terület elhanyagolt. Szennyvízcsatorna nincs kiépítve, az utak állapota teljesen elhanyagolt. A lakóingatlanok állapota avult, vannak lakatlan romos épületek is. Szegregált terület.

V. Fecskeszög

A Fecskeszög városrész a város egybefüggő belterületi részének északi, a Sajó-folyó túlsó partján fekvő településrésze. A településrész déli peremén halad el a városban a 26-os útról leágazó 27-es számú országút, mely jelentős átmenő forgalmat bonyolít le. A városközpontot a Sajó közúti hídján és a vasúti átjárón át lehet elérni. Az itt lakók száma mintegy 1700 fő. A városrész lakosságának, mintegy 90%-a roma származású. az ITS megállapításai szerint. Falusias beépítési jellemzőkkel rendelkező településrész, döntően csak lakófunkcióval ellátott, egyéb vonatkozásban funkcióhiányos, kevés vállalkozás és kereskedelmi szolgáltató egység lelhető fel. A városrész közmű ellátása, a közterületek állaga, az utak burkolata hiányos és rossz. Kiemelendő, hogy szennyvízhálózattal nem rendelkezik, és a pormentes utak aránya is kedvezőtlen. A becsült adatok szerint a lakosság, mintegy 14%-a, él e városrészben. Az önkormányzati nyilvántartás szerint ennek növekedés mértéke 20% körüli volt. A városrész lakónépességén belül kiemelkedően magas az aránya a fiatalokéknak. A legfeljebb általános iskolai végzettségűek aránya az aktív korúakon belül rendkívül magas, 75,7%, (ITS adatai szerint) e lakónépesség között a felsőfokú végzettségűek aránya alacsony. Kiugróan alacsony a foglalkoztatottak aránya a megfelelő korúakon belül (15-64 év), melynek mértéke csupán 14,6%.

Szegregált terület.

VI. Dusnok

Sajószentpéter belterületétől északra, mintegy 2 km-re, a 27-es út mellett, Edelény irányába található a közigazgatásilag a városhoz tartozó, mégis jól elkülönülő településrész, Dusnok (illetve Dusnok puszta). Lakónépességének száma döntően nem változott, mintegy 350 fő. E kis település településképe kellemes, udvarai, házai, közterületei viszonylag jó állapotúak és gondozottak. A lakóingatlanok mellett e településrészen egy római katolikus templom, egy-két ételmeztérület és vendéglátóhely, és egy művelődési ház található. A lakosok számára nincs túl sok hely a közösségi életre, a településrész erősen funkcióhiányos. Dusnokon a teljes település lakónépességének, csupán mintegy 3%-a él. A népességben belül viszonylag magas a fiatalok aránya, a 60 év felülieké kismértékben lemarad a városi átlagtól. A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya 27,2%, a felsőfokú végzettségűek aránya a megfelelő korúak %-ban alatta marad a városi 5,9%-os átlagnak. A városrészben a foglalkoztatottak aránya viszonylag kedvező, az megegyezik a városi átlag 36,8%-os mértékével. A szegregációs mutató (rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők és legfeljebb általános iskolai végzettségűek aránya) 21,6%.

VII. Pincefalu és zártkertek

A Pincefalu és zártkerti városrész a város délkeleti területén helyezkedik el, döntően dombos területen. A területe az ökológiai folyosó része, a város tüdeje. A területre a lakó funkció nem jellemző, bár előfordul. A városrészben három önálló Pincefalu, pincés terület helyezkedik el, mely kedvelt a városlakók körében. A pincefaluból szép kilátás nyílik a városra. Itt helyezkedik el a város Majális parkja is a Pipiske északnyugati oldalán. A zártkertek jó részét művelik, és részben beépített.

VIII. Ibolyatelep és Üveggyár

Az Ibolyatelep - Üveggyár városrész a város észak-nyugati részén fekszik, a Miskolc-Ózd vasútvonaltól északra kerül el. Megközelítése nehézkes, jelenleg az Alacska patak vasútvonal alatt kiépített medrén és az Üveggyári útról közelíthető meg. A területet a vasútvonal elvágja a település központi részeitől az átközelítés és a településrész megközelítése nehézkes, megoldatlan. A városrész két jól elkülöníthető részből tevődik össze, az Ibolya-telep, mint egységes beépítésű lakóterületi kolónia, és a település legnagyobb egybefüggő iparterülete, a hajdani üveggyár barnamezős iparterülete. Az Ibolyatelep lakókörnyezete rendezettnek mondható. A lakófunkcióval számottevően nem rendelkező hajdani Üveggyár telephelye a vasútvonal és a Sajó folyó közötti területen fekszik. Vasúti kiszolgálása ennek megfelelően jó, viszont közúti elérhetősége nagyon nehézkes, melyen a megvalósuló, a várost északon elkerülő út és a belső megközelítés fejlesztése javíthat. Ebben a városrészben található a város barnamezős, legjelentősebb iparterülete a volt Üveggyár.

- A lakókörnyezet, termelő ipar, mezőgazdaság, turizmus, egyéb vízhasználat szempontjából meghatározó jellemzők megadása. - A katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény IV. fejezet hatálya alá tartozó létesítmények bemutatása, a település vízgazdálkodására való hatásuk üzemeltetés, üzemzavar, súlyos baleset során. (veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem, létesítmény). A település jelentősebb intézményeinek, ipar, mezőgazdasági termelő tevékenységének megadása, főbb jellemzőivel.

Ipar

A településen nincs nagy ipari létesítmény, viszont meghatározó Berente, Kazincbarcika és Sajóbáony vegyipara. A helyi szénbányát 1973-ban és az Üveggyárat 1999-ben bezárták. Veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem sajószentpéteri területen nincs.

Mezőgazdaság

A művelt terület viszonylag kevés, egy nagyobb mezőgazdasági vállalkozás folytat szántóföldi növénytermelést.

Turizmus

A város sokrétű természeti környezete, történeti múltja ellenére turisztikai potenciálja kevésbé kihasználta. Helyi látnivalók:

- Lévai József szülőháza
- Római katolikus templom

- Református templom
- Tájház

Sajószentpéter főbb intézményei⁴

- Sajószentpéteri Területi Szociális Központ és Bölcsöde
- Sajószentpéteri Központi Napközi Otthonos Óvoda (székhely intézmény)
 - Móra Ferenc Utcai Tagóvoda
 - Semmelweis Utcai Tagóvoda
- Sajószentpéteri Kossuth Lajos Általános Iskola (Székhely intézmény)
 - Hunyadi Mátyás Tagiskola
 - Móra Ferenc Tagiskola
- Ózdi SZC Pattantyús-Ábrahám Géza Szakképző Iskolája
- Sajószentpéteri Gyógyító-Megelőző Intézmény
- Sajószentpéteri Művelődési és Sportközpont, Városi Könyvtár
 - Könyvtár Dusnoki Közösségi Ház
 - Pécsi Sándor Művelődési Ház
 - Rendezvények Háza
 - Szepesi Gusztáv Stadion
- Sajószentpéteri Polgármesteri Hivatal
- Országos Mentőszolgálat mentőállomása
- Sajószentpéteri Rendőrőrs

Sajószentpéter védett természeti értékei

Sajószentpéter területén országos védelem alatt álló természeti terület nem található. Ex-lege védelem alatt áll a Korcsolyás földvár (1996. évi LIII. törvény 23. § (2) bekezdése alapján).

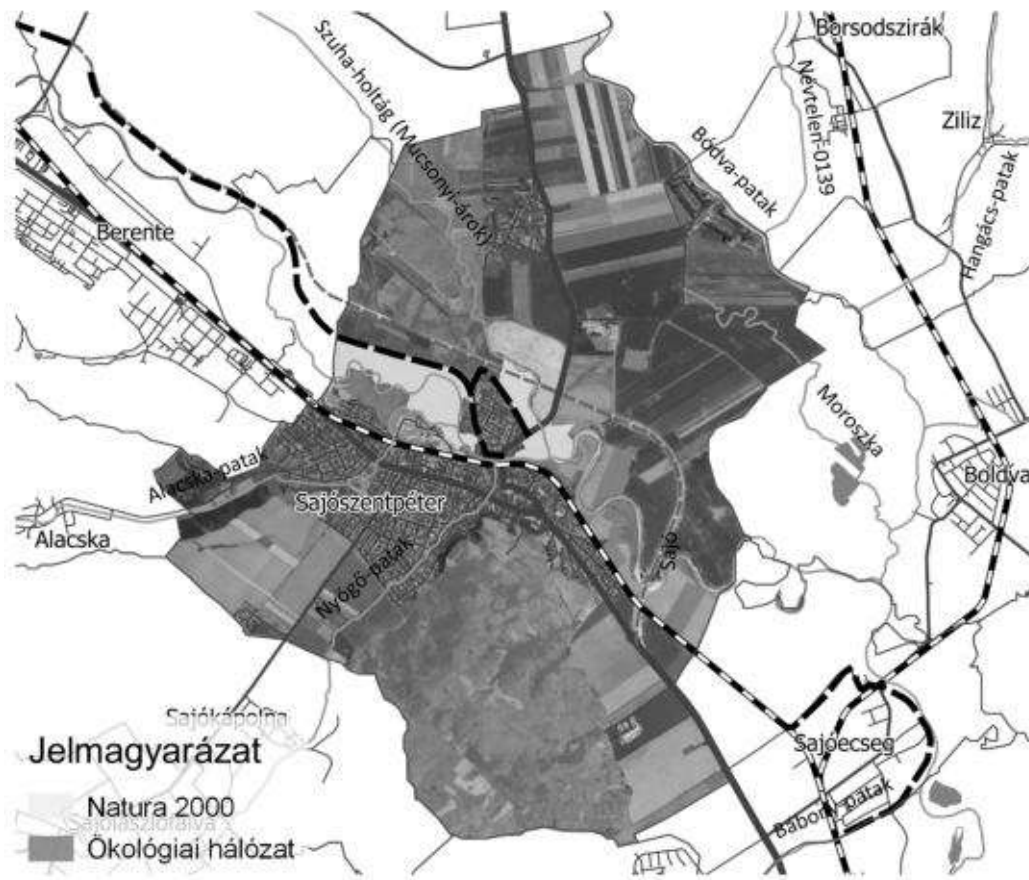
A Sajó és ártere az országos ökológiai hálózat ökológiai folyosó övezetének részét képezi⁵– ökológiai folyosó övezete. Ugyancsak ide tartozik a Nyögő-patak is. Magterületként jelölt a Nagykorcsolyás-hegy, puffterület ennek környezete.

Natura 2000 védelem alatt álló területek:

- Sajó-völgy néven kihirdetett kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület (területkódja: HUAN20006), valamint a
- Bódva-völgy és Sas-patak völgye néven kihirdetett kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület (HUAN20003) által érintett Natura 2000-es területek.

⁴ Intézmények forrása: http://www.sajoszentpeter.hu/_new/intezmenyek

⁵ forrás: <http://web.okir.hu/map/?config=TIR&lang=hu> – aktuális munkaállomány

4. ábra: Natura 2000-es területek és az ökológiai hálózat Sajószentpéteren

1.1.2. A település elhelyezkedése a vízgyűjtőn, vízrajzi leírása

- Település jellegének ismertetése domborzati (síkvívidéki, dombvidéki jelleg), geológiai, hidrogeológiai, vízgazdálkodási szempontok, a kistáj kataszter alapján⁶

Domborzata

A térség szerkezeti árokban kialakult aszimmetrikus, teraszos folyóvölgy. A bal parton a II-V. sz. akkumulációs teraszok kísérik a folyót, a jobb part a Bükk pereméhez szorulva csuszamlásos. K-i részen a II-III. sz. terasz szintje összefonódik a Bódva teraszaival. A felszín ele ártér, fele pedig a közepes magasságú tagolt síksági domborzattípusba sorolható. Az abszolút tszf-i magasság 123 és 181 m között változik, az átlagos relief 34 m/km².

⁶Magyarország Kistájainak Katasztere, Sz: Dövényi Zoltán, 830-831 old.

A kistáj gyenge horizontális felszabdaltságú (vízfolyássűrűség: 1,4 km/km²). Intenzívebb eróziós-deráziós formák és folyamatok a kistáj ÉNy-i és ÉK-i részén jellemzőek.

Földtan⁷

A Sajó-völgy kistáját középtájon metszi a Darnó-vonal, s ez tükröződik a mélyszerkezetben is: a tektonikai vonaltól K-re devon-karbon metamorf képződmények, Ny-ra pedig triász karbonátos kőzetek alkotják az alaphegységet. Erre a későbbiek során oligocén márga, homok, barnakőszéntelepés miocén és homokos-homokkőves összletek települtek. A felszín kb. 60 %-át folyóvízi homok, kavics, terasz kavics, mintegy 15 %-át lösz és löszderivátum (főként a II. és IV. sz. teraszon), kb. 15 %-át glaciális vályog fedi. A felszíni-felszín közeli képződményekre az ÉNy-DK-i, Ny-K-i szerkezeti irány, a feltöltött medencére és idősebb képződményeire pedig az ÉK-DNy-i irány a jellemző.

A kistáj a borsodi barnakőszén-előfordulások egyik súlyponti területe. A paleozoos-mezozoos kőzetekre, részben pedig a harmadidőszaki üledékekre települ a kora-miocénben tengerparton keletkezett többtelepes kőszénösszlet. A szénbányászat az 1990-es években megszűnt, nyomai azonban ma is látszanak a tájon.

Éghajlat⁸

Mérsékelt hűvös-mérsékelt száraz, de az É-i és ÉNy-i részeken közelíti a mérsékelt nedves éghajlati típust.

Az évi napfénytartam 1800 óra körüli, a nyári 740-750 óra, a téli csak kevéssel 150 óra fölötti a nagy ködgyakoriság miatt.

A hőmérséklet évi és nyári félévi átlaga 8,8-9,3 °C, ill. 15,5-16,0 °C. Ápr. 15-18. között a napi középhőmérséklet általában már meghaladja a 10 °C-ot, 178 nap körüli időtartam után, okt. 12-én ismét 10 °C alá csökken. A fagyoktól mentes időtartam 165-170 nap; kezdete ápr. 25. környékére, a vége kb. okt. 7-re esik. Az évi legmagasabb és legalacsonyabb hőmérsékletek sokévi átlaga 31,0-33,0 °C, ill. -16,0 és -17,0 °C közötti.

Mind az évi, mind a nyári félévi csapadékmennyiségben a Ny-i és a K-i területek között eltérés van (Ny-on: 600 mm körül, ill. 380 mm; K-en: 550-570 mm, ill. 360 mm körül). A 24 órás csapadékmaximum 100 mm; Putnokon észlelték. A hótakarós napok száma átlagosan évi 40-50, az átlagos maximális hóvastagság 20 cm körüli.

Az É-i és az ÉNy-i részeken az ariditási index 1,10 körüli, A Sajó és a Bódva összefolyásánál viszont 1,15-1,20.

A leggyakoribb szélirány az ÉNy-i és a DK-i; az átlagos szélesebesség kevéssel 2 m/s fölött van. Télen hófúvásveszélyes a térség.

A megművelhető területeken a szántóföldi és a kevésbé hőigényes kertészeti növények termesztéséhez kedvező az éghajlat.

⁷Magyarország Kistájainak Katasztere, Sz: Dövényi Zoltán, 831 old.

⁸Magyarország Kistájainak Katasztere, Sz: Dövényi Zoltán, 831 old.

Vizek⁹

A kistáj a Sajónak az országhatártól a Bódva torkolataig terjedő 58 km-es völgyére, valamint a Bódvának a Szuhogyi-patak torkolata alatti völgyére terjed ki.

Árvizek főleg kora tavasszal és nyár elején fordulnak elő, de lehetnek őszi árvizek is. A széles völgy egyes részeit nem összefüggő védgátak oltalmazzák az elöntéstől.

A völgynek tetemes „talajvízkincse” van, átlagosan 2-4 m között mindenhol megtalálható. Hasonló értékű a rétegvíz készlet is. A víz minőségileg meglehetősen kemény és szulfátos is. A Sajó völgyben sok az artézi kút, a vízhozamok azonban változóak.

Minden településnek van – noha nem teljes – közüzemi vízellátása. Erre a szennyezett, fertőzött talajvíz miatt kifejezetten szüksége is van. Közcsatorna-hálózat – részlegesen – csak a nagyobb településekben (Edelény, Múcsony, Kazincbarcika, Sajószentpéter) található, de a rendszerre kapcsolt lakások aránya így is meglehetősen magas (2008: 71,9%)

Időszakosan magas a vízállás, az alacsonyabban fekvő településrészekben. A talajvízjárást a Sajó-folyó vízjárása határozza meg. A talajvíz minimális szintjét 4-5 m-es mélységben lehet becsülni. A maximális talajvízszint a tavaszi hóolvadás, illetve a Sajó árvizeihez igazodva jelentkezik, a terepszint közelében feltételezhető a város Sajóhoz közeli területein és a Nyögő-partján. „A magas talajvíz, illetve belvíz korlátozza a város alacsonyabb térszínű részeinek hasznosíthatóságát. A talajvíz a város délnyugati részén rendszeresen megjelenik belvíz formájában a felszínen.”¹⁰

- VGT szerint milyen tervezési egységet érint a település, azon belül melyik vízfolyás(ok) vízgyűjtőjére esik

Vízgyűjtőgazdálkodás szempontjából a terület besorolása a következő:

Duna vízgyűjtő magyarországi része

Tisza rész-vízgyűjtő

2-6 Sajó a Bódvával tervezési alegység

Felszíni víz:

AEP931 Sajó felső szakasza

AEP848 Nyögő- és Harica-patakok

minimális mértékben, külterületen érintett:

AEP336 Bódva alsó

AEP290 Bábony-patak

AEP932 Sajó alsó

Állóvíz víztest nem került kijelölésre.

Felszín alatti víz:

AIQ509 h.2.5 Bükk, Borsodi-dombság - Sajó-, Hernád-vízgyűjtő

⁹Magyarország Kistájainak Katasztere, Sz: Dövényi Zoltán, 831-832 old.

¹⁰Sajószentpéter Város Településszerkezeti Terv (hatályos a 42/2020. (VII.2.) határozat alapján). Sajószentpéter Város Településszerkezeti tervének leírása, 21.2.3 pont.

- AIQ510 sh.2.5 Bükk, Borsodi-dombság - Sajó-vízgyűjtő
AIQ511 kt.2.1 Bükki termálkarszt
AIQ565 pt.2.5 Északi-középhegység medencéi porózus és hasadékos termál
AIQ634 sp.2.8.1 Sajó-Hernád-völgy
AIQ635 p.2.8.1 Sajó-Hernád-völgy (rétegvíz)

- A település közigazgatási határán kívüli vízgazdálkodással összefüggő kapcsolatok (érintett önkormányzatok), hatások, a települést érintő összefüggések bemutatása

ivóvízellátás, vízbázisvédelem: Sajószentpéter vízellátását az ÉRV Zrt. Kazincbarcikai Szolgáltatási Üzeme biztosítja. A regionális rendszer vízbázisa a Sajószentpéteren lévő Borsodsziráki Vízműtelep.

szennyvízelvezetés, szennyvíztisztítás: térségi szennyvízgyűjtő rendszer, sajószentpéteri tisztítóval - Alacska, Sajólászlófalva, Radostyán, Kondó, Parasznya, Varbó

Árvízvédelem

Sajó mentén	Sajó-völgyi települések, közülük közvetlenül a felvizi oldalon Kazincbarcika, Berente, alvizi oldalon Boldva és Sajóecseg
Bódva mentén	felvizi oldalon Edelény, Borsodszirák, Ziliz, alvizi oldalon Boldva

Dombvidéki, síkvidéki vízrendezés

Sajó balparti mellékágak - Nyögő-patak, Alacska-patak	Sajókápolna, Alacska, Pitypalatty-völgy települései (Sajólászlófalva, Radostyán, Kondó, Parasznya, Varbó)
Sajó jobbparti mellékágak – Holt-Szuha (Múcsonyi-árok, Vörös Jankó-ér)	Múcsony

- A település területén található rész-vízgyűjtők megnevezése, lehatárolása, az ott található vízfolyások felsorolása

- Sajó
- Bódva
- a Sajó jobbpartján Nyögő-patak, Alacska-patak
- a Sajó balpartján Holt-Szuha (Múcsonyi-árok, Vörös Jankó-ér),
 - Rózsás-árok,
 - Moroszka (időszakos)

- Annak megadása, hogy a területről rendelkezésre áll-e elérhető módon légi ortofotó, lidar, terep felmérés, illetve, hogy a felmérés mikor készült, milyen formában áll rendelkezésre. (<https://efold.gov.hu/#ProductSearchHome>)

Sentinel műholdas felvételsorozat rendelkezésre áll (<https://efold.gov.hu>)

- Annak ismertetése, hogy a település vízfolyásainak geodéziai felmérése megtörtént-e, milyen meder adatok állnak rendelkezésre; amennyiben ilyen felmérés nem áll rendelkezésre, illetve nem történt, akkor ezt is jelezni szükséges.

Az ÉMVIZIG-en áll rendelkezése a Sajó felmérése.

3. táblázat: A település vízfolyásai

srsz.	Vízfolyás megnevezése	Hossza (km)	Vízgyűjtőterület mérete (km ²)	Meder felmérés (van - évszám /nincs)
1.	Sajó-folyó	123	13 000,7	van - ÉMVIZIG (2008, 2014)
2.	Nyögő-patak	14	79,3	nincs
3.	Alacska-patak	7,6	12	nincs
4.	Holt-Szuha (Mucsonyi-árok, Vörös Jankó-ér)	8,4	15,2	nincs

4. táblázat: A település állóvizei

srsz.	Állóvíz megnevezése ¹¹	Víztérfogat (m ³)	Vízfelület mérete (km ²)	Meder 10 évnél nem régebbi felmérése (van/nincs)
1.	Új-tó		0,034	nincs
2.	bányatavak – I. sz tó	35 000	0,012	nincs
3.	bányatavak – II. sz tó	20 000	0,007	nincs
	bányatavak – III. sz tó	9 000	0,003	nincs

A települést érintő vízgazdálkodási alegység

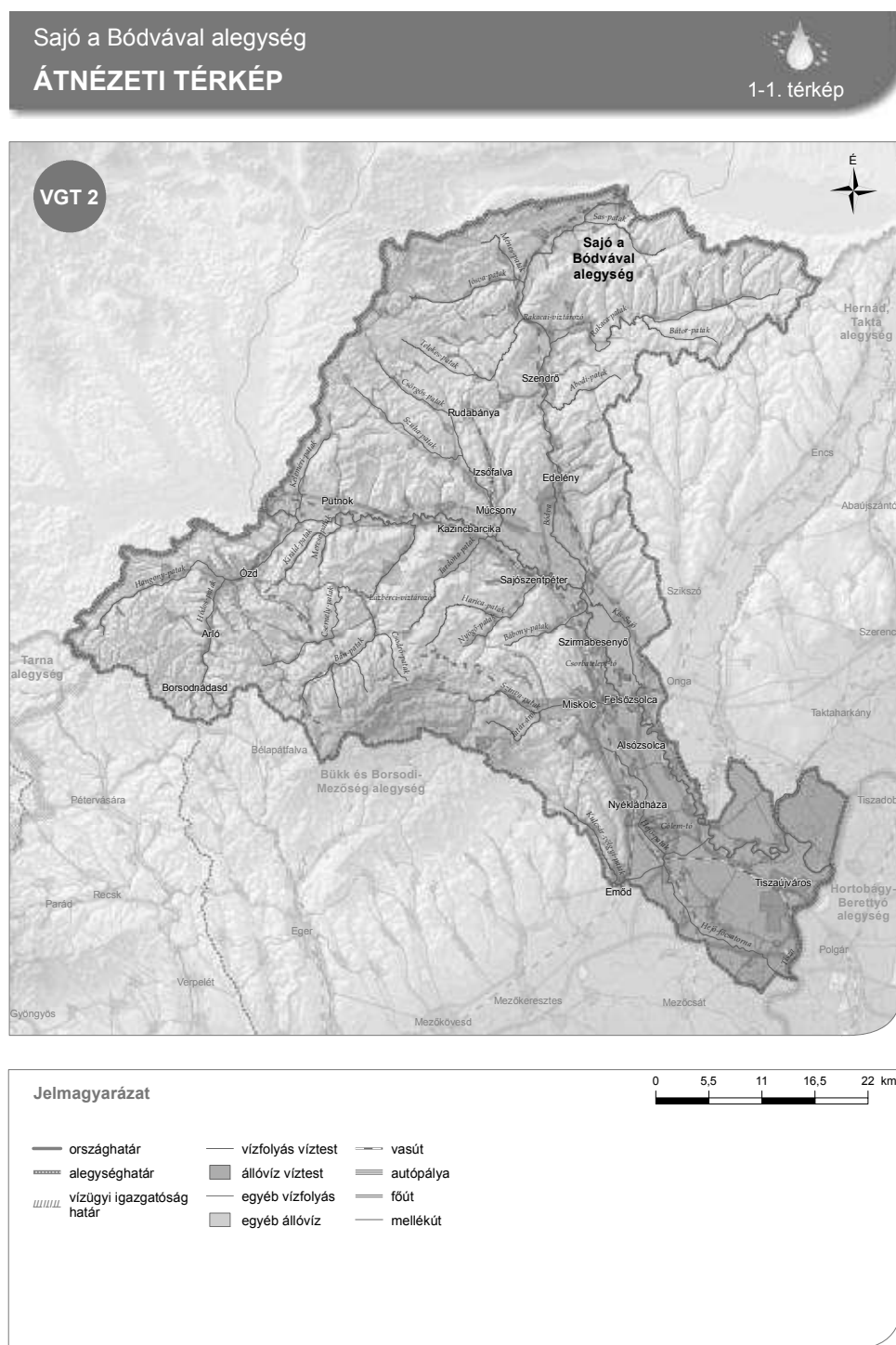
Tisza rész-vízgyűjtő

2-6 Sajó a Bódvával tervezési alegység

¹¹ forrás: <http://www.emhe.hu/vizeink/>

Sajószentpéter
integrált települési vízgazdálkodási terve
1. fejezet Meglévő állapot ismertetése

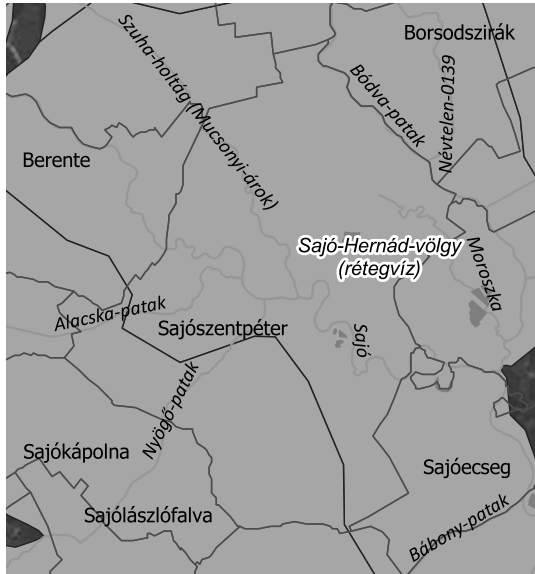
5. ábra: A települést érintő vízgazdálkodási alegység áttekintő ábrája¹²

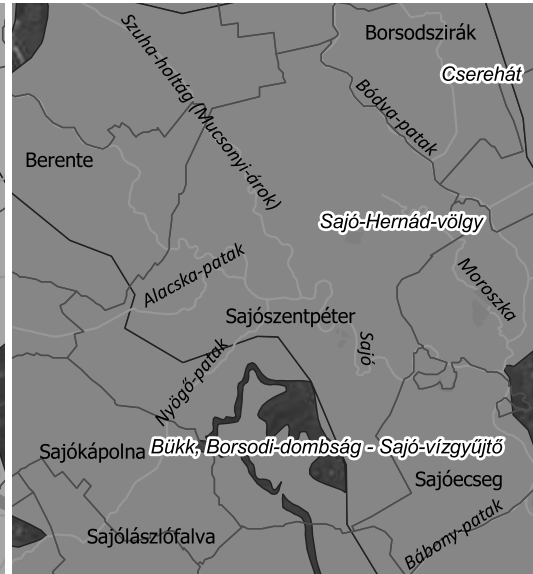
¹² VGT2, VÍZGYŰJTŐ-GAZDÁLKODÁSI TERV 2-6 Sajó a Bódvával tervezési alegység, kiadja: Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság, 2016. április

6. ábra: A települést érintő felszín alatti víztestek

Felszín alatti víztest - hegyvidéki porózus

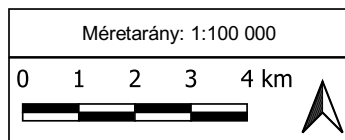
Felszín alatti víztest - sekély porózus

Felszín alatti víztest - porózus termál

Felszín alatti víztest - karszt termálkarszt

1.1.3. A település meteorológia, hidrometeorológia adottságai

5. táblázat: A település főbb meteorológiai adatai*

Sajószentpéterhez legközelebb az edelényi állomás található, de az 2022.12.01.-től üzemel, emiatt nem elég ideje szolgáltat adatokat.

A Miskolc Diósgyőr meteorológiai állomás mért adatai, 2013.06.27.-től.

Hőmérséklet éves minimum (C°)	-17,9 (2017.01.27)
Hőmérséklet éves átlag (C°)	13,8
Hőmérséklet éves maximum (C°)	38,4 (2022)
Hőmérséklet napi maximum (C°)	38,4 (2022.07.23)
Csapadékösszeg éves átlag (mm)	665,4
Csapadékösszeg éves maximum éves (mm)	788,1 (2020)
Csapadékösszeg éves minimum (mm)	516,5 (2022)
Csapadékösszeg napi maximumi (mm)	100,4 (2020.06.26)
Csapadékösszeg **rövid idejű maximum (mm)	47 (2020.06.26. 13:00)

* elérhető legtágabb időintervallum alapján (például: 10, 20, 30 év)

** egy (0-3 óra közötti) intenzív csapadékesemény alatt leesett csapadék összeg

6. táblázat: Csapadékra jellemző egyéb adatok

Állomás neve	Csapadék (mm)												Éves átlag	Évek intervallum
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.		
Miskolc Diósgyőr	39,5	38,3	14,3	62,8	86,7	34,9	145,4	80,3	99,1	63,2	10,2	37,3	59,3	2014
	66	18,4	32,4	8,1	60,5	42,7	34,4	88,6	57,0	132,7	24,7	5,1	47,6	2015
	53,8	121,0	24,8	20,7	40,9	48,7	125,9	62,6	20,2	129,7	61,0	3,5	59,4	2016
	33,0	19,2	14,8	63,2	65,5	106,7	116,0	32,6	65,2	69,1	60,5	47,5	57,8	2017
	26,2	86,5	55,8	51,2	41,9	117,2	102,9	63,5	14,1	21,2	65,6	36,3	56,9	2018
	19,8	12,0	4,8	49,5	177,5	102,4	82,1	61,7	53,5	25,8	92,8	64,8	62,2	2019
	13,8	39,5	20,7	14,0	31,6	192,1	71,2	91	40,9	196,8	25,6	50,9	65,7	2020
	43,1	51,5	8,8	62,0	74,2	7,3	68,9	93,6	14,3	25,6	68,2	48,7	47,2	2021
	1,4	4,1	45,7	56,0	24,4	44,3	45,8	64,6	103,1	13,1	34,9	79,1	43,0	2022

7. táblázat: A település csapadék intenzitás adatai¹³

Edelényi csapadékmérő állomás				
intenzitás (mm/h)	10 perces	20 perces	30 perces	60 perces
1 éves 100%-os	35,75	28,36	22,7	13,66
2 éves 50%-os	59,43	46,02	35,54	21,14
4 éves 25%-os	72,31	55,83	43,64	26,14
5 éves 20%-os	75,53	58,31	45,84	27,54
10 éves 10%-os	83,96	64,87	52,01	31,57
20 éves 5%-os	90,7	70,19	57,47	35,28
50 éves 2%-os	97,81	75,89	63,93	39,88
100 éves 1%-os	102,16	79,44	68,37	42,17

1.2. A településhez tartozó monitoring rendszerek elemek, ezekhez tartozó adatbázisok

- **Országos Meteorológiai Szolgálat (OMSZ)** – csapadékmérő és hidrometeorológiai mérőállomást nem üzemeltet Sajószentpéteren. (Edelény, Miskolc-Diósgyőr és Miskolc-Szentlélek a közeli mérőállomások)

Légszennyezettségmérő állomás - működik a városban.

- **Vízügyi Igazgatóság (OVF/VIZIG)**

- ÉMVIZIG Sajó vízmérce, Sajó 76,5 fkm (közúti hídnál)
- ÉMVIZIG árvízi üzemi állomás
- felszíni víz - ÉMVIZIG, Sajószentpéter Borsodsziráki vízmű monitoring pont (tápanyag- és szervesanyag-terhelés, veszélyesanyag-terhelés, nitrátmonitoring, hidromorfológiai expedíciós vízhozammérés)

- **Víziközmű szolgáltató(k)**

- felszín alatti víz - ÉRV ZRT., Sajószentpéter 24. sz. vízműkút, (operatív alapkémia vízmű, nitrát monitoring)

- **Önkormányzat**

- kármentesítéshez kapcsolódó figyelőkutak egykori üveggyári területen

- **Egyéb Állami közintézmény, Kormányhivatal** - nincs

- **Oktatási, kutató intézmény** - nincs

- **Egyéb (pl.: időkép, magán, vállalkozás stb.)** – nincs.

¹³ az edelényi csapadékmérő állomás adatsora, távolsága 8 km,
forrás: <https://www.met.hu/eghajlat/csapadekintenzitas/> (letöltés: 2023.07.02.)

1.2.1. Hidrometeorológia mérőállomások

Nem üzemel Sajószentpéteren.

8. táblázat: Hidrometeorológiai mérőállomások

mérőállomás megnevezése:	----	
üzemeltető:		
tulajdonos:		
EOV koordináta:	X:	Y:
telepítés időpontja:		
adatok elérhetősége:		
megjegyzés:		
mért paraméterek:		
paraméter „a” megnevezése		

1.2.2. Felszíni vizek - mérőállomások

9. táblázat: Felszíni víz – mérőállomások/pontok

mérőállomás megnevezése:	Sajószentpéter vízmérce	
víztest, vízfolyás neve:	Sajó-folyó	
telepítés szelvénye:	76,50 fkm	
üzemeltető:	ÉMVIZIG	
EOV koordináta:	X: 321033,26	Y: 774313,33
„0” pont magassága (mBf):	121,81	
telepítés időpontja:	1950.05.14	
adatok elérhetősége:	vizugy.hu	
megjegyzés:	1728 törzsállomás	
mért paraméterek:		
paraméter „a” megnevezése	vízállás	
paraméter „b” megnevezése	vízhozam (1959.01.01.)	
paraméter „c” megnevezése	vízhőfok	

Jellemző adatok:

LNV 406 cm (2010.06.05.)

LKV 29 cm (2007.07.29)

I.fok 250 cm

II. fok 300 cm

III. fok 350 cm

mérőállomás megnevezése:	Sajószentpéter árvizi üzemi állomás	
víztest, vízfolyás neve:	Sajó-folyó	
telepítés szelvénye:	balparton, töltés 0+405 tkm	
üzemeltető:	ÉMVIZIG	
EOV koordináta:	X: 321375	Y: 773992

„0” pont magassága (mBf):	124,11
telepítés időpontja:	--
adatok elérhetősége:	ÉMVIZIG
megjegyzés:	192650
mért paraméterek:	
paraméter „a” megnevezése	vízállás

A felszíni vizek monitoring programja szerint ¹⁴

mérőállomás megnevezése:	Sajószentpéter Borsodsziráki vízmű	
víztest, vízfolyás neve:	Bódva alsó	
telepítés szelvénye:		
üzemeltető:	ÉMVIZIG	
EOV koordináta:	X: 324241	Y: 776323
„0” pont magassága (mBf):		
telepítés időpontja:		
adatok elérhetősége:	ÉMVIZIG	
megjegyzés:	Feltáró monitoring Tápanyag- és szervesanyag-terhelés miatti operatív pontok Veszélyesanyag-terhelés miatti operatív pontok a legutóbbi VGT mérési ciklusban Nitrátmonitoring pont Hidromorfológiai expedíciós vízhozammérő pont Kapcsolódó vízrajzi állomás törzsszáma: 1745 (776333, 324249)	
mért paraméterek:		
paraméter „a” megnevezése	Nitrát Irányelv (91/676/EGK) szerinti monitoring 12 minta/lév	

1.2.3. Felszín alatti vizek - mérőállomások

A felszín alatti vizek monitoring programja keretében a Borsodsziráki vízművet üzemeltető ÉRV Zrt. üzemeltet mérőállomást¹⁵:

10. táblázat: Felszín alatti vizek - mérőállomások

mérőállomás megnevezése:	Sajószentpéter 24. sz. vízműkút	
felszín alatti víztest neve:	AIQ634 sp.2.8.1 Sajó-Hernád-völgy	
üzemeltető:	ÉRV ZRT.	
EOV koordináta:	X: -	Y: -
Kút peremmagassága (mBf):	-	
kút terep és talpmélysége (mBf):	-	-

¹⁴ VGT3, Tisza részvízgyűjtő 4_1_melleklet_FEV_monitoring_Tisza

¹⁵ VGT3, Tisza részvízgyűjtő 4_2_melleklet_FAV_monitoring_Tisza

Kút típusa:	termelő
Vízhasználat típusa:	ivóvíz
telepítés időpontja:	-
adatok elérhetősége:	ÉRV ZRT.
megjegyzés:	-
mért paraméterek:	
paraméter „a” megnevezése	operatív alapkémia vízmű, nitrát monitoringpont

1.2.4. Aszály monitoring hálózat

A településen aszálymonitoring mérőállomás nem üzemel.

1.3. A település vízgazdálkodási elemei

1.3.1. Ivóvízellátás, vízbázis védelem

- Üzemeltető, szolgáltató bemutatása, rövid ismertetése (tulajdonosi szerkezet, egyéb az alponthoz tartozó lényeges információ stb.)
- A rendszer főművi elemeinek, a vízellátás létesítményei és állapotuk áttekintő jellegű bemutatása, ismertetése (víztermelő, víztisztító mű, elosztóhálózat, víztárolók).
- A település vízellátását biztosító vízbázis ismertetése, helyének megjelölése, amennyiben a település területén található, akkor jellegének, kapacitásának, a vízbázisvédelem helyzetének, így a védőidom helyének és kiterjedésének rövid leírása, jogi helyzete.
- Üzemeltetői állapotértékelés.
- Vezetékes vízellátás tartós kiesése esetén a település ivóvízzel való szükségellátásának módja.

10. táblázat: A település ivóvízellátására vonatkozó főbb adatai (1)

ITVT készítését megelőző 5 év adatai	Település összes ingatlan száma (db)	Ivóvízhálózatba bekötött lakásszámok (db)	Településen szolgáltatott víz mennyisége (m ³ /év)	Háztartásoknak szolgáltatott víz mennyisége (m ³ /év)	Egyéb; intézményi, gazdasági célra szolgáltatott víz mennyisége (m ³ /év)	Üdülőknek szolgáltatott víz mennyisége (m ³ /év)
2018						
2019						
2020						
2021						

Sajószentpéter
integrált települési vízgazdálkodási terve
1. fejezet Meglévő állapot ismertetése

ITVT készítését megelőző 5 év adatai	Település összes ingatlan száma (db)	Ivóvízhálózatba bekötött lakásszámok (db)	Településen szolgáltatott víz mennyisége (m ³ /év)	Háztartásoknak szolgáltatott víz mennyisége (m ³ /év)	Egyéb; intézményi, gazdasági célra szolgáltatott víz mennyisége (m ³ /év)	Üdülőknek szolgáltatott víz mennyisége (m ³ /év)
2022						

* Adatforrás: üzemeltetői adatszolgáltatás és KSH adatok

11. táblázat: A település ivóvízellátására vonatkozó főbb adatok (2)

	Termelt ivóvíz (m ³)		Számlázott ivóvíz (m ³)	
	éves átlag	napi átlag	éves átlag	napi átlag
2000				
2005				
2010				
2015				
2020				
2022 (ITVT készítést megelőző év)				

12. táblázat: A település ivóvízellátására vonatkozó főbb adatok (3)

Maximum napi vízfogyasztás (m ³ /d)	
Minimum napi vízfogyasztás (m ³ /d)	

13. táblázat: A település kiemelt intézményi, ipari fogyasztói

	Fogyasztó megnevezése	Vízfogyasztás	
		*napi átlag (m ³ /d)	éves lekötött (m ³ /év)
Intézményi			
1.			
2.			
...			
Ipari, termelői, egyéb nagyfogyasztó			
1.			
2.			
...			

* ITVT készítés megelőző év alapján megadva

1.3.2. Szennyvízelvezetés és tisztítás

- Üzemeltető, szolgáltató bemutatása (rövid ismertetés, tulajdonosi szerkezet, egyéb az alponthoz tartozó lényeges információ stb.)
- Szennyvíztisztítás és elhelyezés helyzete a befogadó VGT szerinti célállapot, előírásai alapján, a tisztított szennyvíz befogadójának megjelölésével, a kibocsátási paraméterek megadásával.
- A szennyvíz elvezető rendszer elemeinek, a szennyvízelvezetés, tisztítás létesítményei és állapotuk bemutatása, ismertetése (szennyvíztisztítók, átemelők, hálózat).
- A település szennyvízelvezető rendszerének rövid ismertetése, így a tisztított víz befogadójának megjelölése, a település szennyvízcsatorna rákötési mutatója, a létesítmények kihasználtságára és korszerűségére vonatkozó rövid leírás.
- Szippantott szennyvíz kezelés helyzete.
- Üzemeltetői állapotértékelés

14. táblázat: A település szennyvízelvezetésére vonatkozó főbb adatok (1)

ITVT készítését megelőző 5 év adatai	Település összes ingatlan száma (db)	Szennyvíz bekötéssel rendelkező lakásszámok (db)	Rákötési arány (%)	Településen elvezetett szennyvíz mennyisége (m ³ /év)	Háztartásokból elvezetett szennyvíz mennyisége (m ³ /év)	Egyéb; intézményi, gazdasági jellegű elvezetett szennyvíz mennyisége (m ³ /év)	Üdülő jellegű ingatlanokból elvezetett szennyvíz mennyisége (m ³ /év)
2018							
2019							
2020							
2021							
2022							

15. táblázat: A település szennyvízelvezetésére vonatkozó főbb adatok (2)

	Elvezetett szennyvíz mennyiség (m ³)		Elvezetett szennyvíz és számlázott ivóvíz mennyiség aránya (%)
	éves átlag	napi átlag	
2000			
2005			
2010			
2015			
2020			

	Elvezetett szennyvíz mennyiség (m ³)		Elvezetett szennyvíz és számlázott ivóvíz mennyiség aránya (%)
	éves átlag	napi átlag	
2022 (ITVT készítést megelőző év)			

16. táblázat: A település szennyvízelvezetésére vonatkozó főbb adatok (3)

Maximum napi (szárazidei) szennyvíz (m ³ /d)	
Maximum napi (csapadékos) szennyvíz (m ³ /d)	

17. táblázat: A település szennyvíztisztítására vonatkozó

Szvt megnevezése	
Kapacitása (m ³ /d)	
Tisztító kapacitása (LEÉ)	
Szippantott szennyvíz átlag (m ³ /d)	

18. táblázat: A település kiemelt intézményi, ipari szennyvízkibocsátói

	Szennyvíz kibocsátó megnevezése	Kibocsátás	
		*napi átlag (m ³ /d)	éves lekötött (m ³ /év)
Intézményi			
1.			
2.			
...			
Ipari, termelői, egyéb nagyfogyasztó			
1.			
2.			
...			

1.3.3. Települési csapadékvíz-gazdálkodás, helyi vízkárelhárítás

Sajószentpéter a Sajó-folyó völgyében fekszik. A város beépített területének nagy része a folyó jobb partján található, a folyóparti vasútvonal – a városon áthaladó, Kazincbarcikára és Edelénybe vezető főutak és a Bükkhát domblábai által meghatározott területen. A városban összegyülekező csapadékvizek végső befogadója a Sajó-folyó. A központi belterületet elválasztja a folyótól a jobb parton végig húzódó vasúti töltés, melyen öt helyen található híd:

- az Alacska-patakon (itt aluljáróval kombináltan folyik át a víz),
- a Nyögő-patakon,
- az Attila utcai ároknál,

- az Agit ároknál
- és a külterület déli szélén.

A vizek így koncentráltan jutnak a Sajóba. Az Alacska-patakba 10 helyen, a Nyögő-patakba ~23 helyen történik csapadékvíz-bevezetés. Az Alacska-patak a város északi részén fogadja be a csapadékvizeket, a Vörösmarty utca (Sajókápolnára vezető országút) felett, valamint az Ibolyatelepről és az üveggyári területről. A Nyögő-patak fogadja a Kertváros Vörösmarty utcától délre eső részén és a belváros középső részén, valamint a Pincefalu és zártkertek nyugati – északnyugati oldalán – Tömlöc-hegy – Nagykorcsolyás-hegy – Nagybelátó-hegy – Pipis-domb - lefolyó csapadékvizeket. Az Attila utcai árok a belvárosi-városközponti vizek levezetését szolgálja. Az Agit árok a Nagybelátó-hegy – Pipis-domb keleti oldaláról, a délkeleti - településrész mélyvonulatában gyűjti össze a lefolyó vizeket. A déli, külterületi árok a domboldalokról lefolyó és a 26-os út mellett összegyűlő vizeket továbbítja. A két patak szelvénye megfelelő. Az Attila utcai és az Agit árok méretei nem elegendőek, ezek rendezését jelen ITVT-vel párhuzamosan készülő engedélyezési és kiviteli terv tartalmazza. A déli, külterületi árok megfelelő méretű, de bővítése, átépítése történik jelenleg a várost elkerülő út létesítéséhez kapcsoltn.

A meglévő csapadékvíz-elvezető rendszer gravitációs, elválasztott jellegű. Túlnyomórészt nyílt – részben földmedrű, nagyrészt betonburkolatú – árkok szolgálnak a víz elvezetésére. Rövidebb szakaszokon – városközpontban, fő közlekedési út mellett – zárt szelvényűek a csapadékcsatornák.

Három elkülönült belterületi lakóterület van a városban:

- Újbányatelep, mely az egykori Alfréd akna szénbányász munkáskolóniájának maradványa, a város szélétől mintegy 1,5 km-re, a Pittypalatty-völgyben található. A csapadékvíz nagyrészt elszivárog, részben földárok vezet le a Nyögő-patak felé.
- Fecskeszög, a Sajó bal partján, az edelényi országút mellett. A Sajó-parti, sík területű városrészt töltés veszi körbe. A csapadékvíz az utak két oldalán részben betonburkolatú, részben földmedrű árkok/vápák gyűjtik. A víz részben elszivárog, részben továbbításra kerül. Két helyen zsilipes átérés engedeli át a vizet a Sajó és a Vörös Jankó-ér felé. A városrészt árvizes időszakban fakadóvizek is veszélyeztetik.
- Dusnokpuszta, az edelényi út mellett, a várostól 3 km-re. A Sajó és Bódva közötti síkságon, kissé kiemelkedő szárazulaton fekszik. A csapadékvizek részben elszivárognak, részben földárkokon keresztül a Holt-Szuhába (Vörös Jankó-érbe) jutnak, mely a Sajóba vezet.

A város csapadékvíz-elvezetését 2015-ben tanulmányterv¹⁶ vizsgálta. A város domborzatmodellje alapján 27 db öblözetet határoltak le, ezen belül I.-VII. öblözetek külterületi öblözetek, míg a többi VII.-XXVII. belterületi öblözet. Újbányatelep és Dusnokpuszta nem szerepelt a vizsgálatban. A racionális módszerrel számított, az egyes rész-vízgyűjtőkről figyelembe vehető vízhozamok és a meglévő állapot alapján javaslat készült a hálózat fejlesztésére, mely 18 öblözetben határozott meg árokbővítést, rendezést. Főként az utcákon kétoldali betonelemes nyílt árokbővítést ajánlott, rövidebb szakaszokon zárt szelvényű, a

¹⁶ Sajószentpéter város belterületi csapadékvíz elvezetés tanulmányterve, RTP-4/2015, RT-PLAN Kft., 2015.

dombok felől övárkokkal. A tanulmány alapján kiviteli terv készült 4 öblözetre, a Kertváros csapadékvíz elvezetésére, mely két ütemben valósult meg. A befogadóba vezetés előtt 9 helyen csapadékvíz-tároló aknát építettek, 10-10 m³-es térfogattal. Ez lehetőséget ad a víz visszatartására és a visszatartott víz zöldterületi locsolásra való hasznosítására.

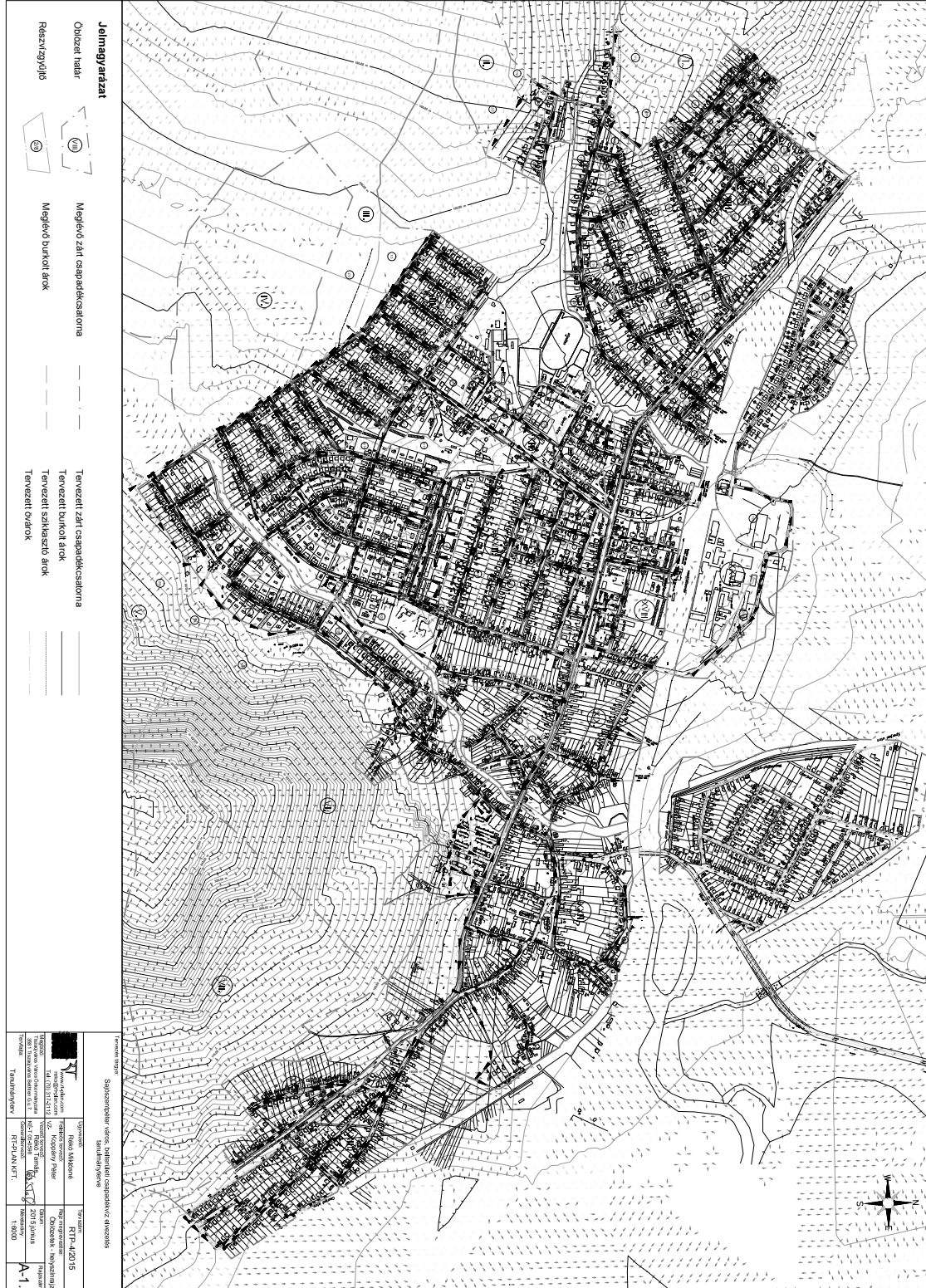
Elöntés, veszélyeztetés fennáll még

- a városszéli területeken a Nyögő-patak menti szántóföldekről lefolyó vizek által;
- a várost körülölelő külterületi domboldalokról a belterületeken át lefolyó vizek által;
- az Attila utcai árok és Agit árok nem megfelelő méretei által okozott visszaduzzasztás miatt;
- a fedezet hiánya miatt elmaradt árokrendezések miatt.

A csapadékvíz-elvezető hálózat önkormányzati üzemeltetésben van, az 1.4 pontban ismertetjük a polgármesteri hivatal illetékes városüzemeltetési osztályát és a városgondnokságot.

Sajószentpéter
 integrált települési vízgazdálkodási terve
 1. fejezet Meglévő állapot ismertetése

6.ábra Sajószentpéter csapadékvíz-elvezető rendszere

19. táblázat: A település csapadékvízvezető rendszerére vonatkozó főbb adatok

Csapadékvízvezető rendszer fő vízgyűjtő egységeként	
Alacska-patakhhoz tartozó csapadékvízvezető rendszer hossza (m, közelítő adat)	25 000
Vízvezető rendszerhez tartozó vízgyűjtőterület (ha)	164,5
Nyögő-patakhhoz tartozó csapadékvíz-elvezető rendszer hossza (m, közelítő adat)	27 000
Vízvezető rendszerhez tartozó vízgyűjtőterület (ha)	233
Attila utcai árokhoz tartozó csapadékvíz-elvezető rendszer hossza (m, közelítő adat)	2000
Vízvezető rendszerhez tartozó vízgyűjtőterület (ha)	45,4
Agit árokhoz tartozó csapadékvíz-elvezető rendszer hossza (m, közelítő adat)	7000
Vízvezető rendszerhez tartozó vízgyűjtőterület (ha)	91,3
Déli külterületi övárokhöz tartozó csapadékvíz-elvezető rendszer hossza (m)	3000
Vízvezető rendszerhez tartozó vízgyűjtőterület (ha)	623,5
Fecskeszög csapadékvíz-elvezető rendszer hossza (m)	3800
Vízvezető rendszerhez tartozó vízgyűjtőterület (ha)	34,7
Dusnokpuszta csapadékvíz-elvezető rendszer hossza (m)	3800
Vízvezető rendszerhez tartozó vízgyűjtőterület (ha)	60,0
Újbánya, csapadékvíz-elvezető rendszer hossza (m)	1200
Vízvezető rendszerhez tartozó vízgyűjtőterület (ha)	7,7
Szikasztó rendszerhez tartozó vízgyűjtőterület (ha)	--
Nem rendezett vízvezetésű terület (ha)	--
Csapadékvíz-tározók (közösségi) száma (db)	9 db
Csapadékvíz-tározók (1) térfogata (m ³)	10 m ³ /db
Csapadékvíz-tározók (összesen) térfogata (m ³)	90 m ³

1.3.4. Termál és fürdővíz gazdálkodás, melegvíz és geotermikus-energia hasznosítás, rekreációs vízfelületek

Nem releváns.

20. táblázat: A település termál és fürdővíz gazdálkodására vonatkozó főbb adatok

A területen található termál kutak száma (db)	0
Hőenergia termelésére szolgáló kutak száma (db)	0
Elektromos energiatermelésre szolgáló kutak száma (db)	0
60 C°-ot meghaladó kútvíz hőmérsékletű kutak száma (db)	0

1.3.5. Árvízvédelem

Sajószentpétert elsősorban a Sajó-folyón levonuló árvizek veszélyeztetik.

Sajószentpéter település közigazgatási területe a Sajó folyó jobb illetve bal partján helyezkedik el¹⁷. A jobb parton a folyó 71,6- 79,8 fkm, míg a bal parton a folyó 70,9-79,8 fkm szelvényei közötti nagyvízi meder van a város területén. A folyó jobb partja és a belterületi határ közötti külterületi ingatlanok, valamint a folyó bal partjára eső közigazgatási területének ingatlanjai a Dusnokpusztai bel- és az attól északra lévő külterületek kivételével a folyó nagyvízi medrében helyezkednek el.

A folyó bal partján húzódik az ÉMVIZIG kezelésében lévő 08.06.06. számú védelmi szakaszhoz tartozó Sajó balparti 0+000-2+450 tkm, valamint a Vörös Jankó-patak (Holt-Szuha, Múcsonyi-árok) jobbparti 0+000-1+300 tkm szelvények közötti fővédvonala. Azonban a Sajószentpéter-Dusnokpusztai közúton átbukó (visszaömlő), valamint a Holt-Szuha visszaduzzasztásából eredő vizek miatt, az említett védvonal mentet oldali területei is a nagyvízi meder részét képezik.

A belterületi ingatlanok (Sajószentpéter, Dusnokpuszta) védelmét ideiglenes védművek kiépítésével, az önkormányzat biztosítja. *Itt megjegyezzük, hogy a folyó jobb partján a belterület szélén lévő vasútvonal kiemelt töltése nevezhető meg védelmi vonalként. Ennek magassága – a hatályos mértékadó árvízszintet és az előírt 1 m-es biztonsági sávot tekintve – biztonsági hiányt mutat.*

7. ábra Árvízvédelmi töltés, nagyvízi meder és a belterület érintettségének bemutatása (08.NMT.04. 19.old.) – városközpont és északi rész, a Sajó balpartján Fecskeszög településrész

¹⁷ "Nagyvízi mederkezelési terv készítése a Sajó-Tarna vízrendszerére" (Szerződés száma: ÉM-VIZIG/Z1540370)

megrendelő: ÉMVIZIG, tervező: VIZITERV Environ Kft. (4400 Nyíregyháza Széchenyi u. 15.) tervszám: 150/2014, SAJÓ FOLYÓ ÁLLAMHATÁR – SAJÓSZENTPÉTER KÖZÚTI HÍD KÖZÖTTI SZAKASZÁNAK 08.NMT.04. TERVSZÁMÚ NAGYVÍZI MEDERKEZELÉSI TERVE és SAJÓ FOLYÓ SAJÓSZENTPÉTER KÖZÚTI HÍD – TISZA-TORKOLAT KÖZÖTTI SZAKASZÁNAK 08.NMT.05. TERVSZÁMÚ NAGYVÍZI MEDERKEZELÉSI TERVE: 08.NMT.04. 19. old.

8. ábra A nagyvízi meder és a belterület érintettségének bemutatása (08.NMT.05. 8.old.) – városközpont és déli rész

9. ábra A nagyvízi meder és a belterület érintettségének bemutatása (08.NMT.05. 8.old.) – Dusnokpuszta

Sajószentpéter belterületének a folyó jobb partjára eső kb. 100-250 m széles sávja, valamint a folyó bal partján elhelyezkedő Fecskeszög és Dusnokpuszta déli és nyugati településrészei érintettek a folyó nagyvízi medrével¹⁸.

Gazdasági (ipari), mezőgazdasági (üzemek, TSZ telepek) területek¹⁹:

- Sajószentpéter közigazgatási területén a folyó 76,90-77,40 fkm szelvényei között a jobb parton lévő, üvegyár melletti ipari terület,
- Sajószentpéter-Dusnokpusztára vezető út keleti oldalán lévő ipari-gazdasági terület (Gip),
- Sajószentpéter és Borsodszirák közigazgatási határánál lévő vízbeszerzési terület (V/vb) és tanya (Má/ta)
- a településnek, a folyó bal partjára eső közigazgatási területét érintő – folyamatban lévő - 26. sz. főút (Kazincbarcika-Sajószentpéter elkerülő) építése
- *valamint a Sajószentpéter közigazgatási területén a folyó 74,5 fkm szelvényénél a jobb parton lévő, szennyvíztisztító*

¹⁸ 08.NMT.04. 66-67. old.

¹⁹ 08.NMT.04. 67. old.

a folyó nagyvízi medrével érintettek, illetve abban helyezkednek el.

Mértékadó árvízszint²⁰

A mértékadó árvízszint (Sajószentpéter 126,22 mBf) a jelenlegi LNV szintje felett van. Az érvényben lévő „0” pont magasságok alapján Sajószentpéternél 440 cm-es (LNV 406 cm) vízállásnak felel meg.

A Sajó vizsgált szakaszán a 2010. júniusi árvízkor észlelt tetőző vízállások jelentik a maximális vízszintet, így a két mértékadó vízmérce LNV értékei is ebben az időszakban keletkeztek. Megjegyzendő azonban, hogy bár a Sajópüspökinél befolyó vízmennyiség alapvetően meghatározó jelentőségű a Sajószentpéternél várható vízmagasság szempontjából, a hazai területen beömlő mellékvizek is számottevően befolyásolhatják a tetőzés szintjét. A 2010. májusi árhullám alkalmával a határon befolyó ~300-320 m³/s-nyi vízmennyiséghez 150-200 m³/s-os magyarországi hozzáfolyás érkezett, s ennek következtében Sajószentpéternél mindössze 4 cm-rel maradt el a tetőzés a későbbi, júniusi maximumtól.

Vízszállító képesség

A nagyvizek és az általuk szállított vízmennyiség kapcsolatának vizsgálata alapján²¹ Sajószentpéternél a kismértékben csökkenő vízhozam mellett számottevő vízszintemelkedés figyelhető meg.

Sajószentpéter esetében nagy valószínűséggel a Bódva és a Sajó lerakódott hordalékának hatására csökkent a középvízi meder vízátbocsátó képessége, míg az ártereken összességében jelentősebb változás nem történt.

Mértékadó vízhozam

A Sajó vizsgált szakasza esetében mértékadó vízhozam a Sajószentpéter vízmérce szelvényére rendelkezésre álló vízhozam idősor alapján számított, 100 évenként egyszer előforduló érték. Az érték Sajópüspöki esetében 609 m³/s-nak, Sajószentpéter esetében pedig 585 m³/s-nak adódott.

Tekintve, hogy a rendelkezésre álló adatsor viszonylag rövid (53-54 év) és egyes maximális értékeiben részben bizonytalan, valamint nem tartalmazza a gátszakadások (1974. október szlovák és magyar területen is jelentős elöntések voltak) hatása nélkül számított vízhozamot, ezért valószínűsíthető, hogy a számított 609, ill. 585 m³/s-os, 1 %-os értékek nem tükrözik megfelelően a lehetséges árvízi maximumok nagyságát.

(A fentiek felül megjegyzendő, hogy a Sajó szlovákiai vízgyűjtőjén az általunk ismert legnagyobb árhullámokat kialakító csapadékok nagysága számottevően kisebb volt, mint a

²⁰ Sajó jellemzése 08.NMT.04. 45. old.

²¹ 08.NMT.04. 48. old.

környező (Tarna, Hernád, Bodrog) hasonló nagyságú vízgyűjtőkön, vagy azok részvízgyűjtőin az elmúlt 20-30 évben előfordult legnagyobb árvizeket kiváltó csapadékoké.)

A vizsgált nagyvízi mederszakaszt határoló árvízvédelmi rendszerek²²

Érintett ártéri öblözet a Sajó folyó bal partján 08.06 számú Bánréve-felsőzsolcai védelmi szakaszból a 2.21. sz. Boldva-Múcsonyi ártéri öblözet. Az 1959-60. években készült el a „Sajó ármentesítő” programja az ún. Sajó I. Sajó II. építési program. Ennek alapján készült a Sajószentpéter, Múcsony, közötti töltésszakaszok felújítása, erősítése. A töltéserősítési munkák és magassági hiányok megszüntetése 1973. évben folytatódott. A töltéserősítési munkák 1974. évben Sajószentpéter- Kazincbarcika között a töltésszakasz 6+400 szelvényéig befejezést nyertek. A további erősítési munkák Sajószentpéter térségében 1976. évben fejeződtek be. Az öblözet területéből 10,88 km² töltéssel védett, 6,4 km² nyílt ártér.

A jobb parton lévő 08.07 számú Miskolc-Sajópüspöki védelmi szakasznak nincs a térségben ártéri öblözete.

A Sajó-völgyben a folyó két oldalán folyamatos árvízvédelmi fővédvonal rendszer nem épült ki, ebből a szempontból, a magyarországi folyószakasz két fő részre osztható, vannak árvízvédelmi fővédvonallal határolt szakaszai, illetve árvízvédelmi fővédvonallal nem határolt, ún. „nyílt árteres” szakaszai.

08.06. sz. Bánréve-Felsőzsolcai árvízvédelmi szakasz a 08.NMT.04. nagyvízi mederszakaszon²³

A 08.06/6. számú Sajószentpéteri és 08.06/5. számú Múcsonyi őrtjárásokhoz tartozó töltésszakasz szelvénye a sajószentpéteri közúti hídtól (0+000 tkm szelvény) indul és a Szuha patak torkolatáig a 6+850 tkm szelvényig tart, ehhez a szakaszhoz csatlakozik a Szuha-patak bal parti töltése 1500 m hosszúságban és Sajószentpéternél a Vörös-Jankó-patak jobb parti töltése 1300 m hosszban.

Sajó kanyarulati viszonyai, szabályozási művek és szabályozási szélesség jellemzése²⁴

A vadnai vasúti hídtól a sajóecsegi vasúti hídig terjedő szakasz a 60-70-es évekig ármentesítetlen volt, a meder szabadon fejlődhetett, az árvizek szétterülhettek. A meder ezen a szakaszon eléggé beágyazott és erősen kanyarog.

75-95 fkm között Sajószentpéter, Kazincbarcika térségében a Sajó jóval kanyargósabb, mint alatta vagy fölötte. Ez a tény összhangban van a tektonikai vizsgálatok azon megállapításaival, hogy ebben a térségben az alaphegység lényegesen közelebb van a felszínhez, így mozgásának hatása erőteljesebben kell jelentkeznie a felszíni formák tagozódásában is. További következtetésként adódik, hogy a természetes kanyarulati viszonyok megváltoztatása esetén a folyó a felszínen ható mélyszerkezeti erőkkel is ellentétbe kerülne.

²² 08.04.NMT. 52. old.

²³ 08.04.NMT. 54-56. old.

²⁴ 08.04.NMT. 59-61. old.

A Sajószentpéteri közúti híd alatt két ágra szakadt meder megszűnt a korábbi beavatkozások következtében. A baloldali ág teljesen feltöltődött, azon a növényzet is megtelepedett. A közúti híd feletti szabályozások következtében a meder beállt, az átmetszések után kialakult vonalvezetést a folyó elfogadta. A 78,2 fkm szelvénytől a Kazincbarcikai Hőerőmű üzemvíz csatornájának visszacsatlakozásáig a folyószakasz erőteljes mozgásban van. A korábban megépült műveket a folyó megbontotta, az azok által biztosított vonalvezetést elhagyta, s új mederszakaszok alakultak ki, amelyek továbbra is mozgásban vannak.

A vizsgált középvízi és nagyvízi meder szélessége, szelvények nedvesített területe

A Sajó nagyvízi medrét részben a folyó árvízvédelmi töltései, részben a magaspártjai határolják, a vizsgált folyószakaszon az átlagos szélessége 1000 m körül alakul, a Sajószentpéteri közúti híd környékén növekszik meg 2000-3000 m szélességre, Berente környékén a legnagyobb 3000 m körüli értékekkel.

A hullámtér jelenlegi magassági viszonyairól megfelelő adatokat szolgáltat a Sajó alsó szakaszára 2008-ban és a felső szakaszra 2013-ban elvégzett felmérései, melyek egyedül a Sajó folyó 1975-ben elkészült völgyszelvényeivel hasonlíthatók össze²⁵. Megállapítható, hogy a közel negyven év alatt számottevő, kimutatható feltöltődés a nagyvízi mederszakasz területén, a lefűződött vagy szabályozás következtében létrejött holtágak kivételével nem tapasztalható. A nagyvízi meder feltöltődésének viszonylagos „változatlansága” visszavezethető arra is, hogy az 1974. évi Sajó völgyi árvizeket követően a 2010. évi Sajó-Hernád völgyi rendkívüli árvizek levonulásáig viszonylagos nyugalom jellemezte a vízrendszert.

A Sajón levonuló árhullámok közül ugyan számos árhullám III. fok fölötti vízállással tetőzött, azonban az árhullámok levonulásának jellemző időszakában (május – augusztus) a vegetációs időszak csúcán és a folyó alsószakasz jellege miatt elsősorban a görgetett hordalék mennyisége mutatkozott jelentősnek, ami a középvízi mederben okozott változásokat. A rendelkezésre álló felmérések alapján elmondható, hogy a középvízi mederrész keresztmetszvény torzulásai csupán

a folyó medervándorlását mutatják, míg a hullámtéri terület feltöltődése elhanyagolható.

10. ábra A sajószentpéteri beépített területen az 1%-os mértékadó helyzetben kialakuló legnagyobb vízmélységek – északi rész²⁶

²⁵ 08.NMT.04. 93. old.

²⁶ 08.NMT.04. 93. old.

11. ábra A sajószentpéteri beépített területen az 1%-os mértékadó helyzetben kialakuló legnagyobb vízmélységek – déli rész²⁷

Korábbi legnagyobb veszélyeztetettséget okozó árvíz bemutatása²⁸

Az 1974-es és a 2010. évi árvíz alkalmával a Sajó-folyón és a Szuha patakon egyidejűleg vonult le a magas vízállás több helyen meghágással veszélyeztette a Fecskeszögi lokalizációs töltést. Az Önkormányzatnak 2010. évben nemcsak a Sajó-folyón, hanem a Nyögő-patak vonalán is kellett védekeznie. A Nyögő-patak a belterületre érve részét elöntéssel fenyegette a városnak ezt a részét. A Baross utcai híd előtt kilépett a medréből és elárasztotta a BÉV telepi utcákat (Kinizsi, Pozsonyi, Zója, Bethlen Gábor).

Mind a Sajó-folyón (kb. 6 km) mind a Nyögő-patakon (kb. 3 km) harmadfokú készütség volt elrendelve. Veszélyforrásként megjelent a szennyvízrendszer telítettsége és a felszínre jutása. Ez a probléma a város legmélyebb pontján jelentkezett.

A Fecskeszögben a lokalizációs gát alatt átszivárgó víz közel 100 lakást elöntéssel veszélyeztetett.

A város belvízzel legjobban veszélyeztetett helye a Fecskeszög és a Déli városrész Baross Gábor, Kinizsi, Rózsa, Pécsi Sándor, Kandó Kálmán és Vörösmarty utcák által határolt terület. Ezen a területen 2010. májusában 67 ingatlant öntött el a víz.

Dusnokpusztán 2010. évben a Sajó folyón levonuló árhullám, valamint a nagymennyiségű csapadék miatt megemelkedett Holt-Szuha vízállása veszélyeztette a település déli részét. Homokzsákból 6 sor magason gátat kellett építeni bordás megtámasztással, fóliaterítéssel. Az altalaj alatt átszivárgó vizet szivattyúkkal vissza kellett emelni az árvízi oldalra.

²⁷ 08.NMT.05. 100. old.

²⁸ Vízkárelhárítási terv 20. old.

21. táblázat: Az árvízvédelemre vonatkozó főbb adatok

Állami árvízvédelmi vonalak hossza (m)	6600
Önkormányzati árvízvédelmi vonalak hossza (m)	13 100
Árvízvédelmi tározók száma (db)	0
Árvízvédelmi tározók összes térfogata (m ³)	0

1.3.6. Dombvidéki, síkvidéki vízrendezés

– Az Önkormányzat közigazgatásán belüli külterületek vízrendezési helyzetének ismertetése

Sajószentpéter belterületén torkollik be a Sajó-folyóba a jobb parton, a közúti híd fölött, a jelentős hegy- és dombvidéki vízgyűjtővel rendelkező Nyögő– (Harica-) patak. Ennek mintegy 3 km-es szakasza esik a város területére. Ugyancsak a jobb parton, az egykori üveggyár mellett folyik be a Sajóba az Alacska-patak, mely az alacsikai völgyből érkező vizeket továbbítja. Az Alacska-patak torkolati szakasza már síkvidéki jellegű. A külterületi vízgyűjtők rendezettek.

A Sajó bal partján, a közúti híd alatt mintegy 500 m-rel folyik be a Sajóba a Holt-Szuha, másnéven Múcsonyi-árok vagy Vörös Jankó-patak. (Különböző helyeken eltérő a patak megnevezése.) A Szuha-patak felső részét az 1970-es években Múcsony fölött átvezették közvetlenül a Sajóba. A síkvidéki terület a Sajó nagyvizi medrének része, döntően mezőgazdasági műveléssel.

12. ábra A Sajó balparti mellékágak medervándorlása, mélyedések, lefűződés jól követhető a Google Earth felvételen.

– Állami és önkormányzati tulajdonú csatornák, vízfolyások, felsorolása, hossz, befogadó, engedély, tulajdonos /üzemeltető, engedélyes, kiépítettségük rövid jellemzése (vízkár-események, védekezés – dombvidéki tározás) és fenntartottságuk.

- Nyögő-patak
állami tulajdonban van, rendezett, szabályozott mederben folyik le Sajószentpéter területén.

- Alacska-patak
állami tulajdonban van, rendezett, szabályozott mederben folyik le Sajószentpéter területén.
- Holt-Szuha
önkormányzati tulajdonban van, természetes állapotú, feliszapolódott meder.

– Vízgazdálkodással összefüggő meglévő területhasználatok bemutatása.

Vízgazdálkodási területként a településszerkezeti terv a következőket jelöli meg:

- állandó vízfelület – vízfolyások, tavak, holtágak
- egyéb vízfelület – ideiglenes vízborítás: medrek, árkok, csatornák
- sziget – Sajó mederben
- töltés – árvédelmi töltések
- vízbeszerzési terület – vízműtelep

– A település területén található vízilétesítmények felsorolása.

Nyögő-patak mederlépcső (2+030 szelv.). A lépcső mederburkolata leromlott, javításra szorul. Megoldandó a hosszirányú átjárhatóság biztosítása.

– A helyi vízkároknak kitett területek felsorolása. Kritikus kockázati helyek (pl. hidak, csővezetékek, zsilipek, duzzasztók, meder irányváltások).

- Nyögő-patak befolyása belterületre – Baross Gábor utca környezete;
- domblábi utcák – a külterületi vízgyűjtőről lezúduló víz által veszélyeztetettek;
- Alacska-patak és Nyögő-patak menti területek;
- Attila utca – elégtelen a meglévő árok az érkező vizek továbbítására;
- Agit árok – elégtelen szelvény, visszaduzzasztást okozó átereszek;
- Fecskeszög;
- Dusnokpuszta.

22. táblázat: A település dombvidéki, síkvidéki vízrendezésére vonatkozó főbb adatok

Állami vízfolyások, művek	
Nyögő-patak	Hossza ~3100 m
Alacska-patak	Hossza ~ 2500 m
Önkormányzati vízfolyások ,művek	
Holt-Szuha (Múcsanyi-árok, Vörös Jankó-ér)	Hossza ~ 3300 m
Tározók (db)	0
Tározó megnevezése ---	Tározó térfogata 0 (m ³)

1.3.7. Területi vízviisszatartás, térségi vízelosztás, tógazdálkodás

– Területen lévő tározók, vízviisszatartó megoldások, rövid ismertetése, leírása, tulajdonosi, kezelői szervezetek bemutatása.

Nincsenek.

– A település területén található halastavak és horgászvizek felsorolása.

A horgásztavakat a lenti táblázat ismerteti.

– Egyéb vízfelületek (így például sport, rekreációs, üdülési, fürdési, idegenforgalmi célú)

Nincsenek.

23. táblázat: A település tógazdálkodására vonatkozó főbb adatok

A területen található tavak száma (db)		4
Előbbiekből halászati és horgászati célú (db)		4
Tavak		
Tó megnevezése	tározó térfogata (m ³)	tározó felülete (m ²)
Új-tó		34 000
bányatavak – I. sz tó	35 000	12 000
bányatavak – II. sz tó	20 000	7000
bányatavak – III. sz tó	9 000	3000

1.3.8. Mezőgazdasági vízgazdálkodás, belvízgazdálkodás, aszálykárelhárítás

A településen meliorált, öntözött mezőgazdasági terület nem található.

Nagyobb léptékű mezőgazdasági tevékenységet a Szirák-Farm Kft. (3796 Borsodszirák, Petőfi u 43.) folytat. A Sajó nagyvizi medrében – bal parton, Sajó és Bódva összefolyása között – végez szántóföldi művelést. Főbb növények: kukorica, őszi árpa, őszi búza, repce, napraforgó, szója. Az itt lévő Epres-tanyán terményszárítót, tárolót működtet.

24. táblázat: A település mezőgazdasági vízgazdálkodásával összefüggő főbb adatok

A településen található meliorált terület kiterjedése (ha)	0
Öntözött terület kiterjedése (ha)	0
Alagsövezett terület kiterjedése (ha)	0
Belvízveszélyes terület kiterjedése (ha)	0
Öntözött terület kiterjedése (ha)	0

1.3.9. vízminőség, vizes élőhelyek védelme

– Vizek vízminőségi besorolása, állapota, veszélyeztetettsége (VGT)

A VGT3 alapján a vízminőségi állapot a következőképpen foglalható össze²⁹:

²⁹ VGT3, TISZA RÉSZVÍZGYŰJTŐ VÍZGYŰJTŐ-GAZDÁLKODÁSI TERVE – 2021, Készítette: Országos Vízügyi Főigazgatóság, 2022. december, 6_1_melleklet_FEV_allapotertekese_Tisza, 6_3_melleklet_FAV_kemiai_allapot_TISZA

Sajószentpéter
integrált települési vízgazdálkodási terve
1. fejezet Meglévő állapot ismertetése

Felszíni víztestek

<i>víztest kód</i>	<i>víztest név</i>	<i>biológiai elemek</i>	<i>fizikai-kémiai elemek</i>	<i>hidromorfológiai elemek</i>	<i>Specifikus szennyezők (fémek és peszticidek)</i>	<i>víztest ökológiai állapota</i>	<i>kémiai állapot</i>	<i>víztest integrált állapota</i>
AEP848	Nyögő-Harica-patakok	mérsékelt	jó	jó	jó	mérsékelt	jó	mérsékelt
AEP931	Sajó felső	mérsékelt	jó	jó	nem jó	mérsékelt	nem jó	mérsékelt
AEP932	Sajó alsó	gyenge	jó	mérsékelt	nem jó	gyenge	nem jó	gyenge

Felszín alatti víztestek

<i>víztest kód</i>	<i>víztest név</i>	<i>hidrodinamikai típus</i>	<i>Diffúz szennyeződések (nitrát, ammónium, ortofoszfát) a víztesten (>20%)</i>	<i>Szennyezett ivóvízbázis védőterület</i>	<i>Összesített trend szerinti víztest minősítés</i>	<i>Felszín alatti víztől függő vizes élőhelyek és szárazföldi ökoszisztémák állapota</i>		<i>Összesített minősítés</i>
AIQ509	Bükk, Borsodi-dombság - Sajó-, Hernád-vízgyűjtő	vegyes	jó	jó	jó	--		gyenge
AIQ510	Bükk, Borsodi-dombság - Sajó-vízgyűjtő	vegyes	jó	jó	jó	--		jó
AIQ511	Bükki termálkarszt	feláramlás	jó	jó	jó	--		jó
AIQ565	Északi-középhegység medencéi porózus és hasadékos termál	feláramlás	--	jó	jó	--		jó
AIQ634	Sajó-Hernád-völgy	leáramlás	jó	gyenge (NO ₃ , SO ₄)	jó	--		--
AIQ635	Sajó-Hernád-völgy (rétegvíz)	leáramlás	--	jó		jó	--	--

Sajószentpéter
integrált települési vízgazdálkodási terve
1. fejezet Meglévő állapot ismertetése

A Borsodsziráki vízmű vízbázisát a VGT3 veszélyeztetettként jelöli meg:³⁰

Víztest VOR	Víztest kód	Vízbázis sérülékeny-e?	Vízbázis név	Vízbázis típuskódja	Vízbázis védendő termelése (m ³ /nap)
AIQ634	sp.2.8.1	igen	Sajószentpéter ÉRV Zrt. I. telep	T(talajvíz), Q6 (15-30 ezer m ³ /nap kapacitás) Fm1 (fekü mélysége 5-10 m), Iv1 (ívívízadó mélysége 50 m-ig)	11506,8

Monitoringgal kimutatott szennyezés a vízbázison	A vízbázis szennyeződés veszélyeztetettsége 1 – nincs veszély 4 – kimutatott szennyezés 5 – szennyeződött termelőkút	A vízbázis területhasználatból fakadó veszélyeztetettsége		"Vízadó földtani közeg veszélyeztetettsége 1 – nincs veszély 2 – közepes veszély 3 – jelentős veszély"
		Mezőgazdasági terület aránya a védőterületen (%)	A vízbázis területhasználatból fakadó veszélyeztetettsége 1 – nincs veszély <40% 2 – közepes veszély 40-75% 3 – jelentős veszély >75%	
Cl, SO4, EC	4 – kimutatott szennyezés	100	3 – jelentős	2 – közepes

Éghajlati veszélyeztettség 1 – nincs veszély 2 – közepes veszély 3 – jelentős veszély		Árvi veszélyeztettség 1 – nincs veszély (1%-os előntési valószínűség) 2 – közepes veszély 3 – jelentős veszély (nagyvízi meder, karsztos és partiszűrűsű vízbázisok)	Felszíni víz szennyeződéséből fakadó veszélyeztettség 1 – nincs veszély 3 – jelentős veszély	A vízbázis veszélyeztetettsége összesítve 1 – nincs veszély 2 – közepes veszély 3 – jelentős veszély 4 – kimutatott szennyezés 5 – szennyeződött termelőkút
Mennyiségi	Vízminőségi			
3 – jelentős	2 – közepes	3 – jelentős	1 – nincs	4 kimutatott szennyezés

— **A település vizes élőhely kategóriában nyilvántartott területeinek felsorolása**

A **Sajó és ártere** az országos ökológiai hálózat ökológiai folyósó övezetének részét képezi³¹– ökológiai folyósó övezete. Ugyancsak ide tartozik a Nyögő-patak is. Magterületként jelölt a Nagykorcsolyás-hegy, puffterület ennek környezete.

³⁰ VGT3, Tisza részvízgyűjtő, 6_4_melleklet_vedett_vizbazisok_veszelyeztetettsége_Tisza

³¹ (forrás: <http://web.okir.hu/map/?config=TIR&lang=hu> – aktuális munkaállomány)

— **Natura 2000 érintettség**³²

Itt a sajószentpéteri folyószakasz érintettségét, „A Sajó-völgy (HUAN20006) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület fenntartási terve” szerint ismertetjük.

A HUAN20006 Sajó-völgy **kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület** (SCI)

Sajószentpéter külterületén a Sajó-folyót és parti területeit érinti. Védetté nyilvánításának célja a *Cnidion dubii* folyóvölgyeinek mocsárrétje és a sík-és dombvidéki kaszálórétek élőhelyek, valamint a petényi márna, homoki küllő, németbucó, törpe csík, erdei szitakötő, díszes légivadász és a janka-tarsóka fajok kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása volt.

13. ábra A Sajó-völgy kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület kezelési egységei

KE-1, KE-2, KE-3, KE-5, KE-7, KE-9, KE-12 jelű kezelési egységek

Az egyes kezelési egységekre vonatkozó részletes előírásokat a fenntartási terv tartalmazza. Itt csak az egységek kategorizálását közöljük:

- KE-1 hínarasok és pionír part menti vegetáció
- KE-2 part menti magaskórós vegetáció
- KE-3 fajgazdag, magasfüvű nedves gyep
- KE-5 ecsetpázsitos és franciaperjés kiszáradó kaszálók és legelők

³² A Sajó-völgy (HUAN20006) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület fenntartási terve, készítette az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság megrendelésére a BioAqua Pro Kft. Zöld Akció Egyesület, 2014-ben.

- KE-7 Honos fafajú, edafikus erdők (ligeterdők)
- KE-9 Száraz területen kialakult cserjések
- KE-12 Szántóterületek, agrár élőhelyek

Helyi védelem alatt álló természetvédelmi területek

- Kis Berek területe (értékes madárvilág, hagyományos tájképi jelleg – morotvák, hagyásfás kaszálók, botolófüzek, stb.)
- Ibolya-telep mögötti nádas terület
- Szőlősdombok területe
- Leszakadásos nyílt agyagfalak madártelepei
- A nyugati lejtőkön kialakult árvalányhajás lejtősztyepp vegetációk, ill. a környezetükben található lösztölgyesek
- Kővölgy és forrásai
- Nyögő-patak

– A bekövetkezett vízminőségi haváriák összefoglaló leírása

Nem tártunk fel vízminőségi haváriát az elmúlt években.

25. táblázat: A település védett vizes élőhelyei

A területen található védett vizes élőhely száma (db)	1
Védett élőhely megnevezése	védettség megadása
HUAN20006 Sajó-völgy kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület (SCI)	NATURA2000

A vízminőség vizsgálata során még lényeges az **ipari környezetből adódó szennyezések, szennyezőforrások**³³ hatásának vizsgálata.

volt Borsodi Hőerőmű zagytere

Sajószentpéter közigazgatási területén – Dusnokpuszta délnyugati oldalán - található a volt Borsodi Hőerőmű zagyterének egy része. Az erőmű leállításáig összesen 5 db zagyülepítő medence állt az erőmű rendelkezésére, összesen 114 ha hasznos felülettel. Ennek mintegy a fele érinti Sajószentpéter igazgatási területét. 2012-ben részletes vizsgálat készült a bezárt Borsodi Hőerőmű, a volt Borsodi Szénbányák és a BorsodChem zagytereinek térségére, vizsgálva azok környezetének talaj- és talajvíz szennyezettségét. Ez azt állapította meg, hogy a zagyterek térségében a talaj nem szennyezett.

Sajószentpéteri Üveggyár

A volt Üveggyár területén – az üzemanyag kimérő kút környezetében, a 1728/23 hrsz-ú ingatlanon - olajszennyezés történt. A szennyezést feltárták a kármentesítés során az érintett területen megtörtént a talajcsere és 6 db vízminőség figyelő monitoring kutat alakítottak ki.

³³Ismertetés Sajószentpéter Város Településszerkezeti Terve, LA-URBE ÉPÍTÉSZIRODA KFT., 2016. A TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERV-LEÍRÁSA, VII. fejezet Környezetvédelem

A volt üvegyár környezetében az Alacska-patak és a Sajó folyó egyik mellékága közötti terület hosszú idő alatt ipari és antropogén hulladékkal töltötték fel. A terület feltárása 2009-ben a talaj és a talajvíz szennyezettségét állapította meg (TPH, PAH, nehézfémek). A kármentesítés megtörtént. Itt alakították ki a Glass Parkot (játsszótér, fitness park, multifunkciós sportpálya, extrém sportpálya)

1.3.10. A folyók menti települések és a folyók vízgazdálkodási és rekreációs kapcsolata

A Sajó nagyvizi medrének bemutatását az 1.3.5 pont tartalmazza, a nagyvizi mederkezelési terv előírásait a 2.2.2 pont részletezi.

A folyómederben nincsenek épített létesítmények, nincs kijelölt szabadvizi fürdőhely.

Tisztított szennyvíz bevezetés a városi szennyvíztisztító telepről (Attila utcai telep) történik.

A Sajószentpétert határoló Bódva-folyóból való vízkivételként nevezhető meg a Borsodsziráki Vízműtelepen történő felszíni vízkivétel. Itt a kivett víz kavicsos dúsítómedencén áthaladva jut a vízműkutakba.

Kijelölt fürdőhely nincs, a folyó rekreációban játszott szerepe minimális.

1.4. Intézmények, partnerség

1.4.1. Vízügyi hatóság

Területileg illetékes vízügyi hatósági szervezet:

**Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
Igazgatóhelyettesi-Szervezet Katasztrófavédelmi Hatósági Osztály**

— **Jogkörök, feladatok, felelőségi körök bemutatására a hatályos jogszabályok jegyzéke**

A vízügyi hatóság engedélyezési, felügyeleti és ellenőrzési, valamint szakhatósági, továbbá a vízkészletjárulék tekintetében adóhatósági hatáskörét a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény, illetve annak végrehajtását szolgáló rendeletek - 72/1996. (V. 22.) Korm. rendelet a vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról és 41/2017. (XII. 29.) BM rendelet a vízjogi engedélyezési eljáráshoz szükséges dokumentáció tartalmáról - határozzák meg.³⁴

A vízvédelmi hatóság a víz, mint környezeti elem tekintetében a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény, illetve annak végrehajtását szolgáló rendeletek alapján ellátja a meghatározott környezetvédelmi engedélyezési, felügyeleti és ellenőrzési, valamint szakhatósági feladatokat.

³⁴ <https://baz.katasztrofavedelem.hu/33859/vizugyi-es-vizvedelemi-hatosagi-tevekenyseg-alapjan>

A területi és az országos vízügyi hatóság, valamint a területi és az országos vízvédelmi hatóság szakhatóságként történő közreműködését az egyes közérdeken alapuló kényszerítő indok alapján eljáró szakhatóságok kijelöléséről szóló 531/2017. (XII. 29.) kormányrendelet szabályozza.

A vízvédelmi igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről, és egyes vízügyi tárgyú kormányrendeletek módosításáról szóló 366/2015. (XII. 2.) kormányrendelet határozza meg a BM OKF és a fentiek szerint kijelölt – fővárosi és 11 vármegyei – katasztrófavédelmi igazgatóság vízvédelmi igazgatási feladatait. A BM OKF – a katasztrófavédelmi igazgatóság középírányító szerveként – a vízminőség-védelmi, a kármegelőzési és kárelhárítási feladatok ellátása tekintetében koordinálja a vízvédelmi igazgatási feladatok végrehajtását.

— Vízügyi hatósági tevékenység, vízügyi hatósági eljárások

Engedélyezés

elvi vízjogi engedély -	72/1996. (V. 22.) Korm. rendelet 2. § (1) bekezdés
vízjogi létesítési engedély -	72/1996. (V. 22.) Korm. rendelet 3. § (1)
vízjogi üzemeltetési engedély -	72/1996. (V. 22.) Korm. rendelet 5. § (1)
fennmaradási engedély -	72/1996. (V. 22.) Korm. rendelet 15. § (1)
megszüntetési engedély -	72/1996. (V. 22.) Korm. rendelet 15. § (1)

Kötelezés

Amennyiben a vizek mennyiségi védelme, a vizek kártételeinek elhárítása, a károk megelőzése vagy a jogszerűen gyakorolt vízhasználat azt egyébként szükségessé teszi, a vízügyi hatóság a vízhasználót, vagy azt, aki a vízviszonyokba jogellenesen beavatkozott a káros, illetve a károsodás veszélyével fenyegető állapot megszüntetésére, a szükséges vízimunka elvégzésére vagy meghatározott módon történő gyakorlására kötelezheti.

Szankcionálás

A vízjogi engedély (ideértve az elvi engedélyt is) hivatalból módosítható, szüneteltethető és visszavonható. Hatósági engedély nélküli, vagy hatósági engedélytől eltérő létesítés esetén az üzemeltetési/fennmaradási engedély kiadása megtagadható.

Vízgazdálkodási bírságot kell fizetni, a jogsértő magatartás súlyához igazodóan:

fennmaradási engedély utólagos megadásakor, illetve jogszabályban, hatósági határozatban vagy közvetlenül alkalmazandó közösségi jogi aktusban szereplő vízgazdálkodási előírás megszegésekor.

Regisztrálás, hatósági nyilvántartás

Kétféle nyilvántartás vezetését írja elő a vízgazdálkodási törvény a vízügyi hatóság számára kötelező módon, így az általa engedélyezett vízimunkákról, vízilétesítményekről és a vízhasználatokról vízikönyvet, a rendelkezésre álló vízkészletekről pedig nyilvántartást vezet.

Vízkészletjárulék=VKJ

A vízhasználó a vízjogi létesítési, üzemeltetési engedélyben lekötött vagy engedély nélkül felhasznált, az üzemi fogyasztó a ténylegesen igénybe vett vízmennyiség után vízkészletjárulékot köteles fizetni. [A vízkészletjárulék kiszámításáról szóló 43/1999. (XII. 26.) KHVM rendelet szerint]

Vízügyi szolgálomak és nagyvízi medret érintő tilalom elrendelése

Szükség esetén a vízjogi engedély megadásának eljárásában történik intézkedés a vízvezetési szolgálmi jog vagy vízhasználati szolgálmi jog alapításáról is.

A vízügyi hatóság jogosult - a természeti és a környezeti veszélyeztettség megelőzése (így a nagyvízi meder vízszállító képességének megőrzése, az árvizek levezetésének biztosítása) érdekében - a nagyvízi mederben telekalakítási, illetőleg építési tilalmat elrendelni.

Vízvédelmi hatósági tevékenység, vízvédelmi hatósági eljárások

Szakhatósági közreműködés, szakkérdés-vizsgálat

A hatósági jogalkalmazói tevékenység valamennyi fajtája jelen van a vízvédelmi hatósági jogkör gyakorlása során is. Azok jellemző sorrendje: szakhatósági közreműködés, illetve szakkérdések vizsgálata, felügyelet, regisztrálás és hatósági engedélyezés.

A vízvédelmi hatóság jellemző fő tevékenysége a szakhatósági közreműködés a környezetvédelmi hatóság eljárásaiban, melynek során a vízügyi szakhatósági jogkör gyakorlása is megtörténik, illetve a vízvédelmi szakkérdések vizsgálata a vízügyi hatósági eljárásokban.

Bírságok és egyéb jogkövetkezmények megállapítása

– felszíni vizek védelme

- Szennyezés esetén: csatornabírság vagy vízszennyezési bírság.
- Rendkívüli szennyezés esetén: rendkívüli vízszennyezési bírság vagy rendkívüli csatornabírság.
- Jogszabályi követelmények teljesítésének elmulasztása, azokat nem teljesítése, vagy a tevékenység jogellenesen folytatása esetén: vízvédelmi bírság.
- A jogszabályi feltételek fennállása esetén, bizonyos kivételekkel: a szennyező tevékenység részben vagy egészében történő korlátozhatósága, felfüggeszthetősége, megtilthatósága.

– felszín alatti vizek védelme

- a vonatkozó rendeletben megfogalmazott tilalmak és korlátozások megszegése,
- jogerős kármentesítési beavatkozásra vonatkozó határozat végre nem hajtása és
- a vonatkozó rendeletben, illetve hatósági kötelezésben előírt adatszolgáltatási, bejelentési kötelezettség teljesítésének elmulasztása esetén.
- A környezeti kockázat, valamint az emberi egészség veszélyeztetésének mértékétől függően a tevékenység korlátozható, felfüggeszthető, vagy megtiltható, illetve a szükséges intézkedések az erre hatáskörrel rendelkező szervnél kezdeményezhetők.

Szennyvízkibocsátás engedélyezése

– felszíni vizek védelme

A szennyvízkibocsátással, közcsatornába vezetéssel kapcsolatos környezetvédelmi követelményeket a kibocsátó számára a környezetvédelmi törvény és a vízgazdálkodási törvény szerinti engedélyben, illetve azok hatálya alá nem tartozó tevékenység esetén a vízvédelmi hatóság által kiadott külön engedélyben kell meghatározni.

– felszín alatti vizek védelme

A szennyező anyag

- elhelyezése,
- a földtani közegbe történő közvetlen bevezetése,
- a felszín alatti vízbe történő közvetett bevezetése, beleértve az időszakos vízfolyásokba történő bevezetést is,
- a felszín alatti vízbe történő közvetlen bevezetése

engedélyköteles tevékenység. Amennyiben a fentiek szerinti tevékenység engedélyezése nem tartozik más hatóság hatáskörébe, akkor a tevékenység engedélyezésére a vízvédelmi hatóság önállóan jogosult.

Szakhatósági eljárások

531/2017. (XII. 29.) Korm. rendelet mellékletei tartalmazzák, hogy milyen hatósági eljárásokban milyen szakhatóságokat, és mely szakkérdésben kell megkeresni.

Vízügyi és vízvédelmi szakhatóságot az alábbi típusú eljárásokban kell megkeresni:

- bányafelügyeleti eljárások;
- energetikai eljárások;
- építési hatósági eljárások;
- területrendezési ügyek;
- hírközlési ügyek;
- környezet- és természetvédelmi ügyek;
- közlekedési ügyek;
- műszaki biztonsági ügyek;
- egyéb ügyek

Szakkérdések:

A tevékenység megfelel-e

- a vizek lefolyására, árvíz, jég levonulására;
- ivóvízbázis védelmére;
- felszín alatti vizek minősége védelmére

vonatkozó jogszabályi követelményeknek.

– Elérhetőségek

Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság

Székhely: 3525 Miskolc, Dózsa György út 15.

Postacím: 3501 Miskolc, Pf. 18.

Telefon: +36 46 502-962

Hivatali kapu KRID: BKITVH 225276938

E-mail: borsod.titkarsag@katved.gov.hu

Honlap címe: <https://baz.katasztrofavedelem.hu/>

Igazgatóhelyettesi-Szervezet Katasztrófavédelmi Hatósági Osztály

Ügyfélkapcsolati vezető: Czesznak László katasztrófavédelmi hatósági
szolgálatvezető-helyettes

Ügyfélfogadás és ügyintézői telefonos ügyfélfogadás:

3530 Miskolc, Mindszent tér 4.

Hétfő, szerda 9:00-12:00, 14:00-16:00; Péntek 9:00-12:00

Telefon:+36 46 517 344

E-mail: borsod.vizugy@katved.gov.hu

1.4.2. Illetékes vízügyi szakigazgatási szerv

Területileg illetékes vízügyi igazgatási szerv (VIZIG) a 223/2014. (IX. 4.) Korm. rendelet szerint:

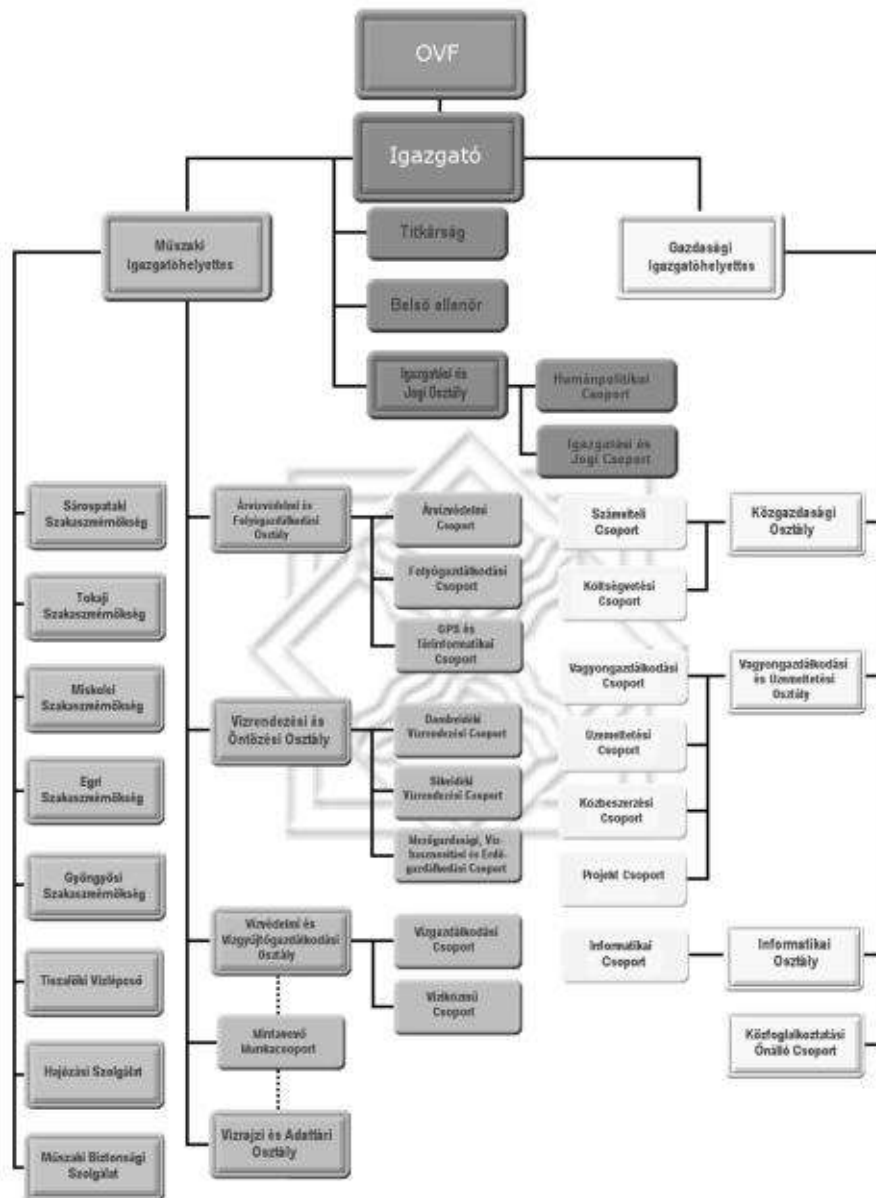
Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság

— **Feladatok felelőségi körök megosztása.**³⁵

Az Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság (ÉMVIZIG) a Belügyminisztérium irányítása alatt működő, önállóan gazdálkodó, költségvetési, vízügyi igazgatási szerv. Az Igazgatóság működési területe Borsod-Abaúj-Zemplén és Heves megye területe mellett Szabolcs- Szatmár-Bereg megye, Jász- Nagykun- Szolnok és Nógrád megye egy részére terjed ki. Központja Miskolcon van. Területi szervei a Szakasztechnikusok, Sárospataki, Tokaji, Miskolci, Egri és Gyöngyösi székhellyel, Miskolcon található a Műszaki Biztonsági Szolgálat, Tokajban a Hajózási Szolgálat.

³⁵ Ismertetés - <http://emvizig.hu/Bemutatkozunk.asp> - alapján

AZ ÉSZAK-MAGYARORSZÁGI VÍZÜGYI IGAZGATÓSÁG SZERVEZETI ÁBRÁJA

14. ábra Az ÉMVIZIG szervezeti ábrája

Feladatai:

- védekezés: vízkárelhárítás, árvízvédelem, belvízvédelem, aszálykár-elhárítás, vízhasznosítás, vízminőség-védelem, helyi vízkárelhárításban szakmai segítség, környezeti kárelhárítás,
- vízgazdálkodás: vízgyűjtő-gazdálkodás, vízgyűjtő-tervezés, integrált vízkészlet-gazdálkodás,
- vízrajz,
- vízrendezés - síkvidéki, dombvidéki, belterületi, folyó- és tógazdálkodás.

Vízügyi kezelésben van a Tisza 104 km, a Bodrog 51 km, a Hernád 118 km és a Sajó 125 km hosszú szakasza, amelyből 243 km szabályozott, vagy részben szabályozott, ezen kívül a Tiszalöki Vízlépcső és a Hernádszurdoki fenékgát, valamint a Cigánd-Tiszakarádi árvízcsúcs csökkentő tározó. A működési területen 16 védelmi szakasz mentén összesen 638 km hosszúságú I. rendű árvízvédelmi töltés található. A Sajó és Hernád völgyében folyamatos védvonalrendszer nem épült ki, védett öblözetek, nyílt- és részlegesen mentesített árterek váltogatják egymást.

A dombvidéki területen lévő vízfolyások közül, korábban az ÉMVIZIG kezelésében csak a nagyobb vízgyűjtővel rendelkező, főbb vízfolyások alsó szakaszai voltak, összesen 663 km hosszúságban. 2014-ben a Kormányhivataloktól és a vízgazdálkodási társulatoktól 1910 km vízfolyás és csatorna, 7 db tározó és 19 db szivattyútelep került az igazgatóság kezelésbe. Fontos feladat a jelentősebb, dombvidéki tározók kezelése, és üzemeltetése is.

A síkvidéki területeken kezelt belvízelvezető csatornák hossza ~1373 km. Három nagyobb belvízrendszert különböztetünk meg a Bodrogtó, a Taktaközt és a Heves- Délborsodi területet, amely 7 belvízvédelmi szakaszra tagolódik. Síkvidéki területen 22 db szivattyútelep és 2 db szivattyúállás szolgálja a belvízmentesítést és öntözési igényeket.

Az Igazgatóság működési területén 334 db vízrajzi törzshálózatba tartozó állomást és 403 üzemi állomást üzemeltet, illetve tart fenn.

Az igazgatóság vagyonkezelésében lévő, erdőállomány-gazdálkodási tervvel rendelkező erdőterületeinek nagysága mintegy 2400 ha. Az erdőállományok elsősorban az árvízvédelmi töltések hullámverés- és jégzajlás elleni védelmét biztosítják, belvízvédelmi csatornák, kisvízfolyások, tározók partszakaszait, szélterületeit védő erdők.

– Elérhetőségek

Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság

Miskolc, Vörösmarty u. 77.

Postacím: 3501 Miskolc, Pf. 3.

Telefon:46/516-600

Telefax:46/516-601

emvizig@emvizig.hu

Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság

Miskolci Szakasz mérnökség

3527 Miskolc, Besenyői u. 30.

Telefon:46/516-642

Telefax:46/516-649

emvizig@emvizig.hu

1.4.3. Víziközmű szolgáltató

— **Területileg illetékes víziközmű szolgáltató bemutatása.**

Az ivóvíz és szennyvíz szolgáltatási feladatokat az **ÉRV - Északmagyarországi Regionális Vízművek Zártkörűen Működő Részvénytársaság** (ÉRV. Zrt.) látja el. Az ÉRV többségi tulajdonosa a Magyar Állam, továbbá tulajdonrészrel rendelkezik valamennyi önkormányzat - közöttük Sajószentpéter önkormányzata - , ahol a Társaság önkormányzati tulajdonú víziközművet üzemeltet.³⁶

Az ivóvízellátó rendszer állami tulajdonban van. A szennyvízelvezető és tisztító rendszer önkormányzati tulajdonban található, a szolgáltatás üzemeltetési szerződés alapján zajlik.

— **Feladatok, felelőségi körök.**

Az ÉRV Zrt. fő tevékenysége a víztermelés, a szennyvíz összegyűjtése és kezelése. Szolgáltatási feladatait állami, illetve önkormányzati tulajdonú víziközművek üzemeltetésével látja el, vagyonkezelési szerződés, illetve bérüzemeltetési szerződések alapján. Működési területe Heves, Nógrád, Borsod-Abaúj-Zemplén és Hajdú-Bihar megyére terjed ki.

Sajószentpéteren illetékes a **Kazincbarcikai Szolgáltatási Üzem**.

A Kazincbarcikai Szolgáltatási Üzem területileg két megyében (Borsod-Abaúj-Zemplén és Heves) végez szolgáltatást, 38 víziközmű rendszeren, 78 településen. Az érintett települések ivóvíz-ellátását, szennyvíz-elvezetését és -tisztítását biztosítja, illetve hálózat-karbantartási feladatokat egyaránt ellát.

Ivóvízellátás:

A Szolgáltatási Üzem feladata a felszíni, felszín alatti vízkészletekből származó nyersvizekből, korszerű, minden igényt kielégítő minőségű ivóvíz előállítása, biztosítása fogyasztói számára.

A szolgáltatási terület ivóvízellátását a következő felszíni vízbázisok és víztisztító telepek biztosítják: Lázberci víztározó és Víztisztító Telep, Bódva folyó vízbázisából a Borsodsziráki Víztermelő Telep, Szalajka-patakából, Szalajka Vízmű Telep, több felszín alatti vízbázis (Borsodbóta, Kelemér, Gömörszőlős, Nekézseny) karsztvizek (Bélapátfalva apátsági forrás, Bélapátfalva karszttározó, Mónosbél karsztkút).

Az egészséges ivóvízzel ellátott fogyasztók száma közel 220 ezer fő.

Szennyvízszolgáltatás:

A szennyvíztisztító telepek feladata a beérkező, illetve az összegyűjtött szennyvíz tisztítása és ártalommentes bevezetése a befogadóba; a környezetbe történő szennyező anyagok kibocsátásának megelőzése és csökkentése. Ennek érdekében a szennyvíztisztító telepeken

³⁶ Ismertetés - <https://www.ervzrt.hu/cegunkrol/cegismertetes/cegismerteto/> - alapján

az elérhető legjobb technológia alkalmazása, illetve a hatékonyság és a tisztítási hatások növelése.

A vízterhelő anyagok eltávolítására minden szennyvíztisztító telepen elsődleges [mechanikai], másodlagos [biológiai] és néhány telepen harmadlagos [amely - a szerves anyag biológiai lebontása után - különösen a növényi tápanyagoknak (nitrogén vagy foszfor vagy mindkettő) az eltávolítására szolgál] szennyvíztisztítást alkalmaznak.

A közművel és tengelyen összegyűjtött szennyvíz kezelése 17 szennyvíztisztító telepen történik, ez több mint 180 ezer ember ellátását jelenti.

Az ivó- és szennyvíz-szolgáltatással ellátott települések:

Szilvásvár, Bélapátfalva, Mónosbél, Mikófalva, Bükkszentmárton, Balaton, Bekölce, Szentdomonkos, Bükkszenterzsébet, Tarnalelesz, Fedémes, Bánhorváti, Nagybarca, Sajóivánka, Sajókaza, Sajóalgóc, Dubicsány, Putnok, Tardona, Vadna, Sajóvelezd, Sajómercse, Királd, Hét, Bánréve, Serényfalva, Sajónémeti, Sajópüspöki, Uppony, Borsodbóta, Sáta, Putnok, Nagyvisnyó, Gömörszőlős, Kelemér, Nekézseny, Borsodszirák, **Sajószentpéter**, Múcsony, Szuhakálló, Izsófalva, Rudolftelep, Kurityán, Felsőnyárad, Jákfalva, Ormosbánya, Rudabánya, Felsőtelekes, Alsótelekes, Kánó, Alacska, Sajókápolna, Berente, Kazincbarcika, Ziliz, Nyomár, Hangács, Varbó, Parasznya, Radostyán, Kondó, Sajólászlófalva, Dövény, Felsőkelecsény, Zubogy, Szuhogy, Égerszög, Teresztenye, Szőlősardó, Szendrő, Szalonna, Martonyi, Meszes, Szuhafő, Ragály, Imola, Sajóbabony, Szirmabesenyő.

— **Elérhetőségek.**

Hivatalos név: ÉRV. Északmagyarországi Regionális Vízművek Zártkörűen Működő Részvénytársaság

Rövid név: ÉRV. Zrt.

Székhely: 3700 Kazincbarcika, Tardonai u. 1. szám

Postacím: 3701 Kazincbarcika, Pf. 117.

Központi telefonszám: (48) 514-500

Központi fax: (48) 514-582

Központi elektronikus levélcím: info@ervzrt(pont)hu

Honlap címe: www.ervzrt.hu

Hivatali kapu név: ERVZRT KRID azonosító: 506457155

Hivatali kapu név: ERVUGYFEL KRID azonosító: 763247920 (ivó- és/vagy csatornaszolgáltatás igénybevitelével összefüggő bejelentések, ügyintézés megelégedő ügyfelek számára)

E-mai cím: ugyfelszolgalat@ervzrt.hu

Postai levelezési cím: 3700 Kazincbarcika, Tardonai út 1.

Állandó ügyfélszolgálati iroda: Cím: Kazincbarcika 3700 Kazincbarcika, Tardonai út 1.

Kazincbarcikai Szolgáltatási Üzem

Központ: ÉRV. Zrt. II. telep

3700 Kazincbarcika Ózdi út 3.

Üzemvezető: Pintér János

pinter.janos@ervzrt.hu

telefon: 48 514-536

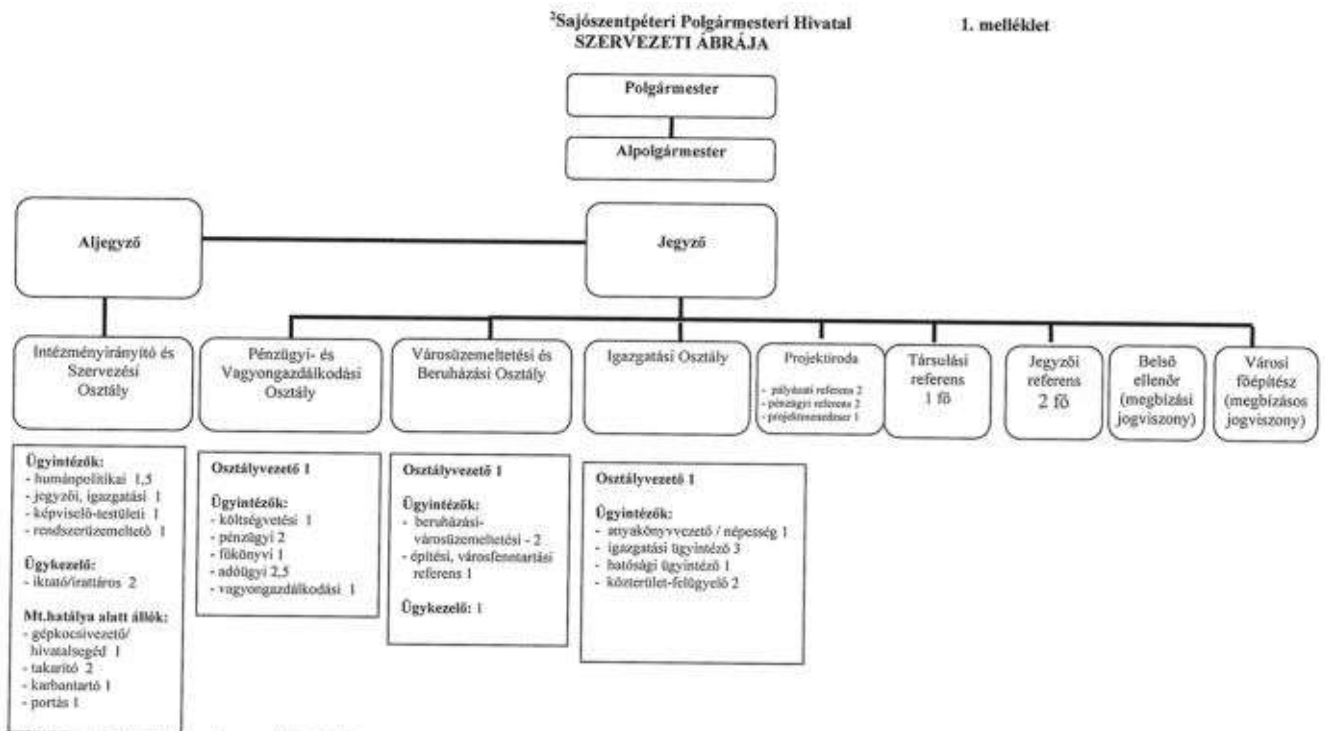
1.4.4. Önkormányzat vízgazdálkodással összefüggő feladatai és hatáskörei

— Feladatok felelőségi körök

A polgármesteri hivatal szervezeti és működési szabályzata³⁷ alapján a következő vízgazdálkodási, illetve vízgazdálkodáshoz kapcsolódó feladatok tartoznak önkormányzati feladatkörbe, Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 84. §-ban foglaltaknak megfelelően:

047410	Ár- és belvízvédelemmel összefüggő tevékenységek
052020	Szennyvíz gyűjtése, tisztítása, elhelyezése
063020	Víztermelés, -kezelés, -ellátás
031030	Közterület rendjének fenntartása
041231	Rövid időtartamú közfoglalkoztatás
041233	Hosszabb idő tartamú közfoglalkoztatás
042220	Erdőgazdálkodás
045160	Közutak, hidak, alagutak üzemeltetése, fenntartása
066020	Város-, községgazdálkodási egyéi szolgáltatások

A hivatal szervezeti felépítését a következő ábra mutatja:

15. ábra Sajószentpéteri Polgármesteri Hivatal szervezeti ábrája

³⁷ Ismertetés - https://www.onkportal.hu/data/dokumentumok/dokumentumok/sajoszentpeter_207.pdf -

– Önkormányzaton belüli műszaki osztály szervezeti bemutatása

A polgármesteri hivatalban működő VÁROSÜZEMELTETÉSI ÉS BERUHÁZÁSI OSZTÁLY³⁸ v ízgazdálkodással összefüggő feladatai:

Hatósági feladatok:

Egyedi szennyvíztisztító létesítmények engedélyezési eljárása, Előzetes szakhatósági állásfoglalás kérése, Kapubehajtó létesítésének engedélyezése, Közterület felbontásának engedélyezése, Szakmai konzultáció, Településképi bejelentési eljárás, Településképi véleményezési eljárás, Vízgazdálkodási hatósági engedélyezési eljárás, Vízjogi fennmaradási engedélyezési eljárás.

Az osztály ellátja a 322/2012 (XI. 16) Korm. rendelet előírásai alapján az Építésügyi Szolgáltatási Pont feladatait.

Városüzemeltetési feladatok:

- **út- híd fenntartási feladatok**
 - o igazgatási feladatok
 - tulajdonosi hozzájárulások előkészítése
 - közterület-, út- és közműnyilvántartás vezetése
 - közmű bekötések engedélyezése, egyeztetések lefolytatása
 - o fenntartási feladatok előkészítése, koordinálása
 - önkormányzati belterületi utak, hidak fenntartása
 - mederburkolatok helyreállítása
- **Belvíz-elvezetési feladatok**
 - o fenntartási feladatok előkészítése, koordinálása
 - közterületi árkok fenntartása,
 - ár- és belvízvédelmi tartalék-készlet feltöltésével kapcsolatos feladatok,
 - lakossági bejelentések kivizsgálása,
 - közterületi áttereszek fenntartása,
 - padkarendezés,
 - balesetveszélyes folyókák javítása, hordalékfogó kereszttrácsok tisztítása, javítása,
 - tiltóaknák karbantartása.
- **Kommunális vízi létesítmények üzemeltetési feladatok**
 - o közművek kiépítésével kapcsolatos önkormányzati és hatósági feladatok,
 - o kommunális folyékony hulladék elhelyezéssel kapcsolatos támogatási lehetőség feltárása,
 - o közkutak fenntartása.
- **Egyéb városüzemeltetési feladatok**
 - o városi infrastrukturális nyilvántartások változásainak vezetése (út, közvilágítás, víz, szennyvíz, gáz)
 - o közterületek ellenőrzése, utakon, járdákon, játszóterken észlelt hiányosságok, balesetveszélyek feltárása, jelzése a végrehajtó szervezet felé.
- **Városfejlesztési és intézményi felújítási feladatok**

³⁸ Ismertetés – Sajószentpéteri Polgármesteri Hivatal Szervezeti és Működési Szabályzata alapján

- önkormányzati ingatlanvagyon karbantartásának, felújításának tervezése és bonyolítása,
- önkormányzati ingatlanvagyon (vagyonkataszter) karbantartásához műszaki adatszolgáltatása,
- az intézményi kezelésben nem lévő önkormányzati vagyon állagmegóvása és kárelhárításának bonyolítása,
- önkormányzati beruházások előkészítése és bonyolítása,
- pályázatok készítésével kapcsolatban az építés-műszaki feladatok ellátása
- építésügyi – önkormányzati hatóság kötelezésre költségfedezet biztosítása

– Települési főmérnök intézménye

Nem működik a településen.

– Lakossági kapcsolattartás

Helyi önkormányzati képviselők által, önkormányzati információs táblán, Sajószentpéter honlapján, facebook-oldalán, sajtóban közzétett tájékoztatás. Lakossági jelzések, bejelentések, vélemények fogadása elektronikus levélben, telefonon, személyesen, közmeghallgatáson.

– Szakmai kapcsolattartás

Hivatali csatornákon keresztül, emellett személyesen, telefonon és elektronikus levélben.

– Önkormányzati tulajdonú vízgazdálkodással kapcsolatban lévő üzemeltetői, kezelői szervezetek

Sajószentpéteri Városgondnokság³⁹

Sajószentpéter Városi Önkormányzat Képviselő-testületének döntése alapján a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdése szerinti kötelezően ellátandó feladatok közül az alábbi, vízgazdálkodáshoz kapcsolódó intézményi keretek között a Sajószentpéteri Városgondnokság (kötségvetési szerv) látja el:

- településfejlesztés, településrendezés;
- településüzemeltetés (a helyi közutak és tartozékainak, közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása);
- környezet-egészségügy (települési környezet tisztaságának biztosítása);
- helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás;
- katasztrófavédelem.

A Sajószentpéteri Városgondnokság által ellátott egyéb közfeladatok:

- A város mindennapi életével kapcsolatos üzemeltetési feladatok elvégzése.
- Gondoskodik az egészséges ivóvízellátásról, a helyi közutak fenntartásáról.
- Ellátja a vízrendezési és csapadékvíz elvezetési és karbantartási feladatokat.
- Közreműködik a közfoglalkoztatás megszervezésében.

³⁹ https://www.onkportal.hu/data/hatarozatok/mellekletek/2021-324_sajoszentpeter.pdf - BESZÁMOLÓ
A SAJÓSZENTPÉTERI VÁROSGONDNOKSÁG 2020. évi TEVÉKENYSÉGÉRŐL alapján

A katasztrófavédelem területén az intézmény dolgozói végzik a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság Főigazgatója által évente többször elrendelt MoLaRi rendszer hangos üzemű és morgató próbáját. A szélsőséges időjárási viszonyok miatt esetlegesen bekövetkező ár- és belvízvédelmi feladatok ellátása szintén az intézmény feladata.

– Elérhetőségek

POLGÁRMESTERI HIVATAL

hivatalos név: Sajószentpéteri Polgármesteri Hivatal
cím: 3770 Sajószentpéter Kálvin tér 4.
jegyző: Dr. Guláné Bacsó Krisztina
e-mail: jegyzo@sajoszentpeter.hu

POLGÁRMESTERI HIVATAL VÁROSÜZEMELTETÉSI ÉS BERUHÁZÁSI OSZTÁLY

cím: 3770 Sajószentpéter Kálvin tér 6.
telefon: (48) 521-037, 345-908
e-mail: spepites@sajoszentpeter.hu
vezető: Simon László

SAJÓSZENTPÉTERI VÁROSGONDNOKSÁG

Sajószentpéter, Kálvin tér 35.
telefon: (48) 345-930, fax: (48) 345-330
e-mail: varosgondnoksag@gmail.com
igazgató: Antal Anita
Gazdasági Igazgató Helyettes: Liptákné Balogh Beatrix telefonszám: (48) 345-930, mellék: 14
Műszaki Igazgató Helyettes: Kulcsár Károly telefonszám: (48) 345-930, mellék: 22

1.4.5. Egyéb vízgazdálkodással érintett szervezetek

– Nemzeti parkok

Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság
3758 Jósvalfő Tengerszem oldal 1.
Tel: +36 48 506 000
Fax: +36 48 506 001
e-mail: anpi@anpi.hu
honlap: www.anp.hu, anp.nemzetipark.gov.hu

– Vízgazdálkodással összefüggő társulások

Nem működnek, a korábbi vízgazdálkodási társulatok már felszámolásra kerültek.

– **Magánszolgáltatók, üzemeltetők**

Nem működnek.

– **Horgász egyesületek**

Észak-Magyarországi Horgász Egyesület

Cím: 3525 Miskolc, Széchenyi u. 73.

Telefon/fax: 46/354-500

E-mail: eszakhe@gmail.com

– **Területi Vízgazdálkodási Tanács (TVT)**

Észak-magyarországi Területi Vízgazdálkodási Tanács – A TVT működési területe megegyezik a vízügyi igazgatóság működési területével.

1.4.6. Civil szervezetek

A Sajószentpéteren működő civil szervezetek közül a következőknek van természetvédelmi, környezetvédelmi tevékenységi köre⁴⁰:

ÉGISZ Alapítvány

3770 Sajószentpéter , Ibolya telep 11/A

képviselő: Kádas Szabolcs

Thuri Farkas Pál Alapítvány a Sajószentpéteri Nagytemplomért

3770 Sajószentpéter , Kálvin tér 13.

képviselő: Paszternák István elnök

Sajó-Menti Közösség- és Környezet Fejlesztők Egyesülete

3770 Sajószentpéter , Zalka Máté 36.

képviselő: Bereczné Bari Judit elnök

⁴⁰ <http://www.helyicivil.hu/h/sajoszentpeter-egyesulet-alapitvany/>

Sajószentpéter
integrált települési vízgazdálkodási terve
2. fejezet Szabályozási környezet, követelmények és kötelezettségek

Tartalomjegyzék

2. Szabályozási környezet, követelmények és kötelezettségek.....	58
2.1. Terület-rendezési és fejlesztési tervek	58
2.1.1. Országos területrendezési terv	58
2.1.2. Megyei fejlesztési tervek	61
2.1.3. Települési tervek	63
2.1.4. Egyéb a település vízgazdálkodását érintő szakpolitikai kötelezettségek	68
2.2. A település érintettsége a vízgazdálkodási tervekben.....	73
2.2.1. Vízyűjtő gazdálkodási tervi követelmények (KJT, VGT).....	73
2.2.2. Nagyvízi mederkezelési terv (NMT)	85
2.2.3. Árvízi kockázatkezelési terv (ÁKK).....	93
2.2.4. Települési vízkárelhárítási terv	98
2.2.5. Az önkormányzat vízkárelhárítási szervezete	102
2.2.6. Polgármesterek felkészítése.....	103
2.3. Klímaváltozás és klímaalkalmazkodás	103
2.3.1. A klímaváltozás várható területi hatásai	103
2.3.2. A terület klímaalkalmazkodással összefüggő vízgazdálkodási kötelezettségei	104

2. Szabályozási környezet, követelmények és kötelezettségek

2.1. Terület-rendezési és fejlesztési tervek

2.1.1. Országos területrendezési terv

16. ábra Az ország szerkezeti terve¹

Az országos szerkezeti terv a város külterületét főleg mezőgazdasági térségbe sorolja.

Az országos jelentőségű műszaki infrastruktúra hálózatok és egyedi építmények tekintetében az alábbiak érintik Sajószentpéter város igazgatási területét²:

- Főútvonal, Egyéb országos törzshálózati vasúti pálya
- Földgáz szállító vezeték, Termékvezeték, 400kV-os átviteli hálózat távvezeték eleme

Országos területfelhasználási kategóriák	
	Erdőgazdálkodási térség
	Mezőgazdasági térség
	Vízgazdálkodási térség
	Települési térség
Közlekedési hálózatok és egyedi építmények	
	Gyorsforgalmi út (meglévő)
	Gyorsforgalmi út (tervezett)
	Főút (meglévő)
	Főút (tervezett)
	Nagysebességű vasútvonal (tervezett)
	Egyéb országos törzshálózati vasúti pálya (meglévő)
	Egyéb országos törzshálózati vasúti pálya (tervezett)
	Nemzetközi kereskedelmi repülőtér (meglévő)
	Közös felhasználású katonai és polgári repülőtérre fejlesztendő repülőtér (meglévő)
	Országos kerékpárútvonal
	Országos kikötő (meglévő)
	Határkikötő (meglévő)
Energetikai hálózatok és egyedi építmények	
	Atomerőmű (meglévő)
	Atomerőmű (tervezett)
	Egyéb 50 MW vagy annál nagyobb névleges teljesítmőképességű erőmű (meglévő)
	Egyéb 50 MW vagy annál nagyobb névleges teljesítmőképességű erőmű (tervezett)
	750 kV-os átviteli hálózati távvezeték (meglévő)
	750 kV-os átviteli hálózati távvezeték (tervezett)
	400 kV-os átviteli hálózati távvezeték (meglévő)
	400 kV-os átviteli hálózati távvezeték (tervezett)
	220 kV-os átviteli hálózati távvezeték (meglévő)
	220 kV-os átviteli hálózati távvezeték (tervezett)
	Földgázszállító vezeték (meglévő)
	Földgázszállító vezeték (tervezett)
	Kőolajszállító vezeték (meglévő)
	Kőolajszállító vezeték (tervezett)
Vízi létesítmények	
	VTT tározó (meglévő)
	VTT tározó (tervezett)
	Országos vízkár-elhárítási célú tározó (meglévő)
	Országos vízkár-elhárítási célú tározó (tervezett)
	Kiemelt jelentőségű vízi építmény (meglévő)
	Országos jelentőségű csatorna (meglévő)
	Országos jelentőségű csatorna (tervezett)
	Elsőrendű árvízvédelmi fővédvonal (meglévő)
	Elsőrendű árvízvédelmi fővédvonal (tervezett)
Hulladékkezelési létesítmények	
	Veszélyeshulladék-lerakó (meglévő)
	Veszélyeshulladék-égetőmű (meglévő)
	Radioaktív hulladék-tározó (meglévő)
Alaptérképi elemek	
	Országhatár
	Megyehatár
	Település közigazgatási határa

¹ OTRT, e-epites.hu

² Sajószentpéter Város Településszerkezeti Terv 22. old.

Az ökológiai hálózat magterülete minimális mértékben érint sajószentpéteri területet. A zártkertek övezete főleg a hálózat puffterületeként szerepel. Ökológiai folyosó a Sajó, a Nyögő és a Holt-Szuha.

17. ábra Ökológiai hálózat magterületének övezete, ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete és az ökológiai hálózat puffterületének övezete

Erdőterület minimális.

18. ábra Erdők övezete

Az országos ökológiai hálózat, vízminőség-védelmi terület, nagyvizi meder összefüggéseit, egymásra épülését mutatja a következő ábra. A még nem csatornázott településrészek – Fecskeszög, Dusnok – egyaránt veszélyt jelenthetnek a vízminőségre.

Jelmagyarázat

- Országos ökológiai hálózat övezete
- ▨ Országos vízminőség-védelmi terület övezete
- ▧ Nagyvizi meder övezete
- Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezete

19. ábra Országos Területrendezési Terv térségi övezetei

2.1.2. Megyei fejlesztési tervek

A

20. ábra Kivonat a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Térségi Szerkezeti tervből³

26. táblázat Megyei területfelhasználási kategóriák szerinti megoszlás

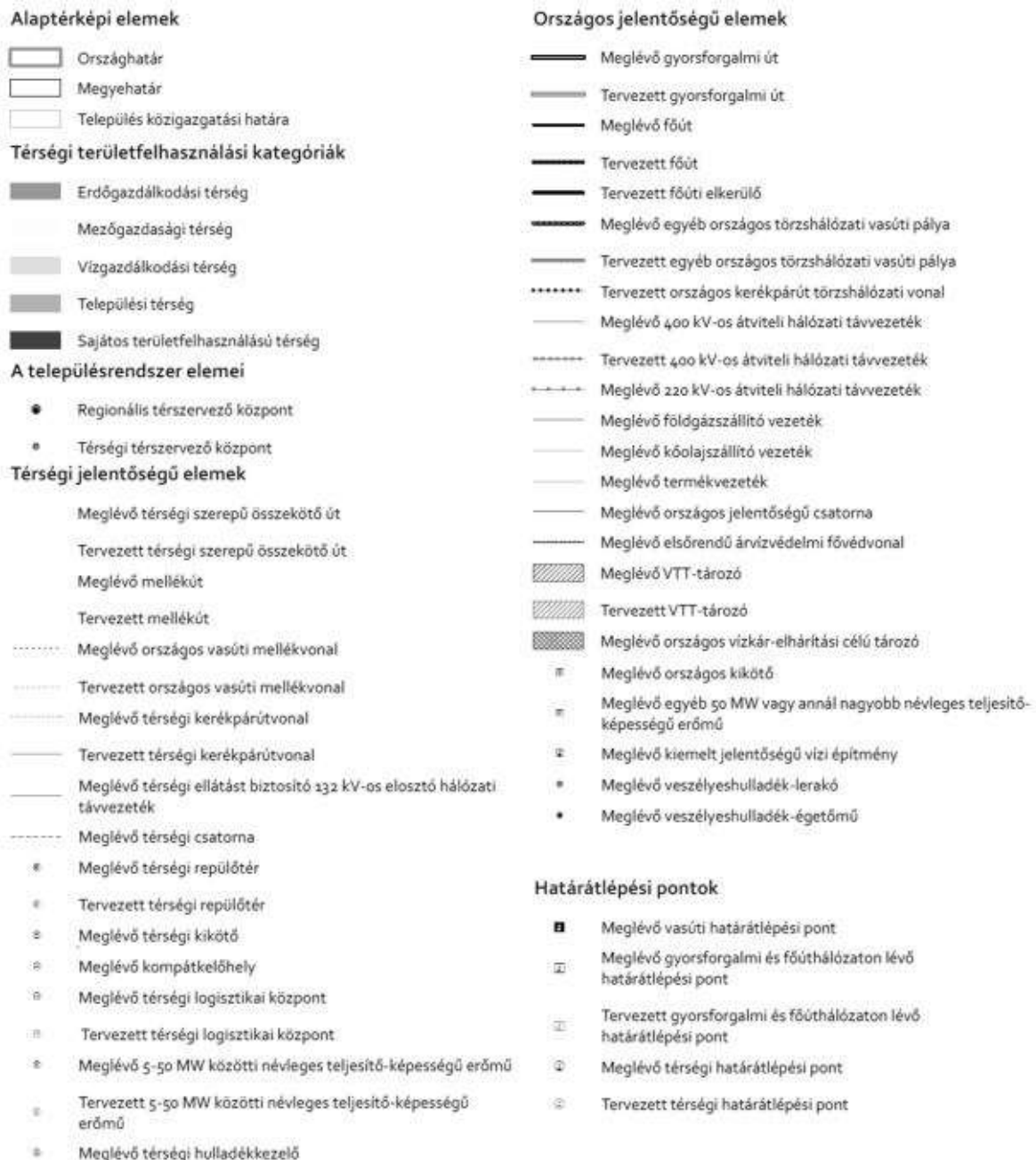
Település területe (ha)	Megyei területfelhasználási kategóriák szerinti megoszlás									
	Erdőgazdálkodási térség		Mezőgazdasági térség		Vízgazdálkodási térség		Települési térség		Sajátos területfelhasználási térség	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
3 485,05	64,58	1,85	2 658,53	76,28	56,93	1,63	652,78	18,73	52,23	1,50

Ökológiai hálózat magterületének övezete (ha)	58,94
Ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete (ha)	462,41
Ökológiai hálózat puffertületeinek övezete (ha)	607,10
Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete (ha)	
Jó termőhelyi adottságú szántók övezete (ha)	59,23
Erdők övezete (ha)	45,39
Erdőtelepítésre javasolt terület övezete (ha)	20,78
Tájképvédelmi terület övezete (ha)	1225,36
Világörökségi és világörökségi várományos területek övezete (érintettség)*	
Vízminőség-védelmi terület övezete (ha)	2691,86
Nagyvízi meder övezete (ha)	1085,05
VTT-tározók övezete (ha)	
Honvédelmi és katonai célú terület övezete (érintettség)*	
Ásványi nyersanyagvagyon övezete (érintettség)*	X
Rendszeresen belvízjárta terület övezete (ha)	
Földtani veszélyforrás terület övezete (érintettség)*	X

³ Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Térségi Szerkezeti Terv www.baz.hu

A műszaki infrastruktúra hálózatok és egyedi építmények tekintetében az alábbiak érintik Sajószentpéter város igazgatási területét⁴:

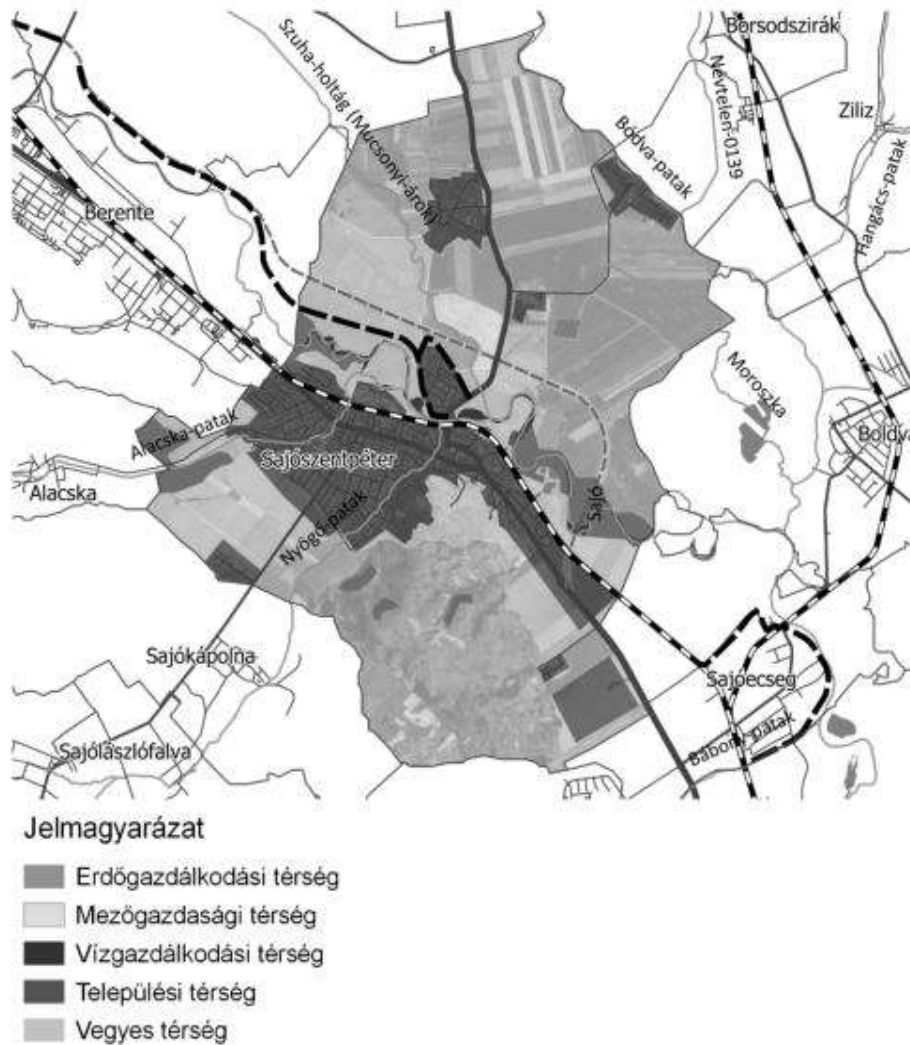
- Főútvonal tervezett térségi jelentőségű híddal, Térségi jelentőségű mellékút,
- Térségi jelentőségű kerékpár út, tervezett kerékpárút
- Egyéb országos törzshálózati vasúti pálya
- Földgáz szállító vezeték, Térségi szénhidrogén hálózat, 400kV-os átviteli hálózati távvezeték elemei

21. ábra Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Térségi Szerkezeti Tervéhez jelmagyarázat

⁴ Sajószentpéter Város Települészerkezeti Terv 32. old.

A Megyei Területrendezési Terv térségi övezetei:

22. ábra Megyei Területrendezési Terv térségi övezetei

2.1.3. Települési tervek

– A település fejlesztési stratégiájának fő irányai, megfogalmazott társadalmi – gazdasági célok

átfogó gazdasági cél:⁵

a gazdaság élénkítése, a helyi gazdaság erősítése, a foglalkoztatás bővítése, szabad vállalkozási zóna kialakítása.

⁵ Sajószentpéter Város Településfejlesztési Konceptiója, 5. old.

El kell érni, hogy Sajószentpéter város, részben a kistérségi feladat ellátási és koordinációs szerepkörének erősödésével, részben a gazdasági potenciáljának növekedésével, a népességének megtartása mellett, fokozottan vonzó, lakható, komfortos, fenntartható várossá váljon.

átfogó társadalmi cél:⁶

Erősödjön a város népesség megtartó ereje, javuljon az életminősége és egészségi állapota, erősödjön az identitása, társadalmi befogadó képessége és szociális biztonsága.

– A településen azonosított társadalmi - gazdasági igények várható változásai

Átfogó gazdasági cél a gazdaság élénkítése, a helyi gazdaság erősítése, a foglalkoztatás bővítése

- A gazdaság élénkítése, a helyi gazdaság erősítése, a foglalkoztatás bővítése
 - Iparterületi kínálat növelése
 - Barnamezős iparterület rekonstrukciója és fejlesztése
 - Hulladéklerakó kármentesítése
- A helyi gazdaság erősítése
 - Vonzó üzleti környezet megteremtése, befektetés ösztönzés
 - Szabad vállalkozási zóna kialakítása
 - Mikro-, kis- és középvállalkozások támogatása
 - Helyi őstermelői piac megteremtése
- A foglalkoztatás bővítése
 - Munkahelyteremtés elősegítése
 - Helyben lakók helyben foglalkoztatásának elősegítése
 - Közfoglalkoztatás megtartása

Az életminőség javítása

- Demográfiai egyensúly javítása
 - Népeségmegtartó képesség javítása
 - Családbarát környezet további fejlesztése

A lakosság egészségügyi állapotának javítása

- Betegségmegelőzés kiemelt kezelése
- Idősellátás fejlesztése, kínálat bővítése
- Sportolási lehetőségek bővítése
- Egészségügyi intézményrendszer és szakellátás bővítése

Hagyományörzés, identitás erősítés

- Helyi értékvédelem megteremtése
- Közterületek fejlesztése
- Városi élővízfolyások környezetének rendezése
- Értékes táji elemek megőrzése

Társadalmi befogadás, szociális biztonság erősítése

- Térségi kapcsolatok és a városi szerepkör erősítése

⁶ Sajószentpéter Város Településfejlesztési Konceptiója, 6. old.

- Közösségépítés
- Szociális ellátás fejlesztése, közmunkaprogram fenntartása
- Közbiztonság növelése

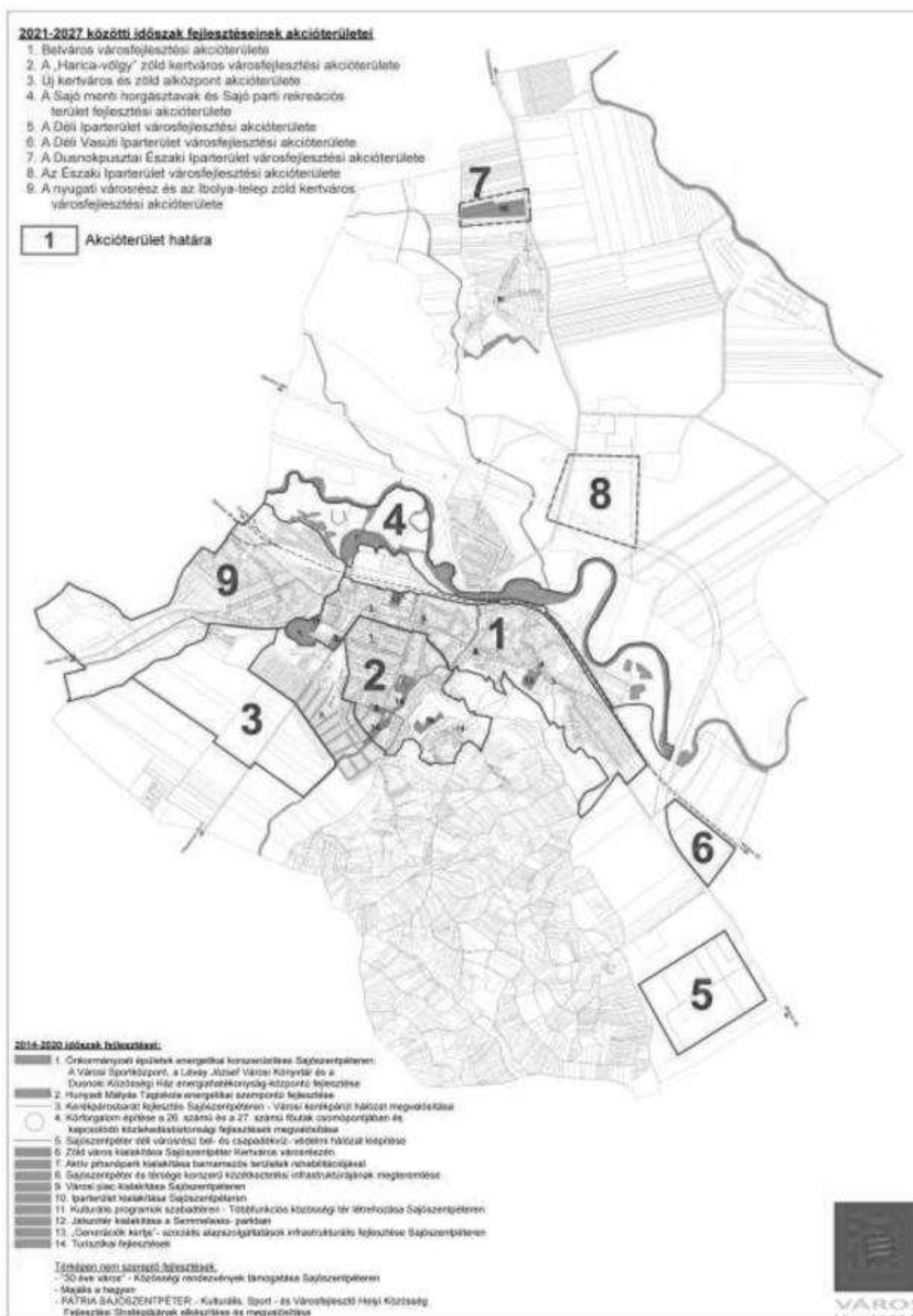
– A települési népességszám változását, a gazdasági tevékenység alakulását, a várható stratégiai fejlesztések bemutatását

A 2021-2027 közötti időszak fejlesztéseinek akcióterületei⁷:

1. Belváros városfejlesztési akcióterülete
2. A „Harica-völgy” zöld kertváros városfejlesztési akcióterület
3. Új kertváros és zöld alközpont akcióterülete
4. A Sajó mentihorgásztavak és Sajó parti rekreációs terület fejlesztési akcióterülete
5. A Déli Iparterület városfejlesztési akcióterülete
6. A Déli Vasúti Iparterület városfejlesztési akcióterület
7. A Dusnokpusztai Északi Iparterület városfejlesztési akcióterülete
8. Az Északi Iparterület városfejlesztési akcióterülete
9. A nyugati városrész és az Ibolya-telep zöld kertváros városfejlesztési akcióterülete

⁷ Sajószentpéter Város Integrált Településfejlesztési Stratégia, 70. old.

Sajószentpéter
 integrált települési vízgazdálkodási terve
 2. fejezet Szabályozási környezet, követelmények és kötelezettségek

23. ábra Fejlesztési akcióterületek (Sajószentpéter Város Integrált Településfejlesztési Stratégia, 70. old.)

– A település saját fejlesztési elképzelésein belül azokat a távlati célokat, amelyeknek vízgazdálkodási vonatkozásai ismertek

Az épített környezet fejlesztésével megújuló városszerkezet vonzó települési környezet kialakítása⁸

Közlekedési infrastruktúra fejlesztése

- Elkerülő út kiépítése
- Belső elkerülő utak, hiányzó hálózati kapcsolatok kiépítése
- Úthálózati, rendszer és csomópontok fejlesztése, korszerűsítése

Városrészek arányos fejlesztése

- Városközpont és történeti településrészek arculatának javítása
- Szegregátumok helyzetének javítása
- Lakóterületek fejlesztése, meglévő lakóterületek megújulásának elősegítése
- Pincés és zártkerti területek fenntartható fejlesztése

Intézményi infrastruktúra fenntartható fejlesztése

- Oktatási, kulturális infrastruktúra fejlesztése
- Egészségügyi infrastruktúra fejlesztése
- Szociális, sport és szabadidős infrastruktúra fejlesztése
- Városüzemeltetési intézmény fejlesztése

Fenntarthatósági környezetbarát és energiatudatos elvek érvényesítése a településfejlesztésben⁹

Összefogott beépítésre szánt területek

- A beépítésre korábban javasolt területek mérséklése
- Településszerkezeti rendszer felülvizsgálata
- Elérhetőség javítása

Zöldfelületek fejlesztése

- Községi zöldfelületek minőségi javítása és zöldfelületi rendszer kialakítása
- Tájszerkezet megtartása
- Utcák fásítása
- Erdősítési program

Energiatudatos változások

- Energia hatékonyság növelése
- Megújuló energiahasználat elterjesztése
- Környezetbarát közlekedési módok támogatása (kerékpárút)

Környezetterhelés csökkentése

- Belvíz és árvízvédelmi biztonság növelése
- Környezeti elemek állapotának javítása (a környezetvédelmi program alapján)
- Élővízfolyások ökológiai állapotának javítása
- Környezetkárosítással érintett terület kármentesítése

⁸ Sajószentpéter Város Településfejlesztési Konceptiója, 10. old.

⁹ Sajószentpéter Város Településfejlesztési Konceptiója, 10. old.

– A településszerkezeti tervben és ahhoz elkészített megalapozó vizsgálatban és az alátámasztó javaslatban részletesen ismertetett vízgazdálkodási vonatkozású információkat.

Vízgazdálkodási területek besorolása a településszerkezeti terv alapján:

- állandó vízfelületek
- sziget
- védmű, töltés, gát
- egyéb vízgazdálkodási területek (árkok, csatornák)
- vízbeszerzési területek

Lényeges szerepe van a Natura 2000-es és az ökológia hálózat folyosó területeinek a vízgazdálkodásban.

Vízgazdálkodási térség területe Sajószentpéteren: 39,5 ha (100 %)

- Vízgazdálkodási területfelhasználásba sorolt területek a Vízgazdálkodási térségen belül:
38,1 ha (96,00 %)

– Azokat a vízgazdálkodási szempontból veszélyesnek, kritikusnak ítélt területeket, amelyek a településrendezési eszközökben nem kerültek feltüntetésre vagy a területhasználati besorolásuk alapján a vízgazdálkodási szerepük nem megfelelő mértékben került figyelembevételre. (pl. lefolyástalan, belvízveszélyes területen építési övezet kijelölése)

A kialakult állapot következtében rendkívül kedvezőtlen Fecskeszög elhelyezkedése, közvetlenül a Sajó partján, ármentesített területen van. Árvédelmi töltés övezi, fakadóvizek veszélyeztetik. A települési térség besorolása nem módosítható, bár vízgazdálkodási szempontból kedvezőbb lenne, ha erdő vagy mezőgazdasági térség lenne itt.

2.1.4. Egyéb a település vízgazdálkodását érintő szakpolitikai kötelezettségek

2.1.4.1. Települési környezetvédelmi program

Sajószentpéter Város Települési Környezetvédelmi Program felülvizsgálata¹⁰ alapján ismertetjük a vízzel, mint környezeti elemmel kapcsolatban megfogalmazott célkitűzéseket, feladatokat.

Célállapot:

- Városi vízellátást biztosító vízkészletek megőrzése.
- A fenntartható vízkészlet-gazdálkodás feltételeinek megteremtése és biztosítása.

Célállapot elérése érdekében szükséges intézkedések:

- Felvilágosító, tudatformáló tevékenység takarékos vízhasználat ösztönzésére.
- Technológiai és hálózati vízveszteségek mértékének csökkentése.
- Felszíni és felszín alatti vizek terhelésének csökkentése (szennyvízcsatorna-hálózat kiépítése, rákötések növelése, illegális elhelyezés megszüntetése).
- Korszerű leürítőhely létesítése (szippantott szennyvíz), minőségi-mennyiségi ellenőrző-nyilvántartási rendszer kidolgozása és megvalósítása.

¹⁰ Sajószentpéter Város Települési Környezetvédelmi Program felülvizsgálata, EHS Komplex Kft., 2013.

- Befogadóba kerülő tisztított szennyvíz szennyezőanyag tartalmának további csökkentése.
- Szennyvíziszap megfelelő víztelenítése, hasznosítása, ártalmatlanítása.
- Vízi környezet állapotával kapcsolatos folyamatok nyomon követése, információs ellenőrző-monitoring rendszerek üzemeltetőivel megállapodás adatszolgáltatásról.
- Felszíni vizek védelmére:
 - Minimális vízmennyiség biztosítása a természetes vízfolyásokban az öntisztuláshoz és a természetes élővilág fennmaradásához.
 - Jelenlegi vízminőségi állapotok megtartása, ill. további javítása a városi élővizek vonatkozásában (meder és környezetének hulladékmentesítése, „szervizsáv” biztosítása karbantartáshoz).
- Felszín alatti vizek védelmére:
 - Szennyezés utánpótlás felszámolása.
 - Felderített felszín alatti vizeket szennyező források vizsgálati anyagainak beszerzése, szennyezettség lehatárolás és a kárelhárítás nyomon követése (Üveggyári terület).
 - Minőségbiztosítási rendszerek bevezetésének ösztönzése a víztermelésben, szolgáltatásban.
 - Felszíni eredetű diffúz terhelések csökkentésének elősegítése (nitrát, szerves, szervesetlen mikroszennyeződések).
 - Szennyvízcsatorna és egyéb közműpótlók állapotának folyamatos ellenőrzése és karbantartása az azokból származó szennyezés megakadályozására.
- Szennyvízelvezetés:
 - Csatornázott területek arányának növelése.
 - Települési folyékony hulladékokra vonatkozó önkormányzati rendelet megalkotása, előírásainak hatékony betartása, betartatása.
 - Helyi közszolgáltatás korszerű feltételeinek megteremtése, biztosítása a települési folyékony kommunális hulladékokra.
- Csapadékvíz-elvezetés:
 - Csapadékvíz-elvezető rendszerek folyamatos karbantartása, működőképességük biztosítása.
 - Csapadékcsatorna-hálózat és elvezető rendszer bővítése.
 - Szennyvízcsatorna hálózatba történő csapadékvíz bekötések megszüntetése.
- Ivóvíz ellátás:
 - Intézkedések a meglévő vízkészletekkel történő gazdálkodás, a szolgáltatási színvonal emelése, továbbá a biztonságos vízellátás érdekében (ivóvízhálózat műszaki állapotának felmérése, hibák okának meghatározása kritikus szakaszokon, felújítások ütemezése pénzügyi lehetőségek függvényében, vezetékben lejátszódó folyamatok monitorozása, a vízminőség biztosítása érdekében szükséges intézkedések megtétele)

2.1.4.2. Fenntartható Energia és Klíma Akcióterv (SECAP)

SAJÓSZENTPÉTER VÁROS FENNTARTHATÓ ENERGIA- ÉS KLÍMAAKCIÓTERVE (SECAP)¹¹ az éghajlati sebezhetőséget az alábbi összetevőkkel jellemzi¹²: kitettség, érzékenység, alkalmazkodási képesség.

- **Kitettség:** Borsod-Abaúj-Zemplén megyében és azon belül Sajószentpéteren a jövőben két szignifikáns klimatikus változással kell számolni: az átlaghőmérséklet – és ezzel kapcsolatban a hőhullámok számának – növekedésével, valamint a megváltozó csapadékeloszlási tendenciák mellett az egyre intenzívebbé váló viharok és így a villámárvízi kockázat emelkedésével. Az átlaghőmérséklet növekedése a keleti országrészben, így Sajószentpéter környékén is meghaladja az országos átlagot, melyből következtethetünk, hogy az itt élő lakosság hőkomfortja az országos átlagnál erősebben fog csökkenni. A megváltozó csapadékeloszlás az elmúlt évtizedek mérései alapján ugyancsak az extrémítás irányába tolódik el, mely Sajószentpéter földrajzi elhelyezkedésénél fogva jelentős kockázatot rejt magában. A csapadékösszeg változása Borsod-Abaúj-Zemplén megyében növekedést mutat, kiemelten a Sajó-völgyben akár több mint 10%-kal nőtt ez az érték, vagyis Sajószentpéter esetében a rövid ideig tartó, intenzív záporok, zivatarok számának emelkedése várható.
- **Érzékenység,** mely alatt a hatásviselő rendszer (pl. emberi egészség, épületek állapota, árvízveszélyeztetettség) időjárásfüggő viselkedését értjük.
- Az **adaptációs kapacitás,** vagyis a város alkalmazkodási képessége, mely megadja a társadalmi és gazdasági rendszerek válaszát (vagy éppen annak hiányát) a klímaváltozás okozta negatív változásokra.

Fentieket a következő táblázatban foglalja össze¹³:

Kitettség	Érzékenység	Alkalmazkodási képesség
Országos átlag feletti hőmérséklet-emelkedés	Hőhullámok általi egészségügyi kockázatok	Időskorúak és hátrányos helyzetűek ellátása Kórházi ellátás hiánya
	Különösen veszélyeztetett vízbázisok	
	Magas erdőtüz-veszélyeztetettségi érték	Közlekedési infrastruktúra állapota- mentési és kommunikációs kérdések
Hirtelen lezúduló csapadékmennyiség gyakoriságának növekedése	Épületállomány állapota és vízszigetelés	Ivóvíz és szennyvízcsatornázottság kérdése Víznyelők funkciói
	Erdők hiánya a domboldalon	Közlekedési infrastruktúra állapota Felhagyott ipari területek szennyezettsége

¹¹ SAJÓSZENTPÉTER VÁROS FENNTARTHATÓ ENERGIA- ÉS KLÍMAAKCIÓTERVE (SECAP)
 Készítette az Env-in-Cent Kft., 2018.

¹² SECAP 14. old.

¹³ SECAP 15. old.

2.1.4.3. Közlekedésfejlesztési - Mobilitási terv

Sajószentpéter mobilitási tervvel nem rendelkezik.

Az Európai Bizottság által 2011. évben kiadott Fehér Könyv (Útiterv az egységes európai közlekedési térség megvalósításához – Úton egy versenyképes és erőforráshatékony közlekedési rendszer felé) 2.4. pontja alapján a következő célok elérése fogalmazható meg:

- **Városon belül átállás a környezetbarátabb közlekedési módokra.**
Enyhébbek a jármű hatótávolságával szembeni elvárások, és nagyobb a népsűrűség. Nagyobb a tömegközlekedési kínálat, és dönthetünk a gyaloglás vagy a kerékpározás mellett is. A torlódások, a rossz levegőminőség és a zajártalom problémája a városokat érinti leginkább. A közlekedésből származó széndioxid-kibocsátásoknak mintegy negyede tudható be a városi közlekedésnek, és a közúti balesetek 69%-a városban következik be. A „hagyományos tüzelőanyaggal működő” járműveknek a városi környezetből való fokozatos kivonása erősen hozzá fog járulni a kőolajfüggőség, az üvegházhatású gázkibocsátás és a légszennyezés jelentős csökkentéséhez. Ehhez ki kell építeni az új járművek tüzelőanyag-, illetve energiaellátását biztosító infrastruktúrát is.
- **A forgalom volumenének csökkentése**
Ha nagyobb arányban veszik igénybe a tömegközlekedést, és emellett szolgáltatási minimumkövetelmények is érvényesülnek, növelhető a hálózat és a járatok sűrűsége, ami a közösségi közlekedési módoknak kedvező anyagi kört indíthat el. A forgalom volumene keresletgazdálkodással és a területhasználat tervezésével csökkenthető. A gyalogos és kerékpáros közlekedés megkönnyítésének szervesen be kell épülnie a városi mobilitás és infrastruktúra tervezésébe.
- **Ösztönzés kisebb, könnyebb és célirányosabb közúti személygépjárművek használatára.**
A városi autóbuszokból, taxikból és kisáru szállítókból álló nagy járműállományok különösen alkalmasak az alternatív meghajtó rendszerek és tüzelőanyagok bevezetésére.
- **Az áru fuvarozásban a távolsági fuvarozás és a szállítás utolsó szakasza (az „utolsó mérföld”) közötti kapcsolódás hatékonyabb megszervezése.**
A cél az, hogy az egyéni kézbesítés, vagyis a fuvar „legkevésbé hatékony” szakasza minél rövidebb legyen. Az intelligens közlekedési rendszerek használatával támogatott valós idejű forgalomirányítás révén lerövidíthető a kézbesítési idő és csökkenthető a torlódás a fuvar utolsó szakaszában. Ez jelentősen hozzájárulhatna a városi közlekedés szén-dioxid-intenzitásának csökkentéséhez, miközben az új technológiák kipróbálására és gyors piaci bevezetésére is alkalmat adna. Az úthasználati díj révén és a piactorzító adóztatás felszámolásával szintén előmozdítható a tömegközlekedés használata és az alternatív meghajtórendszerek fokozatos bevezetése.

A Fehér Könyvben megfogalmazott célkitűzések a „környezetbarátabb” közlekedési módokra – gyalogos és kerékpáros közlekedés - való áttérésnél lehetnek hatással a települési vízgazdálkodás elemeire. Különösen a csapadékvíz-elvezetés esetében kell szem előtt tartani járda és kerékpárút helyszükségletének biztosítását.

2.1.4.4. Tájképvédelmi terv (tájrendezési terv)

Tájképvédelmi, tájrendezési terv nem áll rendelkezésre.

A település készítettett **zöld infrastruktúra fejlesztési és fenntartási akciótervet**¹⁴, melyből a következő javaslatokat emeljük ki:

- **Zöldfelületi hálózat fejlesztése**
 - A hálózat hiányzó elemeinek fejlesztése: hiányos fasorok pótlása, új fasorok telepítése, parkolók fásítása, intézményterületek zöldfelületein a növényállomány növelése. Az alulhasznosított zöldfelületek felélesztése, rekreációs jellegük erősítése. Törekedni kell a zöldfelületi elemek térbeli folytonosságának megtartására, fejlesztésére.
 - A hálózat intenzitásának, ökológiai értékének növelése: a fasortelepítések során többségében közép és nagy lombkoronájú fák kiültetése a javasolt, amennyiben az utca térszerkezete, közművek stb. lehetővé teszik. A közművek fejlesztésénél, utak, járdák felújításánál, árkok kialakításánál figyelemmel kell lenni arra, hogy az előbb említett fák a jövőben telepíthetők legyenek.
 - Zöldfolyosók, átszellőzés, városklíma: Sajószentpéter a Sajó-völgyének déli 'végében' fekszik, mely átszellőzés szempontjából azért nem kedvező, mivel a várostól északra lévő települések működő ipara és ebből adódó –jelentős- átmenő kamionforgalom negatívan hat a város levegőminőségére. Ezért a helyi zöldfelületi-rendszer elemeinek erősítése nagyon fontos lépés. Ezen túlmenően a Kertváros meghatározó eleme a Harica-patak, szerepe szerint zöldfolyosó és átszellőzést is biztosító elem. Rekultivációja, fejlesztése jobb ökológiai kihasználást eredményez és a Kertváros településrész mikroklímáját pozitívan befolyásolja.
- **Fenntartható zöldfelületek, korszerű öntözési formák és csapadékvíz-kezelés**
 - Mind gazdaságilag-pénzügyileg, mind ökológiailag fontos szempont a meglévő és létesítendő területek fenntartása, illetve fenntarthatósága. Erre mind a meglévő, mind a tervezett zöldfelületek esetén kiemelt gondot szükséges fordítani, nem csupán pénzügyi szempontból, hiszen a jól karbantartható és karbantartott közterületi zöldfelületi-rendszer közérdek. A jó fenntartás magában foglalja a magyar klímának leginkább megfelelő növényállomány telepítését, az öntözés optimalizálását, a könnyen és egységesen pótolható utcabútorozást, a lehetőség szerinti vandálbiztosságot.
 - A fenntartáshoz szorosan kapcsolódik az öntözés kérdése. A korszerű, csepegtetőszivárgós öntözési technológiák nem csupán hatékonyabbak, hanem jelentős vízmennyiség megtakarítását eredményezik. Ez nem csupán pénzügyileg, hanem ökológiailag is előnyös. Ezt kiegészítheti az esővíz minél nagyobb arányú tárolása, felhasználása öntözés céljára.
 - Javasoljuk korszerű csapadékvíz-kezelési formák bevezetését, elterjesztését. A jelenlegi tervezési-engedélyezési gyakorlatban a csapadékvizek teljes elvezetése történik az érintett területekről, ami ökológiailag és vízháztartási szempontból is előnytelen. Sajószentpéteren a kertvárosi beépítésű területek utcáira a nyílt –gyepes felületű- vízelvezető árok a jellemző, mely nagyban hozzájárul a csapadékvíz helyi

¹⁴ SAJÓSZENTPÉTER ZIFFA ZÖLD INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉSI- ÉS FENNTARTÁSI AKCIÓTERV, STÚDIÓ ÉSZAK-MAGYARORSZÁGI TERVEZŐ KFT., TÁJ - CONSULT BT., 4D TÁJÉPÍTÉSZ IRODA BT., MINDIGIS TÉRINFORMATIKAI IRODA KFT., 2017. szeptember.

elszivárgásához. A további fejlesztések során szükséges megvizsgálni azokat az utcákat, ahol az előbb említett rendszer nincs, vagy nem alkalmazható, és megoldást kell találni a csapadékvíz helyben való, gyűjtésére, tárolására, hasznosítására.

A terv Akcióterületként jelöli meg a Harica utcai zöldterület- és a Nyögő- (Harica-) patak menti rekreációs park fejlesztését:

A nagy kiterjedésű, jó adottságokkal rendelkező zöldterület a Pécsi Sándor tagiskolától délre helyezkedik el. A parkban rekonstrukció ajánlott, mellyel a park használati egységeinek az elrendezése (korcsoportos játszótérek, labdázó tér, családias jellegű közösségi hely) és azok funkcionális kapcsolódása megoldottá válna a parkot feltáró sétányok kiépítésével együtt és a fásítás gazdagításával. A park, mivel területileg határos a Harica-patakkal, a tájépítész alkalmazásával készülő rekonstrukciós tervnek figyelembe kell venni a patak fejlesztési célkitűzéseit is. Ebből következően a park növényállományának a gazdagítására irányuló telepítési tervet a Harica-pataknak, mint "zöldfolyosónak" az ökológiai szemléletű fejlesztési feladataival összhangban kell megoldani. A Harica utcai zöldterület és a Harica-patak menti területek rendkívül alulhasznosítottak, nem látják el feladatukat, mind biológia aktivitás tekintetében, mind pedig a helyi közösségek életében. Rendkívül csekély növényállománnyal rendelkezik mindkét terület, továbbá a kapcsolat is hiányzik e két –közel szomszédos- terület között. Ennek megoldására kiemelt gondot kell fordítani a tervezés során. A zöldfelületi rendszer potenciális eleme e két terület, melyek kellő odafigyeléssel kellemes mikroklímát, rekreációs területet, árnyékot, az állatvilágnak kedvezőbb életteret, a helyieknek esztétikusabb lakókörnyezetet nyújthatnak.

Emellett kiemeli az inváziós növények visszaszorításának szükségességét. A Harica-patak mentén problémát okoznak a medrében nőtt Fallopia japonica (japán keserűfű) állományok. Ezek visszaszorítása, helyére őshonos növénytársulások visszatelepítése elsődleges fontosságú.

2.2. A település érintettsége a vízgazdálkodási tervekben

2.2.1. Vízyűjtő gazdálkodási tervi követelmények (KJT, VGT)

Kvassay Jenő-terv (KJT) - Nemzeti Vízstratégia - a kormányzati stratégiai irányításról szóló 38/2012. Korm. rendelet értelmében (vízügyi) szakpolitikai stratégia.

A KJT szerint a változásokra való reagálás hazai szükségességét, a klímaváltozás és a vízválság fenyegetését jelzik¹⁵:

- az 1998 óta eltelt 18 évben nagy folyóinkon 9 alkalommal vonult le rekordokat döntő árhullám, holott a megelőző 50 évben mindössze kétszer történt ilyen,
- a szélsőséges vízhiányok gyakoribbá váltak,
- gyakoribbá váltak a rendkívüli hevességű, viszonylag kis területre kiterjedő, villámárvizek,
- felszíni és felszín alatti vizeink jelentős része nem éri a VKI által megkövetelt „jó” állapotot.

A számos további kihívás közül kiemelkednek a következők:

¹⁵ KJT 3-4. old.

- A vízproblémák jelentős részének kiváltó oka a hagyományos vízgazdálkodáson kívüli. A megoldásukhoz ma már nem elegendők a hidrotechnikai eszközök, hanem ágazatközi együttműködés, a társadalmi tudatosság növelése és az értékrend kedvező irányú befolyásolása szükséges.
- A vízgazdálkodás meghatározó kihívása a területhasználati módok változása (pl. a birtokszerkezet megváltozása; arra alkalmatlan, vízjárta területek művelésbe vonása; a városiasodás; a folyóink medrének árvízszintet növelő használata; a vizekkel szembeni fokozódó rekreációs igények stb.).
- A biológiai sokféleség megőrzésében rendkívüli jelentőségű a vizes élőhelyek szegényedésének, az ökoszisztéma-szolgáltatások további hanyatlásának a megállítása.
- A víz, mint gazdasági erőforrás – termelési tényező – alacsony kihasználtsága hazánkban.

A KJT a következő négy értékrendi és három intézményi jellegű súlyponti feladatot határozza meg¹⁶:

1. Vízvisszatartás és vízszétosztás a vizeink jobb hasznosítása, a gazdaság-támogató vízgazdálkodás érdekében
 2. Kockázat megelőző vízkárelhárítás
 3. A vizek állapotának fokozatos javítása, a fenntartható jó állapot elérésére
- Minőségi víziközmű-szolgáltatás és minőségi csapadékvíz-gazdálkodás elviselhető fogyasztói teherviselés mellett.
5. A társadalom és a víz viszonyának a javítása (mind egyéni, mind gazdasági, mind döntéshozói szinten).
 6. A tervezés és irányítás megújítása
 7. A vízgazdálkodás gazdasági szabályozó rendszerének újjászervezése

A helyi önkormányzatokat elsődlegesen érintő települési vízgazdálkodást tekintve rögzíti, hogy a hazai vízgazdálkodás egyik legkomolyabb kihívása a települési vízgazdálkodás hatékonyságának fejlesztése egységes szemléletű, koherens tevékenységcsoportként, a műszaki, intézményi, szabályozási és finanszírozási, valamint a környezeti és a fenntarthatósági szempontok együttes figyelembevételével¹⁷:

Ivóvízellátás területén a vezetékes ivóvízellátás közel teljeskörűségét emeli ki a KJT. Mennyiségileg a rendszerváltás óta bekövetkezett fogyasztáscsökkenést hangsúlyozza. Ez a vízkészletek védelme szempontjából kedvező, de veszélyeket is hordoz magában, mert lecsökkenő vízsebességgel növekszik a víz tartózkodási ideje a hálózatban, ami kedvezőtlen biológiai folyamatok beindulásának kedvez. Az egy főre eső napi fogyasztás, helytől, szociális körülményektől és számos egyéb tényezőtől függően, 90-100 liter. A biztonságos üzemelést szolgálja az ivóvízbiztonsági tervek kiteljesedő rendszere. Szakmai kihívást az ivóvízbázisok biztonsága, az ivóvízminőség, valamint a rekonstrukció, ezen belül a jelenleg 25–30 % körüli hálózati veszteségek csökkentése jelentenek. A hálózati veszteség célzott csökkentése a vízkészletekkel való felelős és takarékos gazdálkodás alapját is biztosítja.

¹⁶ KJT 9-10. old.

¹⁷ KJT 45-51. old.

A KJT megfogalmazza a hazai közműves ivóvízellátó csőhálózatban közel 50%-ban meglévő azbesztcement (eternit) cső problémáját: Az eternit csövek döntő többsége túl van a méretezési élet- tartamon, és legalább a 25-30 %-a már több mint 50 éves. A re- konstrukciós stratégiában prioritást kell kapnia az azbesztcement csövek cseréjének műszakilag indokolt esetekben. A rekonstrukciós stratégiában a víziközmű-rendszerek komplex rekonstrukciójával (csőcsere, vízbeszerzés, vízkezelés, tárolás, irányítástechnika, gépészet stb) is foglalkozni kell.

Az ivóvízbázisok biztonságát tekintve a sérülékeny földtani környezetben elhelyezkedő vízbázisok védelembe helyezését teszi középpontba. Az üzemelő ivóvízbázisok biztonságba helyezése befejezetlen, a biztonságban tartás rendszere, finanszírozása bizonytalan/megoldatlan a távlati ivóvízbázisok esetében is.

Szennyvízelvezetés és -tisztítás területén a közüzemi szennyvízcsatorna bekötéssel rendelkező lakások folyamatosan növekvő tendenciáját állapítja meg. A közműolló záródik, javul a szennyvíztisztítás helyzete is. Az összegyűjtött szennyvizek döntő többsége III. fokozatú tisztításban is részesült. Egyes szennyvíztisztító telepek szennyvízkibocsátása a települési szennyvíz irányelv teljesítése után is jelentős terhelést jelent a vizekre, ezért terheléscsökkentési intézkedés, határérték szigorítás szerepel a VGT2 intézkedési programjában (elsősorban foszfor tekintetében).

A rendszerek számos helyen, illetve esetben nem kellő kihasználtsággal működnek, aminek a fő oka, a lecsökkent vízfogyasztás, és, hogy az új hálózatoknál a rácsatlakozás fokozatos fel-futása. Ezek miatt a szennyvíztisztítás területén is kihívás az alacsony terhelés szakmai- üze-meltetési gondja a lakosság számára még megfizethető áron. Ugyanakkor számos, rekonst-rukciós hiánnyal érintett szennyvíztisztító telepen állandósult a túlterhelt üzemelési állapot, melynek eredményeként az üzemeltetéshez kapcsolódó kockázatok jelentősebbek.

Nincsenek kellő ismereteink a szennyvíztisztító telepekről a befogadókba kerülő mikroszennyezőkről.

A szennyvízelvezetéssel és szennyvíztisztítással kapcsolatos rekonstrukciós feladatokat a víziközművek rekonstrukciós programjában ki kell dolgozni, a végrehajtásához a szükséges finanszírozást meg kell oldani.

Víztakarékosság elve, szürkevíz hasznosítás. A szürkevíz a háztartási vízhasználatok közül a mosakodásból, mosásból és a takarításból származik. A szürkevíznek alacsony a biológiailag bontható szervesanyag tartalma, de jelentős lehet a mosószerekből származó detergens koncentrációja. A szürkevizek vízminőségi jellemzői okozzák, hogy hasznosításuk korlátozott.

A hasznosítás elterjedése a töményebb szennyvíz és a kisebb vízhálózati forgalom miatt mind a szennyvíz, mind a vízhálózatokon költségnövekedést okoz, a vízkészletekkel való felelős és takarékos használatot azonban biztosítják.

A szürkevíz hasznosítása tehát nem csak tisztítást igényel, hanem a meglévő szennyvíz-elvezető és -tisztító rendszerre gyakorolt hatásával együtt kell vizsgálni.

Települési csapadékvíz-gazdálkodás területén a belterületi csapadékvíz-gazdálkodást jelöli emg a hazai vízgazdálkodás talán legégetőbb problémája és legelmaradottabb területeként. A csapadékvíz-elvezető rendszerek, különösen a nyílt árokhalózatok fenntartottsága minősíthetetlen. A belterületi vízrendezés és a kapcsolódó projektek többségének célja a vizek minél gyorsabb levezetése, a vízviisszatartás és a hasznosítás helyett. Az e célra alkalmas területek szűkülnek, nincsenek kellően védve a beépítések ellen. Hiányzik a kül- és belterületi vízgazdálkodás összhangja, ami gátolja, hogy a települési vízgazdálkodás a maga komplexitásában végre korszerű irányba induljon – holott a klímaváltozás e téren is súlyos kihívás.

Területhasználatok¹⁸

A vízállapotokkal szembeni igények nagyrészt területhasználat formájában jelennek meg. A gazdaság termőterületet akar nyerni az ármentesítéssel; az egyre nagyobb területre kiterjedő településfejlődés koncentrált vízigénnyel lép fel és ugyancsak koncentráltan zúdítja vissza a használt vizeket. Az üdülőterületek rendezett partokat, és stabil vízszinteket igényelnek. A korábban felszínre simuló közlekedési pályák helyett nagy utak, vasutak (töltések, bevágások) átszelik a vízgyűjtőket, alattuk koncentrált vízátervezetések vannak, és így tovább.

Hazánkban a birtokszerkezetet az elmúlt száz évben háromszor változtatták meg. A rendszerváltást követő földprivatizációnak (kárpótlás, részarány földkiadás) kedvezőtlen hatása is volt a mezőgazdasági területek vízhálózatára, például az árkok beszántásával. A vízkormányzást szolgáló létesítmények korábban több évtizeden át állandó tulajdoni és használati viszonyainak (állami, illetve szövetkezeti) megszűnése, a létesítmények új tulajdonosi/vagyonkezelői struktúrájának késleltetett kialakulása. A birtokszerkezet megváltozásával együtt alapvetően megváltozott a vízkárokkal szembeni érzékenység: míg a nagyüzem képes kiegyensúlyozni egyes területrészei között a vízkárokat, a kisbirtokok esetében egész családi gazdaságot vihet csődbe a vízkár.

A jelenlegi föld- és vízhasználat egysíkú, nem tölti be megfelelően a táj és társadalom működéséhez szükséges szerepet. Nem ritka az inkább vizek, gyepes és erdők számára alkalmas helyeken a szántóművelés. Ez túlterheli az ár- és belvízvédelmet, valamint folyamatosan csökkenti a stratégiai vízkészleteket. A folyóink, vízfolyásaink medrében levő építmények, az elvadt szántók, az erdők aljnövényzetének elburjánzása rontja a folyó vízszállító képességét. Ezt igazolja, hogy bár az árvízi vízhozamok nem nőnek, a vízállások erősen emelkednek. A nagyvízi medrekéből kivonult a szántóföldi művelés, a parlagon maradó földeken özönfajok burjánzottak el, jelentős érdeességet okozva a víz lefolyásának útjában. A folyók felé terjeszkedő

¹⁸ KJT 62-63. old.

települések is rontják az árvíz levezetését, és ezeknek a településrészeknek a megvédése árvíz idején rendkívüli erőfeszítést, esetenként a védett értéket messze meghaladó ráfordítást igényel.

A fenti összefüggések a vízgazdálkodás és a területhasználatok között a terület- és településfejlesztés rendszerében jeleníthetők meg. Célszerű lenne a területfejlesztési tervek vízgazdálkodási fejezetéhez rögzített tartalmi előírásokat tenni. A településfejlesztési tervek vízgazdálkodási szempontjait egy fejezetben hatékonyabban lehet érvényesíteni.

Természetvédelem és vízgazdálkodás¹⁹ A víz jó állapotának (/potenciáljának) elérése és fenntartása a természetvédelmi célok egyidejű teljesítésével lehet eredményes, mivel az élőhelyek jelentős értékű ökoszisztéma szolgáltatásokat nyújtanak. A természetközeli területek hasznos, úgynevezett „ökoszisztéma szolgáltatásokat” nyújthatnak a társadalom és a gazdaság számára például a talaj vízmegkötő képességének javításával, a víz természetes rendszerekben (mélyfekvésű, ár-, vagy belvív által veszélyeztetett területeken) való tárolásával.

Az állapotértékelés és a SWOT elemzés alapján²⁰ a hazai vízgazdálkodás legégetőbb problémacsomópontjai, legfontosabb kezelésre váró folyamatai a következők:

1. Értékes felszíni és felszínalatti készletek mellett a hasznosítható vízkészletek területi és időbeli megoszlása egyenetlen, amit a klímaváltozás tovább fokoz. A víz, mint természeti erőforrás felértékelődik, de hiányzik a vízkárelhárítást és a vízhasznosítást összekapcsoló műszaki, jogi, intézményi feltételrendszer.
2. Felszíni és felszínalatti vízkincsünk jelentős kapcsolódó ökológiai értékekkel bír. Ugyanakkor a felszíni és a sekély felszín alatti víztestekből kevés számít jó ökológiai és kémiai állapotúnak.
3. Mind a területi, mind a települési vízgazdálkodási rendszereink gyakran rossz állapotúak. Nem alkalmasak a gyakoribbá váló szélsőséges helyzetek és a társadalmi igények változásainak a követésére (rugalmatlanság). A víziközműveknél a felhalmozódott rekonstrukciós lemaradást kezelni kell, ez biztosítja ugyanis a víziközmű- szolgáltatás biztonságos fenntartását. Az ár- és belvízvédelmi infrastruktúrának mind a kiépítettsége, mind a működtetése (finanszírozása) csak veszélyhelyzet-elhárítás orientált, itt át kell térni a megelőzés-központúságra.
4. A társadalmi, lakossági bizalom még érvényesül az ágazat irányában, ugyanakkor a társadalmi hatókör, szövetségi rendszer hiányai, kommunikációs hiányok, gátlások megléte miatt alacsony hatásfokú az ágazat hatása az igények alakulására. A társadalom és a víz viszonya esetleges, a társadalmi értékrend bizonytalan a vízzel kapcsolatban.
5. Növekszik a vízgazdálkodási feladatok forrásigénye, és jelentős EU-támogatású fejlesztések zajlanak. A fejlesztési és működési források közti olló tovább nyílik. Nehéz a gazdasági tervezhetőség, sok a bizonytalanság. A terület és településfejlesztés ösztönzése a vízviszonyokhoz való jobb alkalmazkodásra nem kellően megoldott. Az állam túlvállalta

¹⁹ KJT 63. old.

²⁰ KJT 68-69. old.

magát, a helyi erőforrások mobilizálása nem elégséges. Hiányzik a vízzel kapcsolatos gondok megoldásának a gazdasági ösztönzése, szabályozása.

A Nemzeti Vízstratégia 2017-ben készült. Hosszútávú – 2030-ig szóló – és középtávú – 2020-ig elvégzendő – célokat tűz ki és feladatokat határoz meg. Ezekből összevontan ismertetjük az települési önkormányzatokra releváns elemeket²¹:

1. Vízvisszatartás a vizeink jobb hasznosítása érdekében

1.1 A Natura 2000 területeken a vízvisszatartás elősegítése, ahol a természeti értékek megőrzése ezt indokolja, a belvízvédekezésben pedig az azonnali és kötelező vízelvezetés jogi kötelezettségének megszüntetése.

1.2 A vizek területen tartását ösztönző szabályozásra és az ehhez alkalmazkodó agrárgazdálkodási formák támogatására van szükség. Az időjárási szélsőségek gyakoribbá válása miatt a mezőgazdasági táblákon belül is a jelenleginél rugalmasabb vízrendszerekre van szükség, amelyek aszály esetén biztosítani tudják az öntözővizet, káros belvizek idején pedig képesek a víz elvezetésére, az erdőterületek vízrendezése, elsősorban az erdők vízmegtartó képességének növelése és a talajok vízháztartásának javítása érdekében.

1.3 Tározóleltár készítése, a potenciális tározóhelyek megőrzése érdekében a vonatkozó területfejlesztési tervek felülvizsgálata és módosítása.

1.4 A vízszolgáltatási rendszerek (belvízi és öntözési vízhalózat) felülvizsgálata, indokolt esetben azok átalakítása, felújítása, fejlesztése, újak építése. A többfunkciós vízrendszerek számának növelése (belvízelvezetés, medertározás, vízpótlás). Összehangolt projektszervezés és a források megteremtése, érdekeltségi alapon szerveződő közösségek támogatása.

1.7 Helyi meder- és területi vízvisszatartás, a természetes lehetőségek kiaknázása, a tározási lehetőségek megőrzése, kis tározók építése, kialakítása.

1.8 A VGT2-ben is elő vannak irányozva természetes vízvisszatartási intézkedések belvíz visszatartási célból. Fel kell gyorsítani a vízrendezési művek vízelvezetésre és vízvisszatartásra egyaránt alkalmas kialakítását (például szakaszoló műtárgyak beépítését), illetve rekonstrukcióját, valamint a rendszerek ilyen irányú átalakítását szervezeten meg kell kezdeni. A cél a karbantartandó csatornák hosszának és a szivattyúzási kényszernek a csökkentése.

2. Kockázat-megelőző vízkárelhárítás

2.2. Helyi jelentőségű közcélú vízilétesítmények fogalmának a bevezetése, továbbá a vízfolyások és csatornák fenntartásába a helyi érdekeltek bevonása.

²¹ KJT 91-96. old.

2.3. Az EU árvízi irányelvvel összhangban elkészült árvízi kockázatkezelési (ÁKK) intézkedések rangsorolása és végrehajtása az egyenlő biztonság és az egyenlő gazdasági kockázatok megvalósítása érdekében. A kockázatkezeléshez egymásra épülő, komplex megoldásokat kell keresni. Ennek keretében:

- a veszélymegelőzésre a vizek lehetőség szerinti visszatartásával, a tározás növelésével kell nagy hangsúlyt fektetni,
- az árvíz- és belvízkockázattal érintett területeken ösztönözni kell a területhasználat-váltást a természeti adottságoknak nem megfelelő területhasználat esetében,
- az árvizek idején jelentkező víztöbblet természetes öblözetekbe való kivezetésének és megőrzésének lehetőségét és az élő rendszerek víztározási kapacitását jobban ki kell használni,
- a megoldások között szerepeljenek az agrárgazdálkodás lehetőségei is, például a víz területen tartása (tározással, öntözőcsatornákkal, beszivárogtatással) és a talajvízháztartás javítása,
- növeljük a védekezési rendszer rugalmasságát (például mobil gátakkal).

3. A vizek állapotának fokozatos javítása, a jó állapot elérésére

3.6. A vizek hidromorfológiai állapotát befolyásoló beavatkozások támogatását szigorú ökológiai követelmények kielégítéséhez kell kötni.

4. Minőségi víziközmű-szolgáltatás (ivóvízellátás, szennyvízelvezetés, szennyvíztisztítás), csapadékvíz-gazdálkodás elviselhető fogyasztói teherviselés mellett.

4.1. A víziközművek rekonstrukciós programjának a kidolgozása, majd a rekonstrukció gazdasági alapjainak/forrásainak megteremtése és végrehajtása.

4.4. Közüzemi vezetékes ivóvízellátással el nem látott lakosság saját célú ivóvízművel, korszerű módon történő megújítása / kialakítása, a műszaki- és közegészségügyi szempontból megfelelő technológiai megoldások fenntartása, a korábbi időpontban nem megfelelően kialakított egyedi rendszereknek a költség-hatékonyság elvének szem előtt tartásával történő módosítása, a közegészségügyi kockázatainak csökkentése érdekében.

4.5. A Szennyvíziszap-kezelési és -hasznosítási Program megvalósítása, a korszerű szennyvíziszap-kezelés megvalósítása, regionális szennyvíziszap-feldolgozó, -hasznosító technológiák fejlesztése az Országos Intézkedési Terv alapján, valamint az Irinyi Terv figyelembevételével.

4.6. A települési vízgazdálkodási tervek módszertanának kialakítása, bevezetése és integrálása a településtervezésbe (314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet módosítása)

4.7. A vízkészlet hosszú távú biztosítása érdekében a víziközmű-feladatokat (ivóvízellátás, szennyvízkezelés) összhangba kell hozni a területi vízgazdálkodással (vízkárelhárítás, vízgazdálkodás). A kezelő szervek összehangolt működésének jogi alapjait meg kell teremteni.

4.8. Az Ivóvízbázis-védelmi Program állapotfelmérésének és tervezésének (diagnosztika), pénzügyi feltételeinek biztosítása. A vízbázisvédelemmel összhangban lévő vízbiztonsági tervek készítése. A vízbázisvédelem biztonságba helyezésének befejezése, a hatósági határozatok kiadása.

4.9. A települési önkormányzatok döntési jogköre lehessen – természetesen a víziközmű-szolgáltatókkal való konzultációt követően –, hogy a csapadékvíz-gazdálkodást a Vksztv. hatálya alatti víziközmű szolgáltatáshoz kapcsolódva közüzemi szolgáltató végezze, vagy önkormányzati feladatként a víziközmű-szolgáltatástól teljesen függetlenül az önkormányzat más módon lássa el. A döntés meghozatala előtt adatgyűjtés és részletes vizsgálatok elvégzése (díjra, költségelemre, műszaki feltételekre, stb.) is szükséges.

4.10. A víziközmű ellátás fejlesztésére vonatkozó beruházások során figyelemmel kell lenni a fenntarthatósági szempontokra. Az optimális üzemeltetési struktúra kialakításán túl a gazdaságos és energiahatékonyt célzó beruházási elemeket is be kell építeni, mint például az alternatív energiatermelő eszközök alkalmazását a magasabb energiaigényű technológiai elemek beépítésekor, mert így elkerülhető a közműterhek szükségszerű növekedése a beruházásokhoz kapcsolódóan. Az eddigi csapadékvíz- elvezetés központi gyakorlat helyett a vízvisszatartásra, a vízhasznosításra és a csapadékvíz-gazdálkodásra koncentrálni szemléletű fejlesztés megvalósítása.

5. A társadalom és a víz viszonyának a javítása (mind egyéni, mind gazdasági, mind döntéshozói szinten)

5.2. A szemléletváltás elősegítése neveléssel, képzéssel, továbbképzéssel és tájékoztatással, amelynek révén fokozatosan elérhető, hogy az önkéntesen vállalt (általában az állam által támogatott), környezeti szempontból kedvezőbb tevékenységi formák hatása csökken a kötelezés-ellenőrzés jelentősége.

5.4. A hatékony és takarékos vízhasználat népszerűsítése a lakossági, ipari és mezőgazdasági használók körében, az ÚJ VÍZ, mint tisztított szennyvíz hasznosítása.

5.5. Konzultáción, partnerségen, együttműködésen alapuló párbeszéd kialakítása a civil szervezetekkel, a társadalom bevonása a döntéshozatalba és a végrehajtásba

5.6. El kell érni, hogy az a lakos, gazdasági szereplő, aki elszenvedheti a vízkár események következményeit, alkalmassá váljon (ha ez lehetséges) saját óvintézkedések megtételére a károk megelőzése vagy csökkentése érdekében. Ezért az árvízi tudatosság szintjét emelő programokat kell kidolgozni és végrehajtani, a jó építési és egyéb gyakorlatokat el kell terjeszteni.

5.8. Egyes intézkedések érdekében célzott szemléletformálási programok indítása, a vízmegtartási módszerek általános ismertetése, elfogadtatása az érintettekkel.

6. A tervezés és irányítás megújítása

7. A vízgazdálkodás gazdaság-szabályozási rendszerének a megújítása

7.1. A területi vízgazdálkodási infrastruktúra új ösztönző rendszerének kialakítása, az államra háruló, a helyi közösségi feladatok és a magán érdekek igényeit kiszolgáló tevékenységek szétválasztásával. A helyi jelentőségű vízgazdálkodási közfeladatok kategóriájának és finanszírozási rendjének megteremtése, kidolgozása.

7.2. A gazdasági viszonyoktól, a területfejlesztéstől és az éghajlatváltozástól függő vízigényekre, illetve problémákra való válaszadás. (igénygazdálkodás bevezetése, vízhiányos területek egyedi kezelése, gazdasági válság kezelése, engedmények egyedi vizsgálatok alapján, az éghajlatváltozás rugalmas kezelése).

7.3. A gazdálkodói fizetési kötelezettség törvényi keretének megteremtése, a térítésmentes vízgazdálkodási szolgáltatás megszüntetése.

7.4. A felhasznált vízkészlet mérésének megszervezésével az értékalapú vízgazdálkodás, a használó fizet-elv kialakítása a költségvetés kímélése érdekében. A vízkészletjárulék rendszerének átalakítása úgy, hogy közvetlenül finanszírozza a vízügyi felügyeleti, hatósági és igazgatási rendszer költségeit.

7.5. Díjpolitika és díjstruktúra, a díjtámogatási rendszer átalakítása a szociális szempontok egyidejű figyelembevételével, differenciált hozzájárulás megfizethető és költségmegtérülést is biztosító módon a víziközmű- és a mezőgazdasági vízszolgáltatás területén.

7.6. Az öntözés finanszírozásának rendszerét újra kell gondolni az EU által előírt ex-ante (költségmegtérülés és víztakarékosságra való ösztönzés) feltételek teljesítése céljából. Megtérülési számításokra van szükség annak érdekében, hogy csak a gazdaságos esetekben és lehetőleg víztakarékosan öntözzünk.

MAGYARORSZÁG VÍZGYŰJTŐ-GAZDÁLKODÁSI TERVÉNEK MÁSODIK FELÜLVIZSGÁLATA²² a következő intézkedéseket irányozza elő 2027-ig:

- Felszíni vizek fizikai-kémiai állapotát javító intézkedések
- Veszélyes anyagokkal kapcsolatos intézkedések
- Hidromorfológiai intézkedések
- Felszín alatti vizek terhelésének csökkentésére szolgáló intézkedések

²² MAGYARORSZÁG VÍZGYŰJTŐ-GAZDÁLKODÁSI TERVÉNEK MÁSODIK FELÜLVIZSGÁLATA, VGT3, TISZA RÉSZVÍZGYŰJTŐ VÍZGYŰJTŐ-GAZDÁLKODÁSI TERVE – 2021
Készítette: Országos Vízügyi Főigazgatóság, 2022. december.

- Ivóvízellátás biztonsága
- A természeti értékek miatti védett területek jó ökológiai állapotának elérése érdekében tervezett intézkedések
- A fürdésre kijelölt vizekre vonatkozó intézkedések
- Átfogó intézkedések

Az intézkedési csomagokon belül a következőket irányozta elő Sajószentpéterre, illetve az itt érintett víztestekre:

Felszíni vizek fizikai-kémiai állapotát javító intézkedések

- A települési szennyvízbevezetésekből származó szerves anyag és tápanyagterhelés csökkentése
 - Csapadékvíz szennyvízcsatornára történő rákötéseinek csökkentése, egyéb külső vizek kizárása, különösen a felszíni, vagy felszín alatti víz szempontjából fokozottan érzékeny, valamint védett területeken
 - A költségmegtérülés elvének alkalmazása a megfizethetőség figyelembevételével a lakossági vízszolgáltatás területén
 - Monitoring rendszerek és információs rendszerek fejlesztése és működtetése
- Diffúz tápanyagterhelésből származó terhelés csökkentésére irányuló intézkedések
 - Mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés csökkentése
- Ezekon túlmenően fontosak az általános és szabályozási intézkedések, amelyek minden víztestre érvényesek, amelyeket minden víztest esetében alkalmazni szükséges, ahol releváns. Ezek az intézkedések a következők:
 - A szennyvíziszap hasznosításának elősegítése és szabályozása .
 - Állattartótelepek korszerűsítése az EU Nitrát Irányelv alapján, valamint az istállótrágya felhasználásának elősegítése
 - Állattartótelepek korszerűsítése az EU Nitrát Irányelv alapján valamint az istállótrágya felhasználásának elősegítése
 - A legeltetés és a takarmánygazdálkodás jó gyakorlata
 - Az erózió és a lefolyás csökkentése erdőterületeken a jó erdőgazdálkodási gyakorlat részeként
 - A költségmegtérülés elvének alkalmazása a megfizethetőség figyelembevételével a mezőgazdasági vízszolgáltatás területén

Veszélyes anyagokkal kapcsolatos intézkedések

- Elsőbbségi anyagok kibocsátásának szabályozása az iparáganként meghatározható legjobb elérhető technika (BAT) alapján. A hazai üzemekre megállapított "BAT-ok" aktualizálása
- A települési szennyvíztisztító telepen keresztül befogadóba vezetett lakossági eredetű elsőbbségi anyagok kibocsátásának szabályozása
- Az ipari üzemekből felszíni befogadóba vezetett szennyvíz minőségére vonatkozó követelmények teljesítése

- Növényvédő szerek alkalmazása nem mezőgazdasági terület vonatkozásában a Nemzeti Növényvédelmi Cselekvési Terv végrehajtása
- Monitoring-rendszerek és információs rendszerek fejlesztése és működtetése

Hidromorfológiai intézkedések

- Mederrehabilitáció kategóriától és típustól (nagy folyó, kis és közepes vízfolyások, állóvizek, mesterséges víztestek) függő módszerekkel a környezeti és emberi igények együttes érvényesítése mellett
- A települési vízviszatarítás általános intézkedés, minden településen alkalmazható. Dombvidéken az árvízcsúcsokat, síkvidéken a belterületi belvízi lefolyást csökkenti.

Felszín alatti vizek terhelésének csökkentésére szolgáló intézkedések

- Mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés csökkentése
- Mezőgazdasági eredetű peszticidszennyezés csökkentése
- Bekövetkezett szennyezések csökkentése, felszámolása, beleértve a felhagyott szennyezett területek kármentesítését
- Talajerózióból és/vagy felszíni lefolyásból származó hordalék- és szennyezőanyag terhelés csökkentése
- Településekről, épített infrastruktúrából és közlekedésből származó szennyezések megelőzése és szabályozása
- A természetes vízviszatarítást elősegítő intézkedések
- Hidromorfológiai viszonyok javítása a hosszirányú átjárhatóságon kívül (vízfolyások és állóvizek morfológiai szabályozottságának csökkentése
- A vízjárási viszonyok javítása, az ökológiai vízmennyiség biztosítása
- A víz hatékony felhasználását elősegítő műszaki intézkedések, az öntözés, az ipar, az energiatermelés és a háztartás területén
- Mezőgazdasági tanácsadás vízvédelmi szemponttal kiegészített rendszere
- A halászat és egyéb olyan tevékenységek káros hatásainak megelőzése és szabályozása, amelyek állatok és növények eltávolításával járnak
- Éghajlatváltozáshoz történő alkalmazkodás
- Beszivárogtatás, visszasajtolás korszerűsítése, szabályozása

Ivóvízellátás biztonsága

- Ivóvízminőség biztosítása a csapnál a hatályos ivóvíz irányelvnek megfelelően
- Ivóvízbázisok védelme az új Ivóvíz Irányelv figyelembevételével²³

²³ A felszín alatti sérülékeny ivóvízbázisok védelme a jelenlegi joggyakorlat szerint preventív, azaz megelőző intézkedésekkel, tiltásokkal és korlátozásokkal valósulhat meg a 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet alapján. A tiltások és korlátozások ellensúlyaként azonban megfelelő területhasználatokat és jó területhasználati gyakorlatokat kell ajánlani, amely jó gyakorlatot – ha többletköltségekkel, vagy bevétel csökkenéssel jár – támogatni is kell.

Elsősorban a települési (bel-, és külterületi egyaránt) területhasználatok vízbázis védelmi szempontú használatát kell felülvizsgálni, és a jó gyakorlatot kialakítani. A vízbázis védelmet a biztonságba helyezési tervek alapján, a települési vízgazdálkodási/területrendezési tervekbe kell integrálni.

- Vízbiztonsági tervek végrehajtása, az új ivóvíz irányelvnek megfelelő továbbfejlesztése

A természeti értékek miatti védett területek jó ökológiai állapotának elérése érdekében tervezett intézkedések

- Művelési ág váltás (szántó-gyep, szántó - erdő, szántó-vizes élőhely konverzió), valamint a meglévő gyep, erdő, vizes élőhelyek területének fenntartása. Az intézkedés hozzájárul a beszivárgás növekedéséhez, a vizek területen tartásához.
- A belvízelvezető rendszer kialakításának és üzemeltetésének módosítása, beleértve zöld energia alkalmazását. Az intézkedés lehetővé teszi az arra alkalmas területeken a belvízelvezető csatornák működésnek módosítását, esetleg bizonyos szakaszok megszüntetésével, esetleg kettős működésűvé alakításával. Ezáltal több víz maradhat a védett területeken.
- Területi vízviasszatartás mezőgazdasági területeken a beszivárgás növelése és a lefolyás csökkentése érdekében.

A település különböző rendeletek szerinti besorolásának ismertetése

Magas talajvízállás (147/2010. (IV. 29.) Korm. r. 2. § 19. pont.)

Időszakosan magas a vízállás, az alacsonyabban fekvő településrészekben, az 1. fejezetben bemutatottak szerint.

Vízbázisvédelem (123/1997 (VII.18.) Korm. rendelet)

A Borsodsziráki Vízmű sérülékeny vízbázisának védőterülete érinti a város északkeleti külterületi részét.

Felszín alatti vizek védelme (219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet)

Felszín alatti víz szempontjából Sajószentpéter érzékeny terület– 27/2004 (XII. 25) KvVM rendelet 2. mell. hatályos lista szerint.

Árvízi veszélyeztetettség (10/1997. (VII. 17.) KHVM rendelet az árvíz- és a belvízvédkezésről)

A Sajó és Bódva árvizei veszélyeztetik Sajószentpéter területét. A város a 08.06 sorszámú, Bánréve-felsőzsolcai védelmi szakaszon fekszik.

Ár- és belvíz veszélyeztetettség (18/2003. (XII. 9.) KvVM–BM együttes rendelet a települések ár- és belvíz veszélyeztetettségéről)

Sajószentpéter erősen veszélyeztetett.

A mezőgazdasági területeken különösen a külső és hidrogeológiai „A” védőterületeken fontos az áttérés víz bázis védelem szempontjából előnyös területhasználatra.

2.2.2. Nagyvízi mederkezelési terv (NMT)

A Sajó-folyó nagyvízi mederkezelési terve két részre bontva készült el²⁴:

- 08.NMT.04. számú nagyvízi mederkezelési terv a Sajó folyó országhatártól a Sajószentpéteri közúti hídig terjedő, a folyó 76,50-125,10 fkm szelvényei közötti szakaszára;
- 08.NMT.05. számú nagyvízi mederkezelési terv a Sajó folyó Sajószentpéteri közúti hídtól a Tisza torkolatig terjedő terjedő, a folyó 0-76,50 fkm szelvényei közötti szakaszára.

A terv megállapításai szerint²⁵ Sajószentpéter vonalában a Sajón „az árvízi vízhozamok nem nőnek, a vízállások erősen emelkednek (a Sajó folyón az elmúlt 15 évben hét alkalommal alakult ki – III. fokú készültséget meghaladó - jelentősebb árvíz, ezek közül a 2010. évi rendkívüli árvíz idején rekordot döntött a Sajó vízállása (1974 óta született új LNV), holott a lefolyó vízhozam a Sajószentpéter és országhatár közötti folyószakaszon nem változott számottevően. ... Gátat kell tehát vetni a folyók vízszállító képességét csökkentő, duzzasztást okozó tevékenységeknek. Helyre kell állítani, illetve javítani kell az árvízi hozamok levezetését. Ez is fontos eszköz a klímaváltozás miatt gyarapodó szélsőségek kedvezőtlen hatásainak az ellensúlyozásában.”

Az 1.3.5 pontban ismertettük az árvízvédelmi helyzetet.

A nagyvízi meder zonációjának meghatározására²⁶ az alábbi értékeket határozta meg a terv:

- Áramlási holtter: 0 – 0.4 m³/sec/m
- Átmeneti levezető sáv: 0.4 – 1.5 m³/sec/m
- Másodlagos levezető sáv: 1.5 – 5.0 m³/sec/m
- Elsődleges levezető sáv: > 5.0 m³/sec/m

A fenti szakaszon a tervezési területen a legnagyobb fajlagos vízhozam értéke: 21 m³/sec/m.

A 83/2014. (III.14.) Korm. rendelet²⁷ a parti sáv szélességét 6 m-ben határozza meg. Azokon a vízfolyásszakaszokon, amelyekre a nagyvízi mederkezelési terv hatálya kiterjed, a parti sávba

²⁴ "Nagyvízi mederkezelési terv készítése a Sajó-Tarna vízrendszerére" (Szerződés száma: ÉM-VIZIG/Z1540370)

megrendelő: ÉMVIZIG, tervező: VIZITERV Environ Kft. (4400 Nyíregyháza Széchenyi u. 15.) tervszám: 150/2014, SAJÓ FOLYÓ ÁLLAMHATÁR – SAJÓSZENTPÉTER KÖZÚTI HÍD KÖZÖTTI SZAKASZÁNAK 08.NMT.04. TERVSZÁMÚ NAGYVÍZI MEDERKEZELÉSI TERVE és SAJÓ FOLYÓ SAJÓSZENTPÉTER KÖZÚTI HÍD – TISZA-TORKOLAT KÖZÖTTI SZAKASZÁNAK 08.NMT.05. TERVSZÁMÚ NAGYVÍZI MEDERKEZELÉSI TERVE

²⁵ 08.NMT.04. 1. old.

²⁶ 08.NMT.04. 90. old.

²⁷ 83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet

a nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról. Parti sáv szélessége – 2. § (3) bek. c) pont szerint.

tartozó területek használatát és az építmények elhelyezését a nagyvízi mederkezelési terv adott mederszakaszra vonatkozó rendelkezései határozzák meg.²⁸

A nagyvízi meder természeti területként kezelendő oly módon, hogy az árvíz és a jég levezetésének elsődlegessége biztosított legyen.²⁹

Az elsődleges levezető sávban a termőföld művelése és hasznosítása a nagyvízi mederkezelési tervek szerinti egyedi előírások alapján történhet.³⁰ A másodlagos levezető sávban gyep- és legelőgazdálkodás folytatható, valamint a hasznosítás szántó, vízdali védősávot kísérő hullámtörő védelmi erdő, ligeterdő, gyér és alacsony növényzet, lehetőleg legeltetett, kiritkított erdő műveléssel engedélyezhető.³¹ Az átmeneti levezető sávban a másodlagos levezető sávnál megadottak mellett – a lefolyási akadályozás minimalizálásával, az aljnövényzet rendszeres eltávolításával – erdő telepíthető.³² A másodlagos levezető sávban és az átmeneti levezető sávban erdőgazdálkodási tevékenység keretében – ideértve a természetvédelmi rendeltetésű erdőben folytatott erdőgazdálkodást is – az erdőtelepítés, erdőfelújítás során az árvíz lefolyási irányának megfelelő, tág hálózatu faállományt kell létesíteni, valamint az erdőt úgy kell létesíteni és fenntartani, hogy a lombosodás és az aljnövényzet az árvíz levezetését ne akadályozza.³³

Az árvízvédelmi töltés hullámverés és jég elleni védelmére a vízügyi hatóság a védőerdő telepítését elrendelő hatósági határozatában a Sajó mentén 30 méter szélességű védő erdősáv telepítését írhatja elő, amelynek költségeit a központi költségvetés viseli.³⁴

A HUAN20006 Sajó-völgy kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület (SCI) A nagyvízi mederkezelési intézkedések során figyelembe veendő fajvédelmi intézkedés:

- a közösségi jelentőségű jelölő halfajok állományainak fennmaradása érdekében a Sajón természetközeli állapotú, gyorsabb folyású mederszakaszok fenntartása szükséges, amelyen a hosszirányú átjárhatóság biztosított. A Sajón kavicspadok, mint szaporodóhelyek megmaradása is szükséges. A vízfolyást kísérő fás vegetációt fenn kell tartani, a kisvízi meder szélén is. A kiemelt jelentőségű halfajok állományának növekedése érdekében haltelepítés csak indokolt esetben végezhető, s akkor is csak őshonos, a vízterre jellemző halfajok telepíthetők;
- a díszes légjavadász állományának megőrzésére lassú vízfolyású, vízínövényzettel gazdagon benőtt vízfolyás-szakaszokat szükséges fenntartani;
- az erdei szitakötő állományának megőrzéséhez sebesebb áramlású, durvább aljzatú folyószakaszok fennmaradása szükséges;
- minden vízhez kötődő jelölőfaj állományának fennmaradása, illetve állománynövekedése érdekében fontos a szennyezőforrások felszámolása.

²⁸ 3. § (1) bek.

²⁹ 6. § (1) bek.

³⁰ 6. § (3) bek.

³¹ 6. § (4) bek.

³² 6. § (5) bek.

³³ 6. § (6) bek.

³⁴ 11. § (1) bek.

ELŐÍRÁSOK, TERVEZETT INTÉZKEDÉSEK³⁵

Nagyvízi levezető sávok kijelölése megtörtént, ezeket a csatolt 4. jelű tervlapokon mutatjuk be.

Az árvízhozamok megosztási lehetősége

A 08.NMT.04. és a 08.NMT.05. nagyvízi mederkezelési szakaszok határán lévő Sajószentpéteri közúti hídnak jelentős visszaduzzasztása van. A három nyílással rendelkező, összesen 64,5 m hosszú híd jelentős szűkületet képez Sajószentpéter belterületén, de a hídnyílás növelésére a terület beépítettsége miatt nincs lehetőség. Az árvízszint csökkentésére javasolt a **78,300 fkm szelvény térségében** a bal parton árvíz levezető vápa kialakítása 60 m fenékszélességgel a terepszinthez viszonyított kb. 2 m mélységgel és 0,07 %-os eséssel.

A tervezett vápa a meglévő és fejlesztendő Vörös-Jankó patak (Múcsonyi-árok) jobb parti töltése és a tervezett Sajószentpéter elkerülő út töltése között kerülne kiépítésre. A tervezett vápa keresztezi a 27. számú főutat és a Múcsonyi árok torkolatánál köt be a Sajó folyóba. Az árvízlevezető vápa megvalósítása során problémaként merülhet fel, hogy tervezett nyomvonal keresztezi az FGSZ ZRt. Román gázvezeték, valamint a vápa kialakítását korlátozza az épülő, Sajószentpétert elkerülő 26-os út elhelyezése.

Középvízi meder és partrendezése³⁶ - 76.000-76.700 Sajószentpéter közúti híd mederrendezése
A kis- és középvízi meder árvízi vízzállító-képességének a javítása, a hidraulikai szempontból kedvező vonalvezetésű egységes főmeder kialakítása, az érdesség csökkentése (növényzeteltávolítás, szabályozás) hatékony beavatkozás a nagyvízi meder vízzállító képességének a javítása szempontjából.

Egységes és egyensúlyban lévő középvízi meder (főmeder) szükséges az árvizek, jég, hordalék zavartalan levonulásának biztosítása, kártételek nélküli levezetésére, az infrastruktúrák és más létesítmények védelmére. Az árvízi tapasztalatok, illetve a modellezési eredmények is azt mutatják, hogy a folyók jelenlegi középvízi medreinek egyes szakaszokon nem megfelelő a vízzállító képessége, illetve a vízzállító képesség szükséges növelésének nem létezik alternatívája. Ezeken a szakaszokon további mederszelvény bővítése mélyítéssel, illetve a szelvény szélesítésével lehetséges.

A tervezett beavatkozások helyén amennyiben szükséges a szabályozási és partbiztosítási művek középvízszinti szabályozásnak megfelelően kerülnek kiépítésre az alábbiak szerint:
A tervezett meder szélesség a középvízi szabályozási szélességnek megfelelően 35 m.

³⁵ 08.NMT.04. 104-106. old.

³⁶ 08.NMT.04. 107-108. old.

Partbiztosítások:

Kiépítési szint KÖV + 50 cm, ezen a szinten 1,0 m szélességű vízszintes padkával, a mederfenéken 3 m szélességű terméskőszórás, amely folytatódik 1:1,5 rézsúhajlású lábazati kőszórásban, amely csatlakozik a KÖV + 50 cm szinten levő padkához. A padka feletti rézsű 1:1:5 hajlású, biológiai védelemmel (füvesítés) a műtárgyak környezetében reno matracos védelemmel ellátva.

Vezetőművek:

Koronaszintje KÖV + 50 cm, koronaszélessége 1,0 m, rézsúhajlása mindkétoldalon 1:1,5 A rézsúlábtól indulva mindkét oldalon minimum 3,0 m szélességű mederfenékszórással. Azon vezetőművek koronaszintje, amelyeken keresztül a holtágak vízutánpótlása biztosítandó KÖV szintre kerülnek kiépítése.

Hullámtéri, ártéri feltöltés bontása³⁷

Az intézkedés célja a hullámtéren, ártéren lévő lefolyástnegatívan befolyásoló terepalakulatok részleges vagy teljes visszabontása.

Helye (fkm)

81.200-81.600 Berentei hőerőmű zagyter feltöltés részleges bontás (közvetlenül a sajószentpéteri folyószakasz fölött)

79.200-79.600 Sajószentpéter feltöltés részleges bontása

Berentei hőerőmű zagyter feltöltés részleges bontás, mely után a nagyvízi mederhatár módosulni fog

24. ábra Berentei hőerőmű zagyter feltöltés részleges bontás

³⁷ 08.NMT.04. 109-110. old.

Sajószentpéteri feltöltés részleges bontása, mely után a nagyvízi mederhatár módosulni fog

25. ábra Sajószentpéter feltöltés részleges bontása

Árvízi biztonság eléréséhez szükséges fejlesztések³⁸

A Sajó bal partján a 76,5 – 81,8 fkm között irányozza elő a meglévő töltés fejlesztését. Emellett a 76,2-78,0 fkm között szerepelteti a Vörös Jankó jobbparti töltésfejlesztését – ez utóbbi a folyamatban lévő útépítéssel párhuzamosan elkészült.

Az árvízi biztonság eléréséhez továbbá szükségesnek tartja a 76,2 -76,5 fkm szelvények között a Vörös Jankó-patak töltésének bezárását.

Árvízlevezető képesség fenntartása érdekében szükséges feladatok

Az ÉMVIZIG a kezelésében lévő elsőrendű árvízvédelmi vonalakon (az árvízvédelmi töltéseken és azok 10-10 m-es mentett- és vízdoldali előterein, valamint az árvízvédelmi célú létesítményeken) jogszabályokban előírt védekezési és fenntartási üzemelési feladatokat lát el. Az árvízvédelmi töltések jogszabályban előírt védképességét mindenkor biztosítani kell. Azonban az építéskor kialakított védképességet számos tényező rontja: az egymás utáni árvizek igénybevételei, a légköri hatások, az állat és növényvilág és az emberi hatások is, amelyek következményeként csökkenhetnek a földművek méretei (magassági és keresztmetszeti hiányok), romolhatnak a töltéstest és altalajának talajmechanikai jellemzői. A töltésbe épített műtárgyak árvízvédelmi biztonságát a beton és acél korróziója, repedések csökkenthetik. A védképesség csökkentő hatások ellensúlyozására az árvízvédelmi célú létesítmények állapotát rendszeresen ellenőrizni kell, a bekövetkező hiányosságokat ki kell javítani, valamint szükséges

³⁸ 08.NMT.04. 111. old.

az árvízvédelmi rendszerek fejlesztése ezen belül a nagyvízi medrek vízszállító képességének javítása és helyreállítási.

Az elsőrendű árvízvédelmi vonalakon a **10/1997 (VII. 17.) KHVM rendelet** valamint a **232/1996. (XII. 26.) korm. rendeletben** foglaltaknak megfelelően a Vízügyi Igazgatóságnak védekezési kötelezettsége van. Az **1995. évi LVII. törvényben**, a **223/2014. (IX.4.) korm. rendeletben**, a **120/1999. (VIII. 6.) korm. rendeletben** és a **83/2014. (III.14.) korm. rendeletben** foglaltaknak megfelelően – a szükséges szakfeladatokat el kell látni, fenntartási munkákat el kell végezni.

A 1995. évi LVII. törvény 24. § (1) bekezdése szerint: „A nagyvízi meder elsődleges rendeltetése a mederből kilépő árvíz és a jég levezetése.”

Az elsőrendű árvízvédelmi töltés mindkét oldali lábvonalától számított 10 méter széles fenntartási sávot szabadon kell hagyni, illetve tisztán, gyepfelületként kell fenntartani.

A folyó partvonalától számított 6 méter széles sáv az ún. parti sáv területe, amely a különböző szakfeladatok, mérések, vizsgálatok, szemlék, ellenőrzések, fenntartási munkák ellátását szolgálja.

A nagyvízi mederben elvégzendő fenntartási kötelezettségek:

- nagyvízi mederben lévő mélyvonulatokban, lefolyási sávokban lerakódott hordalék, leliszapolódás eltávolítása, cserjeirtás,
- vízvezető vápa, hidraulikai sáv és kísérőtöltéseinek gaztalanítása, kaszálása,
- nagyvízi mederben lévő árvízvédelmi célú létesítmények kaszálása, gaztalanítása.

A folyómederre vonatkozó fenntartási kötelezettségek:

- A mederben, mederrézsűben lerakódott uszadék és hordalékok eltávolítása.
- A mederbe, mederrézsűbe bedőlő fák kivágása.
- A mederben, mederrézsűbe felnövő cserjék irtása.
- A vízlefolyást akadályozó medertorlaszok eltávolítása.
- A partvédő művek fenntartása.

Egységes és egyensúlyban lévő középvízi meder (főmeder) szükséges az árvizek, jég és hordalék zavartalan levonulásának biztosítása, kártételek nélküli levezetése, az infrastruktúrák és más létesítmények védelme, valamint a mezőgazdasági hasznosítási feltételek biztosítása érdekében. A modellezési eredmények is azt mutatják, hogy az árvíz levezetése szempontjából legfontosabb a jó vízszállító képességű középvízi meder. A vízszállító képesség fenntartása érdekében, illetve a káros mederváltozások kialakulásának megelőzésében fontos szerepe van a folyószabályozási művek megfelelő állapotban tartásának, az esetleges mederelfajulások megelőzésének.

A folyó ezen egyensúlyi állapottól való eltérését, a meder káros irányú változásait a mederelfajulásokon, medervándorlásokon keresztül lehet nyomon követni. A mederelfajulásokhoz nagyban hozzájárulnak a bedőlő fák, az uszadék és egyéb mederakadályok, amelyek a hordalékot lefogják, a vizet kitérítik, az

áramlási viszonyokat megzavarják, és súlyos partelfajulásokat okozhatnak. Ezek időben való eltávolítása a szabályozási munkákkal egyenértékű és el nem hanyagolható feladat.

Építési előírások³⁹

A 83/2014. (III. 14.) korm. rendelet a nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról és szabályairól rendelkezik.

A nagyvízi meder területe újonnan beépítésre szánt területbe nem sorolható, továbbá a nagyvízi mederben lévő üdülőterület lakó-, vegyes vagy gazdasági területfelhasználási egységbe nem sorolható át, az 5 § (6) bek. szerint.

A nagyvízi mederben az építmények építési követelményeit, területek és építmények használatának lehetőségeit a rendelet 3. sz. melléklete foglalja össze a zonáció által meghatározott levezető sávok szerint az új építmények, és a meglévő építmények vonatkozásában, a tervezett intézkedések szabályaival.

A	B	C	D	E	
1.	Levezető sáv	Építmény műszaki követelményei	Épület, illetve terepszint fölé emelkedő építmény	Meglevő felújítása, átalakítása, bővítése	Intézkedések
			Új elhelyezése		
2.	Elsődleges	Akadálymentes hozamátbocsátás minden időszakban, nincs a terepszint fölé emelkedő akadály. Az elsődleges lefolyási sávot lehetőleg a parti sávhoz illeszkedve kell kijelölni.	Nem megengedett.	Nem megengedett.	Engedély nélküli építmények bontása. Nem megfelelő használatból származó lefolyási akadályok felszámolása.
3.	Másodlagos	A nagyvízi mederkezelési tervben meghatározott átbotcsátóképességnek megfelelő levezetésre alkalmas állapotban tartás.	Az 5. § (4) bekezdés a)–c) pontjai szerinti indokolt esetben helyezhető csak el a nagyvízi mederkezelési tervben előírt, biztonsági szintet is magában foglaló magasságú padlószinttel, lábakon álló építmény, egyidejű árvízlevezetést javító intézkedés mellett. Rendezvények	Érvényes építési, illetve létesítési engedéllyel rendelkező építmény esetén lehetséges, alapterület növelése nélkül. Épület a nagyvízi mederkezelési tervben előírt, biztonsági szintet is magában foglaló magasságú padlószint alatt nem lehet körbe épített (lábakon álljon).	Parti sávban a magán üdülőépületek és a nem megfelelő használatból származó lefolyási akadályok megszüntetése. Nem megfelelő használatból származó lefolyási akadályok felszámolása.

³⁹ 08.NMT.04. 116-118. old.

Sajószentpéter
integrált települési vízgazdálkodási terve
2. fejezet Szabályozási környezet, követelmények és kötelezettségek

			ideiglenes építményei legfeljebb 15 napig helyezhetők ki.		
4.	Átmeneti	Időszakonként előntésre kerülő terület, a szabályozott és elégséges mértékű hozamátbocsátást kell biztosítani a sávban (pl. áteresz, hullámtéri hidak, víz átvezetési lehetőségek stb. segítségével).	Rendezvények ideiglenes építményei legfeljebb 90 napig kihelyezhetők. Meglévő üdülőterületen mobil létesítmény május 1. és október 31. között kihelyezhető, amelyet a hullámtér előntését megelőzően el kell távolítani. Meglévő üdülőterületen a beépítettség növelése nélkül (pl. egyidejű bontással) üdülőépület vagy a vízpartot használókat kiszolgáló kereskedelmi, szolgáltató létesítmény. A nagyvízi mederkezelési tervben előírt, biztonsági szintet is magában foglaló magasságú padlószinttel, lábakon álló építmény.	A földszint körbeépíthető, továbbá az építési előírásoknak és kezelői hozzájárulásnak megfelelő, 10 éven belül létesült épület használatba vétele, bővítése megengedett a beépítettség növelése nélkül (pl. egyidejű bontással, lefolyásjavító beavatkozással). A biztonsági szint alatti építmények előntéssel szembeni ellenállóságáról, illetve árvízvédelméről gondoskodni kell.	Beépítésre nem szánt területen a nem megfelelő használatból származó lefolyási akadályok felszámolása. Építési övezetben az építési engedély és kezelői hozzájárulás nélkül épült létesítmények felszámolása.
5.	Áramlási holttér	Nem vesz részt a nagyvízi hozamok vízszállításában. A hozzájárulást megelőző vizsgálatot ez esetben is el kell végezni. A vizsgálatnak ki kell terjednie különösen arra, hogy a holttérből igénybe vett teljes térfogat nem csökkenti a terület víztározó térfogatát az árvízszintet károsan növelő mértékben, valamint a vízvisszatartási lehetőségekre vagy az egyéb vízgazdálkodási célokra gyakorolt hatásokra.	Meglévő üdülőterület beépítetlen telkén új üdülőépület helyezhető el, a vonatkozó övezeti előírások keretei között. A biztonsági szint alatti építmények előntéssel szembeni ellenállóságáról, illetve árvízvédelméről gondoskodni kell.	Építési engedélynek és kezelői hozzájárulásnak megfelelő bővítése is megengedett. A biztonsági szint alatti építmények előntéssel szembeni ellenállóságáról, illetve árvízvédelméről gondoskodni kell.	Építési övezetben az építési engedély és kezelői hozzájárulás nélkül épült létesítmények szerinti felszámolása.

Az előírások érvényesítése a mederszakaszra vonatkozó más előírásokban

A nagyvízi mederbe eső ingatlanokra a nagyvízi mederbe esés tényét be kell jegyezni a tulajdoni lapokra.

A nagyvízi mederbe eső ingatlanok esetében az építési-területhasználati változások kérelmeinek elbírálásakor az illetékes hatóság vegye figyelembe a fenti tényen túl azt is, hogy a kérelmezett beavatkozás melyik árvízi levezető sávba esik.

- Az egyes településekre vonatkozó előírásokat a településszerkezeti tervekben érvényesíteni kell.
- Az előírt növényzet szabályozást a területhasználati előírásokban érvényesíteni kell az illetékes természetvédelmi kezelő szervezettel való egyeztetés figyelembe vételével.
- A nagyvízi meder határán belül valamennyi építési-létesítési tevékenységre alkalmazni kell az adott szakaszra vonatkozó MÁSZ előírásokat (74/2014 (XII. 23.) BM rendelet)
- A nagyvízi mederben bányaművelési tevékenységet folytatni a vonatkozó jogszabályokban foglalt engedélyek birtokában és előírások betartásával, a nagyvízi meder kezelőjének hozzájárulásával és előírásaival lehet. A nagyvízi mederben tervezett bányászati tevékenység bemutatását, a tevékenység végzésének feltételeit, az érintett területekre, ingatlanokra vonatkozó hidrológiai és árvízvédelmi alapadatokat, a korábbi árvízi események tapasztalatait, továbbá a szükséges árvízvédelmi intézkedéseket az **árvízvédelmi tervben** kell rögzíteni, melyet az engedélyezési eljárás során a nagyvízi meder kezelőjével (vízügyi igazgatóság) kell jóváhagyni.

2.2.3. Árvízi kockázatkezelési terv (ÁKK)

Az árvízi kockázat vizsgálatát az „ÁRVÍZI KOCKÁZATI TÉRKÉPEZÉS ÉS STRATÉGIAI KOCKÁZATKEZELÉSI TERV KÉSZÍTÉSE”⁴⁰ keretében végezték el. A terv megfogalmazza a társadalom számára elfogadható kockázat mértékét⁴¹:

- Az „abszolút biztonság” szintje nem elérhető, és racionálisan célként nem is közelíthető, helyett meg kell határozni a társadalom számára elfogadható kockázat mértékét.
- A társadalom számára elfogadható kockázat meghatározásakor a nehezen vagy egyáltalán nem számszerűsíthető károkat is figyelembe kell venni.
- Az árvíz kockázat-kezelési stratégia másik célja, hogy csökkentse az elöntési kockázatot akkor, ha az nagyobb az elvárt minimális szintnél, vagy ha az elfogadhatósági intervallumon belül a beavatkozás érdemi javulást okoz.
- Az árterületek hasznosításakor a társadalomnak és a gazdaságnak is alkalmazkodnia kell a területet érintő becsülhető veszélyek szintjéhez.
- A társadalom önvédelmi képességét erősíteni kell. El kell érni, hogy az a lakos, gazdasági szereplő, aki elszenvedheti az elöntési események következményeit, alkalmassá váljon (ha ez lehetséges) saját óvintézkedései megtételére a károk megelőzése, csökkentése érdekében. Ezért az árvízi tudatosság szintjét emelő programokat kell kidolgozni és végrehajtani, a jó építési és egyéb gyakorlatokat el kell terjeszteni.
- A kockázatkezeléshez egymásra épülő komplex megoldásokat kell keresni, ennek keretében:
 - a) a védekezés mellett a veszély megelőzésre is nagy hangsúlyt kell fektetni a vizek lehetőség szerinti visszatartásával, a tározás növelésével,

⁴⁰ „ÁRVÍZI KOCKÁZATI TÉRKÉPEZÉS ÉS STRATÉGIAI KOCKÁZATKEZELÉSI TERV KÉSZÍTÉSE” (KEOP-2.5.0/B/09-12-2013-0001) ÖSSZEFOGLALÓ KÖZÉP-TISZA TERVEZÉSI TERÜLET

Megbízó: Országos Vízügyi Főigazgatóság, Tervező: ÁKK – 2014 Konzorcium 2016. április

⁴¹ 6. old.

- b) az árvíz- és belvízkockázattal érintett területeken ösztönözni kell a területhasználat-váltást a természeti adottságoknak nem megfelelő területhasználatok esetében,
- c) az árvizek idején jelentkező víztöbblet természetes öblözetekbe való kivezetésének, és megőrzésének lehetőségét vizsgálni szükséges,
- d) az élő rendszerek víztározási kapacitását jobban ki kell használni,
- e) az árvíz gyors levonulását elősegítő ún. árvízi levezető sáv kialakítását és fenntartását a kockázatokat és veszélyeket figyelembe véve, az érintett értékek összevetésén alapuló kompromisszumokkal el kell végezni,
- f) a megoldások között kell szerepeljenek az agrárgazdálkodásban található lehetőségek is, mint a víz területen való tartása (tározással, (öntöző)csatornákkal, beszivárogtatással) és a talajvízháztartás javítása,
- g) a védekezési rendszer rugalmasságát olyan eszközökkel növeljük, mint a mobil gátak használata,
- h) fentiek kiegészülnek a nem-szerkezeti intézkedések államilag összehangolt rendszerével.

A Sajó – Sajószentpéteri vízmérce adatai:

LNV (legnagyobb vízszint) 406 cm,

MÁSZ (mértékadó árcízszint) 440 cm (1%-os nagyvízhozamhoz tartozó érték),

Q1% (1%-os valószínűségű nagyvízhozam) = 499 m³/s

2.21 ártéri öblözet Boldva-Múcsanyi, 08.06 árvízvédelmi szakaszból Sajószentpéteren:

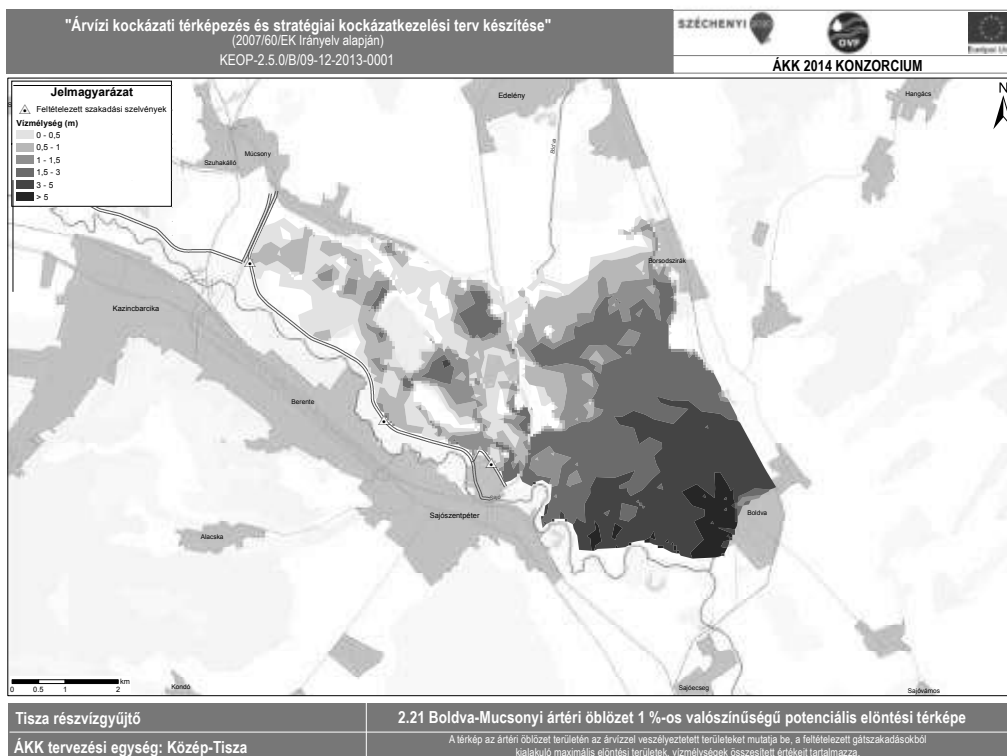
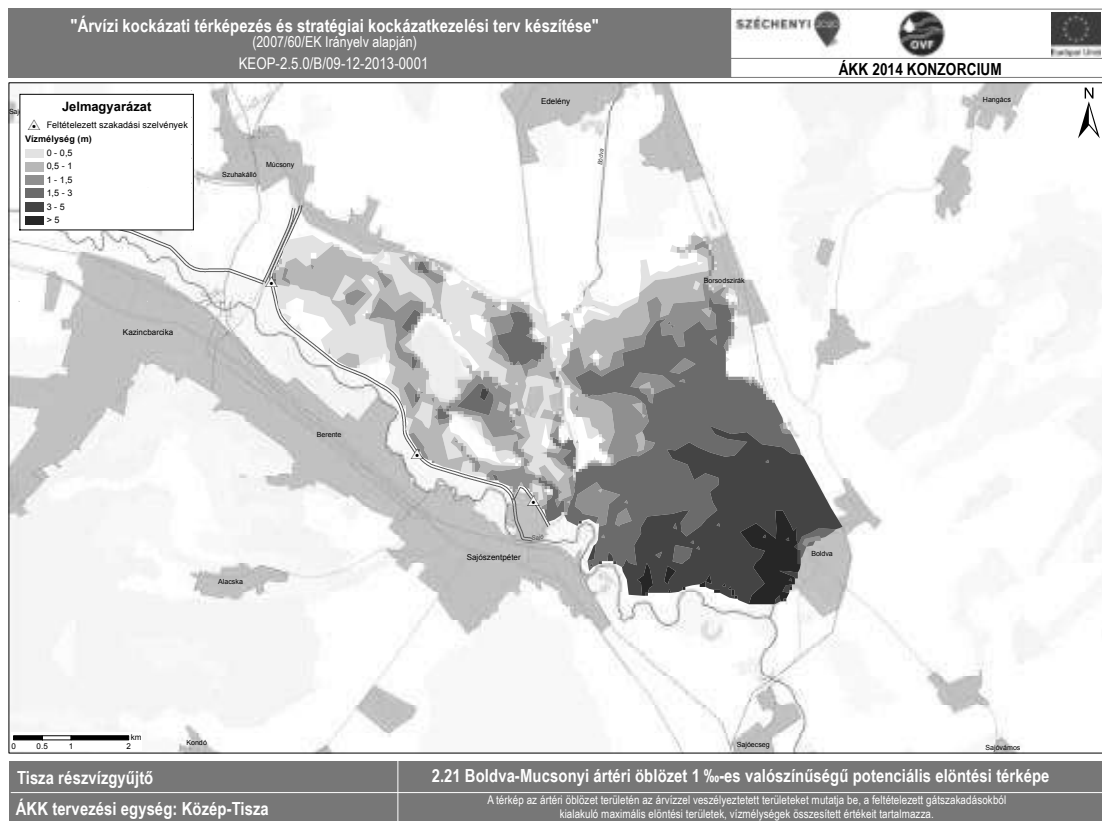
Sajó balpart 6,9 km hosszú, magassághiányos végig, 0,4 m (MÁSZ+1 m-hez)

Vörös Jankó jobbpart, 1,3 km, magassághiányos végig, 1,1 m (MÁSZ+1 m-hez)

A modellezés során Sajószentpéter fölött és a Vörös Jankó töltésen feltételezték töltésszakadást, melyből adódó árvízi elöntést vizsgálták különböző valószínűségű (1 ezrelék, 1 és 3,3 százalék) vízhozamok esetén.

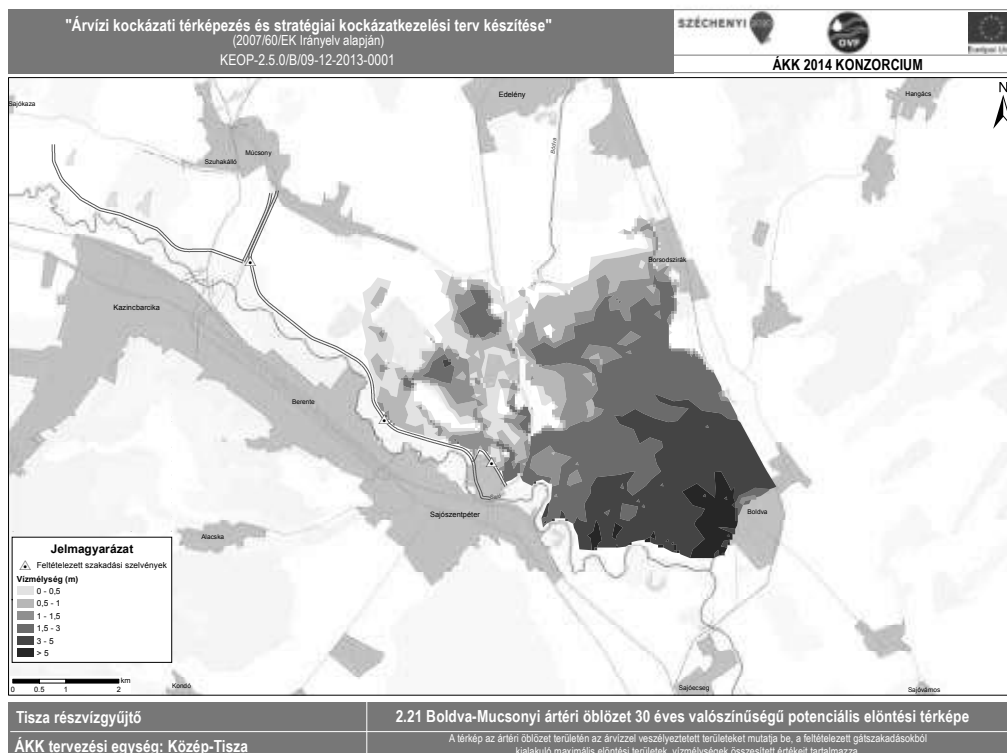
26. ábra Boldva-Múcsanyi ártéri öblözet 1 ezrelékes valószínűségű potenciális elöntési térképe

Sajószentpéter
integrált települési vízgazdálkodási terve
2. fejezet Szabályozási környezet, követelmények és kötelezettségek

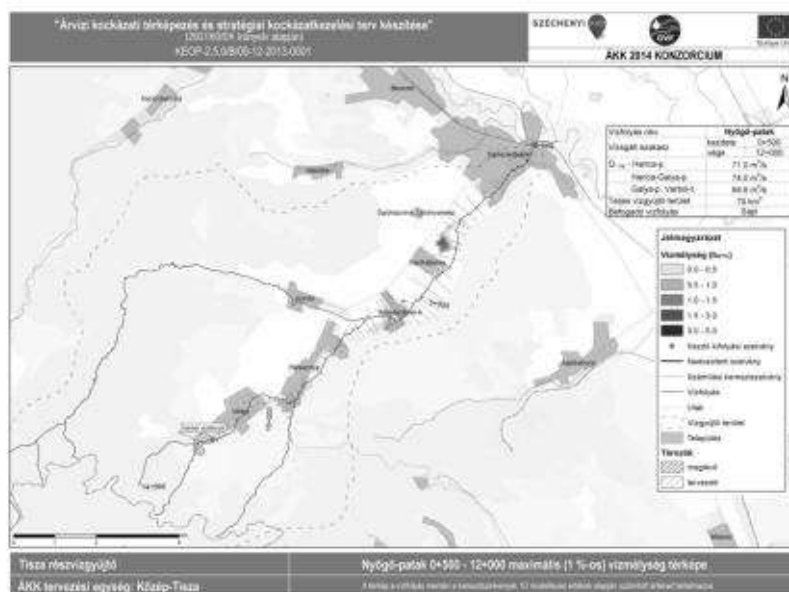
27. ábra Boldva-Mucsonyi ártéri öblözet 1 százalékos valószínűségű potenciális elöntési térképe

28. ábra Boldva-Mucsonyi ártéri öblözet 30 éves valószínűségű potenciális elöntési térképe

Elvégezték Nyögő-patak modellezését is, a 0+500-12+000 szelvények között – azaz Sajószentpéter belterülete feletti szakaszra.
A Nyögő-Harica vízgyűjtő területe 79 km²,

Q1% = 71 m³/s

29. ábra Nyögő-patak maximális vízmélység térképe

A Boldva-Múcsonyi árvízi öblötetben a kockázatokat a következők szerint határozták meg:

vagyoni kockázat a terület arányát tekintve

2000-4000 eFt/év/ha között	2,81%
4000-40 000 eFt/év/ha között	65,73%
40 000 eFt/év/ha felett	0%

emberi élet kockázat

veszélyeztetett lakosság	685 fő
1%-kal veszélyeztetett lakosság	569 fő
magas kockázattal érintett lakosság	512 fő
magas/össz. lakosság aránya	75%

A **kulturális örökségi kockázatok** mértéke - Boldva-Múcsony – 0%

Környezeti hatások - Natura 2000 területek árvízi elöntési hatásai

Az ökológiai kockázatok megítélése alapvetően eltér minden más értékeléstől, itt ugyanis lehet kedvező változásra is számítani! Ez nem is meglepő, hisz az elöntéssel érintett területek egykor rendszeresen vízjárta árterek voltak, vegetációjuk ennek megfelelő. Az árvizek alkalmával az árvízi öblötetekbe jutó víztöbbletnek alig van ökológiai kockázata.

Az ökológiai kockázatok megítélésének alapelvei:

- Az 50 cm-nél kisebb mértékű elöntés nem kockázatos.
- A 3 métert meghaladó elöntés kockázatos, elkerülendő.
- A 3 méternél kisebb mértékű, 25 évnél ritkábban előforduló elöntések semlegesek, nem kockázatosak.

A Boldva-Múcsonyi ártéri öblözetben részleges elöntés várható.

Felszín alatti ivóvíz bázisok állapota és veszélyeztetettsége – Borsodsziráki Vízmű vízbázisa

A felszíni vizek árvízkor veszélyeztethetik a vízbázisokat, ami különösképpen a parti szűrésű és a karsztvízbázisok esetében okozhat problémát. A parti szűrésű vízbázisoknál az árvíz után visszamaradó pangó víz, illetve a felszíni víz minőségében bekövetkező változás okozza a veszélyt. Azok a vízbázisok szintén veszélyeztetettek, melyek védőterülete nagyvízi medret érint. Ezek a vízbázisok a VKI értékelés során a 3. (veszélyeztetett) kategóriába kerültek.

A Sajó menti kockázatkezelő intézkedések megegyeznek a 2.2 fejezetben bemutatott intézkedésekkel.

Az alábbi kockázatsökkentő intézkedéseket irányozták elő a Nyögő-patakon:

Nyögő-patak: 6 – 6,6 km szelvények között mederrendezés és depónia fejlesztés Sajólászlófalva belterületén.

2.2.4. Települési vízkárelhárítási terv

Sajószentpéter vízkárelhárítási terve⁴² szerint a következő vízkár általi veszélyeztetettség áll fenn⁴³:

- **Árvíz:** A várost északon a Sajó -olyó, délnyugatról a Nyögő- (Harica-) és az Alacska-patak áradása veszélyezteti. Az árvíz alkalmával 2010. évben is Sajó folyón és a Szuha patakon egyidejűleg rendkívüli árhullám vonult le, magas vízállás több helyen meghágás veszélyeztette az árvízvédelmi és a Fecskeszögi lokalizációs töltést.
- **Belvíz:** A településen az árvízen kívül a nagy intenzitású csapadék a hirtelen hóolvadás illetve a hegyről lezúduló víz egyidejű előfordulása okoz belvizet. A Fecskeszög mély fekvésű részeinél a Sajó és a Bódva áradásakor a gát alatt átszivárgó víz veszélyezteti a Bartók, Tulipán, Zalka M. utakat.
- **Egyéb vízkár:** A város Fecskeszögi része töltéssel védett, ezért számolni kell az ún. árvízi jelenségekkel és védekezni kell a gát megrongálódásából adódó vízkárok ellen.

VÉDEKEZÉSI FOKOZATOK ÁRVÍZVÉDEKEZÉS ESETÉN⁴⁴

Sajószentpéter város területére jellemző és meghatározó vízmércék és a hozzájuk tartozó készültségi fokozatok:

VÍZMÉRCE	I. FOK (CM)	II. FOK (CM)	III. FOK (CM)	LNV (CM)
-----------------	------------------------	-------------------------	--------------------------	---------------------

⁴² Sajószentpéter vízkárelhárítási terve Készítette az Aquaprofit Zrt., 2011. Felülvizsgálat Viszlokai Béla 2017.

⁴³ Vízkárelhárítási terv 5. old.

⁴⁴ Vízkárelhárítási terv 10. old.

Sajópüspöki	200	250	300	416
Sajószentpéter	250	300	350	406
Felsőzsolca	300	250	400	512

Sajószentpéter területe mentén a mértékadó árvízszint (MÁSZ)

Sajószentpéter közúti híd 76,55 fkm 126,22 m.B.f

A védekezés aktuális fokozatát akkor kell elrendelni, amikor a vízállás a meghatározó (elrendelő) vízmércén elérte az adott fokozatra megállapított értéket, és további áradás várható. Az elrendelt készültségi fokozatot csak akkor lehet megszüntetni, amikor a vízállás a meghatározó vízmércén az adott fokozatra megállapított érték alá csökkent és további apadás várható, illetve a készültség elrendelésének oka megszűnt.

FONTOS: A III. fokú készültség nem szüntethető meg a védtöltéseken keletkezett szakadás vagy végrehajtott átvágás, illetve a védmű állékonyságát veszélyeztető rongálódás teljes helyreállításáig.

Az egyes fokozatok elrendelésével egyidejűleg el kell rendelni a megfelelő intézkedések, feladatok végrehajtását is. Feladatok az árvízvédekezés egyes fokozataiban:

I. fokú védekezési fokozat:

A készültség elrendelésekor a védelemvezető be kell, hogy járja a védvonalat és a helyszínen kell meggyőződnie a védművek, zsilipek, egyéb létesítmények állagáról, műszaki állapotáról.

A készültség ideje alatt 12 órás nappali figyelő őrszolgálatot kell tartani.

Fokozottan kell figyelni az ÉMVÍZIG és a meteorológiai szolgálat előrejelzését.

II. védekezési fokozat

A készültség időtartama alatt 24 órás (éjjel-nappali) figyelő őrszolgálatot kell tartani. A vízállásokat pedig szükség szerint, de naponta legalább 4 alkalommal (06, 12, 18 és 24 órakor) le kell olvasni a település területén telepített önkormányzati vízmércén és feljegyezni azt. A vízállás áradó, apadó voltát és mértékét jelenteni kell az ÉMVÍZIG műszaki ügyeletének és a Katasztrófavédelmi Igazgatóságnak.

III. védekezési fokozat

A működő őrszolgálat mellé további vészöröket kell állítani a védmű minden olyan helyére, ahol annak állékonyságát súlyosan veszélyeztető jelenséget észleltek, valamint minden olyan pontra, ahol ilyen jelenség várható az előrejelzések alapján.

A vízállásokat legalább minden páros órában le kell olvasni, feljegyezni és jelenteni.

Gondoskodni kell a tetőző árvízszintek rögzítéséről, majd beméréséről.

Intézkedni kell a légi megfigyelés, fotózás megteremtése érdekében.

A védmű meghibásodott, vagy várhatóan meghibásodható helyeit jelölni kell – fehér zászlóval.

A megjelölt helyeket meg kell vizsgálni és ha további romlás várható, akkor az ilyen helyeket sárga zászlóval kell jelölni. Az azonnali beavatkozást igénylő helyeket pedig piros zászlóval kell ellátni.

Védekezési fokozatok belvízvédelmi készülség esetén⁴⁵

Önálló belvízvédekezés elrendelésére kerülhet sor akkor is, ha nincs a Sajó folyón készülség, de a településhez tartozó vízgyűjtőterületen az átlagosnál nagyobb csapadék hullik, vagy a téli hótakaró gyors olvadásnak indul, illetve a hóolvadással egyidejűleg csapadék is esik és ezáltal várható a helyi vízkár kialakulása.

A helyi vízkárelhárítás fokozatait minden esetben a helyi védelemvezető állapítja meg, és az aktuális fokozatnak megfelelően rendeli el a figyelő őrszolgálatot, valamint tájékoztatást ad a területileg illetékes vízügyi igazgatóságnak és katasztrófavédelmi igazgatóságnak.

I. fokozatú készenlét (kisebb védekezés)

A védelemvezető akkor rendeli el, ha a település csapadékvíz elvezető hálózata 80 %-os telítettséget mutat, szivattyúzási igény jelentkezik, vagy egyes mélyfekvésű település-részekon kisebb elöntés keletkezik, és további kedvezőtlen belvízi helyzet várható.

II. fokozatú készenlét (fokozott védekezés)

A védelemvezető akkor rendeli el, amikor a folyamatos vízelvezetés ellenére a csapadékvíz-elvezető csatornák telítettek maradtak, ugyanakkor a szivattyúzási igény egyre növekszik és a meteorológiai előrejelzés alapján további csapadék – ami a belvízképződést fokozza – várható.

III. fokozatú készenlét (rendkívüli védekezés)

A védelemvezető akkor rendeli el, amikor a mélyebb fekvésű területek, utcák, pincék víz alá kerültek és a fokozott védekezés ellenére az ingatlanok, lakóházak, középületek, ipari-, mezőgazdasági-, kereskedelmi létesítmények, utak állagát vízkár fenyegeti.

A helyi vízkárelhárításról naplót kell vezetni, rögzíteni kell benne a készenlét elrendelésének időpontját, a végzett munkákat és azok részletes leírását.

Feladatok a belvízvédekezés egyes fokozataiban

I. fokozat:

A figyelő-jelentő-riasztó szolgálat megszervezése, ellátása, a meteorológiai előrejelzés figyelése. Szivattyúzási igény esetén a szivattyúzás beindítása.

II. fokozat:

A belterületi vizek főbefogadjának és a vízelvezető árokhálózat lefolyási viszonyainak figyelése, a vízállások rögzítése és jelentése. A folyási akadályok megszüntetése. A szivattyúzás folytatása.

III. fokozat:

Az emelkedő belvíz szétterülésének megakadályozása, lakóházak, objektumok, utak védelme nyúlgáttal. A vízállás szintek rögzítése és jelentése. A szivattyúzás folytatása, a szivattyú kapacitás szükség szerinti növelése.

FONTOS: A szivattyúzás intenzitását, időtartamát szakember bevonásával kell meghatározni!
Célszerű teljes mértékben kerülni a pincéből való szivattyúzást!

⁴⁵ Vízkárelhárítási terv 11. old.

Rendkívüli védekezési készültség

Rendkívüli hidrometeorológiai helyzetben kell elrendelni akkor, amikor a helyi vízkár nagy térségre – esetleg több vízgyűjtőre – terjed ki. Ekkor az érintett településeken az önkormányzatok védekezési munkáit összehangoltan kell végezni.

Külön vízkárelhárítási terv készült Dusnokpusztára⁴⁶.

Sajószentpéter-Dusnokpuszta a Sajó folyó és a Holt Szuha-patak (Múcsonyi-árok, Vörös Jankó-ér) bal partján helyezkedik el. Észak keleten a Bódva patak határolja a település külterületét. A település veszélyeztetettsége vízkár szempontjából:

Árvíz:

A település belterülete a Sajó folyó ártéri öblözetének határán található, valamint a Bódva rendkívüli árvize is a mélyvonulatokon megközelíti a települést, de a belterületi lakóingatlanokat közvetlenül sem a Sajó, sem a Bódva árvize nem éri el. A 2010. évi árvíztől nagyobb árhullámok levonulása esetén esetlegesen szükség lehet a település belterületének ideiglenes bevédésére, azonban ezt csak a tényleges terepadottságok függvényében lehet meghatározni.

Csapadék okozta veszélyhelyzet:

Intenzív esőzés következtében a domboldalról lefolyó csapadékvizek és a Holt-Szuha magas vízállása okozhatnak elöntéseket.

Sajószentpéter-Dusnokpuszta területére jellemző és meghatározó vízmérce a Sajópüspöki vízmérce. A településre jellemző vízállásváltozást célszerű megfelelő helyre telepített, önkormányzati tulajdonú álló vízmércén nyomon követni. A vízmércét olyan helyre kell telepíteni, ahol a veszélyt jelentő fokozat (II., illetve III. fok) esetén a víz eléri, ugyanakkor jól megközelíthető és leolvasható. A folyamatos észlelés révén lehet megállapítani a víz áradó vagy apadó jellegét és mértékét a település közvetlen közelében.

A védekezés felelős vezetője a Polgármester, mint védelemvezető vagy akadályoztatása esetén az általa kijelölt személy (védelemvezető) aki a védekezést személyes felelősséggel irányítja és vezeti.

A védelemvezetőt munkájában a védelemvezető helyettes és szakcsoportok segítik. Minden a védekezés végrehajtását érintő lényeges intézkedés a védelemvezetőtől indul ki, illetve oda érkezik. A védelemvezető a védekezés operatív irányítója, a döntések utasítások kiadója, a

⁴⁶ Sajószentpéter - Dusnokpuszta vízkár-elhárítási terve. Készítette az Aquaprofit Zrt., 2011.

végrehajtás számonkérője, döntései szakmai megalapozására kérheti a területileg illetékes vízügyi igazgatóságtól műszaki segítségnyújtó kirendelését, és annak szakvéleményét.

Amennyiben a polgármester a védekezési feladatai ellátásában műszaki segítségnyújtásra szorul – megkeresés esetén – a területileg illetékes VIZIG szakmailag támogatja a helyi-vízkárelhárítási tevékenységeket.

A vízügyi igazgatóságtól az önkormányzati védekezéshez kirendelt műszaki irányító nem veszi át a Védelemvezető (polgármester) feladatát, felelősségét, de szakmai tudásával segít felelősségteljes, műszakilag megalapozott döntést hozni.

Az ÉMVIZIG vízkárelhárítási szervezeti felépítése

Védelemvezető	Rácz Miklós (igazgató) 3530 Miskolc, Vörösmarty u 77.; 3501 Miskolc, Pf. 3. Telefon: (46) 516-600; Fax: (46) 516-601 Elektronikus levél: emvizig@emvizig.hu
Védelemvezető helyettesek	Csont Csaba (műszaki ig.h. főmérnök) 3530 Miskolc, Vörösmarty u 77.; 3501 Miskolc, Pf. 3. Telefon: (46) 516-600; Fax: (46) 516-601 Elektronikus levél: emvizig@emvizig.hu (30) 53 61 405
	Vasas István (osztályvezető) 3530 Miskolc, Vörösmarty u 77.; 3501 Miskolc, Pf. 3. Telefon: (46) 516-600; Fax: (46) 516-601 Elektronikus levél: ekovizig@ekovizig.hu (30) 93 52 479
Szakasz-védelemvezető	Szendrei Roland (szakaszmérnökség vezető) Miskolc, Besenyői út 30. Telefon: (46) 516-640 Miskolc Szakaszvédelmi központ Tel/fax: 46/356-079

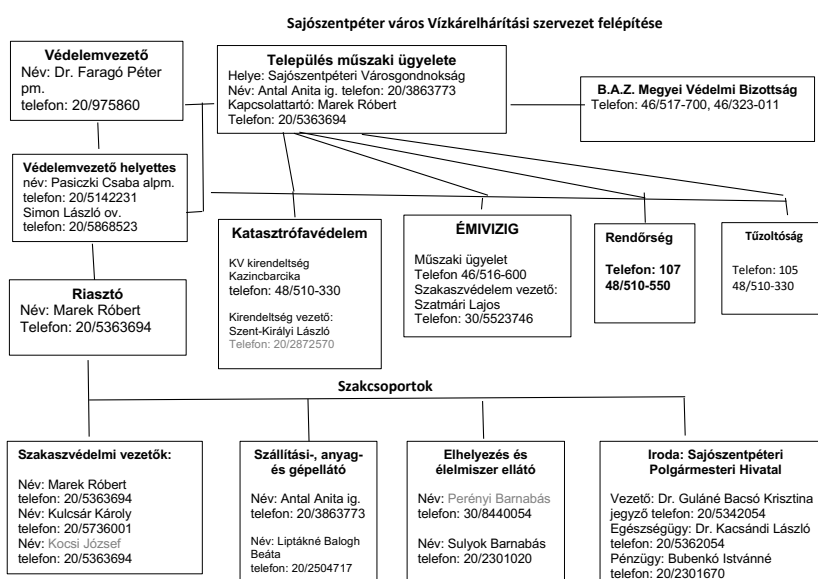
Az állami kezelésű belterületi vízfolyások mentén kiépített víztartó létesítményeken az Önkormányzat köteles védekezni, viszont a védekezés alatt a védművekben keletkező károkat és a védképességet a tulajdonos/fenntartónak kell helyreállítani.

A város védelmi szervezetét a következő pontban ismertetjük.

2.2.5. Az önkormányzat vízkárelhárítási szervezete

Sajószentpéter város vízkárelhárítási feladatait az alábbi szervezeti felépítés szerint látja el:

Sajószentpéter
integrált települési vízgazdálkodási terve
2. fejezet Szabályozási környezet, követelmények és kötelezettségek

30. ábra Sajószentpéter város vízkárelhárítási szervezete

2.2.6. Polgármesterek felkészítése

A vonatkozó szabályozás szerint a védelmi felkészülés adatszolgáltatásban és tervekészítésben nyilvánul meg. A vizek kártételei elleni védekezés szabályairól szóló 232/1996. (XII. 26.) Kormányrendelet a védekezésre való felkészülés során a védekezésre kötelezettek feladatai között említi:

- védekezési tervek és nyilvántartások elkészítése, kiegészítése;
- saját védelmi szervezetek megszervezése és felkészítése,
- az előző pontokban felsoroltak rendszeres, évenkénti felülvizsgálata;
- védekezési gyakorlatok tartása.

A védekezési terveket a védekezésre kötelezettnek minden év december 10-ig felül kell vizsgálnia és a változásokat a terveken át kell vezetnie.

2.3. Klímaváltozás és klímaalkalmazkodás

2.3.1. A klímaváltozás várható területi hatásai

SAJÓSZENTPÉTER VÁROS FENNTARTHATÓ ENERGIA- ÉS KLÍMAAKCIÓTERVE (SECAP)-ben bemutatott, várható területi hatásokat a 2.1.4 fejezetben ismertettük.

2.3.2. A terület klímaalkalmazkodással összefüggő vízgazdálkodási kötelezettségei

Alkalmazkodási és felkészülési lehetőségek, célkitűzések⁴⁷

Figyelembe véve a korábban meghatározott főbb sebezhetőségi területeket, **Sajószentpéter alkalmazkodási és felkészülési céljai** a következők:

- **Felkészülés a hóhullámok által kiváltott egészségügyi hatásokra**
A belső településrészek fokozott felmelegedése a hiányzó zöldfelületek és a nem megfelelő települési átszellőzés miatt; növekvő ivóvízfogyasztás a szegregátumok gyakran elégtelen közműellátottsága mellett; végül az előregedő társadalmi összetétel, különös tekintettel a magányos időskorúakra.
- **Alkalmazkodás a város meredek területein a hirtelen lezúduló csapadékvizek okozta erózió kártételének mérséklésére**
 - a szegregátumokban jellemző elavult épületállomány, valamint a megoldatlan közműellátottság kérdése;
 - a víznyelők nem megfelelően betöltött funkciója, mely a villámárvizek potenciális kárnagyságát tovább növeli;
 - a nem megfelelő csapadékvíz-elvezetési infrastruktúra kiépítettség.
 - Sajószentpéteren a csapadékvíz-elvezető rendszer elemei számos helyen elavultak, karbantartásuk nehezen kivitelezhető és költséges a város egyes részein. A meredek hegyoldalakon néhol erdőirtás nyomai is felfedezhetők, ezen területeknek vízvisszartató- képessége lecsökkent, így a hirtelen lezúduló csapadék veszélyezteti az infrastruktúra elemeket és a városlakók ingatlanjait egyaránt.
- **A közlekedési infrastruktúra elemek felkészítése a szélsőséges időjárási jelenségek okozta megterhelésre**

a közlekedési infrastruktúra elemek átlagos állapotának elégtelensége a már jelenleg is tapasztalt túlzott átmenő forgalom és a kimosódás veszélye miatt;

ÉGHAJLATI ALKALMAZKODÁSI, FELKÉSZÜLÉSI AKCIÓTERV – ADAPTÁCIÓS INTÉZKEDÉSEK

Vizek, csapadék és viharok kártételével kapcsolatos intézkedések

AV-1 A villámárvízi események alkalmával érkező többlet vízmennyiség tározása

AV-2 Közlekedési infrastruktúra elemek felkészítése a viharok kártételével szemben

⁴⁷ SECAP 16. old.

Hőhullámokra való felkészüléssel kapcsolatos intézkedések

AH-1 Egészségügyi alapellátások fejlesztése a hőhullámokkal összefüggő megbetegedések hatékony kezelése érdekében

Városi közparkok bővítése, klímaváltozáshoz alkalmazkodó felújítása

AZ-1 Városi közparkok bővítése, klímaváltozáshoz alkalmazkodó felújítása

AZ-2 Közreműködés a roncsolt vagy kármentesítésre kijelölt területek tájrehabilitációjában, klímavédelmi célú hasznosításában

Alkalmazkodási szemléletformálási intézkedések

ASZ-1 Képzés az éghajlati sérülékenységről, az alkalmazkodásról és a felkészülésről az önkormányzati intézmények, önkormányzati közszolgáltató vállalatok vezetőinek

ASZ-2 Ne panaszkodj, alkalmazkodj! – Lakossági klíma sérülékenységi kisokos készítése

ASZ-3 „Ki tud többet a klímaváltozásról?” vándordíj - Rajzverseny, fotópályázat, vetélkedő általános és középiskolásoknak

ASZ-4 Lakossági/intézményi részvétel a település fásítási, virág ültetési programjában

Általános szemléletformálási intézkedések

SZ-1 Klímafesztivál – Családi nap és szakmai kiállítás

SZ-2 Városi honlap „Klímavédelem/Energiatudatosság kisokos” menüpont és internetes fórum

SZ-3 Helyi sajtó „Klímavédelem/Energiatudatosság kisokos” klíma rovat

Sajószentpéter
integrált települési vízgazdálkodási terve
*3. fejezet A településfejlesztéshez kapcsolódó vízgazdálkodási célok, stratégia,
feladatok meghatározása*

Tartalomjegyzék

3. A településfejlesztéshez kapcsolódó vízgazdálkodási célok, stratégia, feladatok meghatározása	107
3.1. A település vízgazdálkodási állapotának értékelése	107
3.2. A település vízgazdálkodásának jövője	110
3.2.1. A település vízgazdálkodási céljainak meghatározása	110
3.2.2. Fejlesztési, fejlesztendő területek, ehhez kapcsolódó feladatok beazonosítása	111
3.2.3. A település előkészítés alatt lévő fejlesztési programjai	115
3.2.4. Programok feladatok sorrendisége, egymásra hatása	116
3.3. A település integrált vízgazdálkodásával összefüggő feladatok	119
3.3.1. A közös vízgyűjtő területen elhelyezkedő települések koordinációja	119
3.3.2. Az ITVT megvalósításának nyomon követése, módosítása, felülvizsgálat	120

3. A településfejlesztéshez kapcsolódó vízgazdálkodási célok, stratégia, feladatok meghatározása

3.1. A település vízgazdálkodási állapotának értékelése

SWOT elemzés¹

Belső tényezők:

<i>Erősségek (S)</i>	<i>Gyengeségek (W)</i>
változatos, összetett földrajzi környezet	a vízkészletek egyenetlen területi és időbeli megoszlása
jelentős felszíni vízkészletek	a felszíni vízkészletek nem felelnek meg a Víz Keretirányelv szerinti jó ökológiai és kémiai állapotnak
jelentős felszín alatti vízkészletek	a felszín alatti vízkészletek veszélyeztetettsége – vízbázis szennyezettsége
védett értékes vizes élőhelyek	környező szennyezőforrásoknak való kiszolgáltatottság
kiépített monitoring rendszerek	egységes vízgazdálkodási rendszer és integrált vízgazdálkodás hiánya
jelentős tapasztalatok és eredmények a vízkárok elleni védelemben	árvízi védvonalak elégtelen kiépítettsége: magas károk és védekezési költségek
meglévő szakmai gárda	elégtelen finanszírozás
kiépített közüzemi ivóvízellátás	humán erőforrás korlátai, hiányzik a megfelelő fizikai állomány
kiépített szennyvízelvezető rendszer és biológiai fokozatú szennyvíztisztítás	meglévő rendszerek felújítási szükségleteinek elmaradása
kiépített csapadékvíz-elvezető rendszer	szegregátumok közműellátottsági hiányosságai és Dusnokpuszta hiányzó szennyvízelvezetése
	nem megfelelő belterületi csapadékvíz-gazdálkodás

¹ NEMZETI VÍZSTRATÉGIA (Kvassay Jenő Terv) SWOT analízise alapján

Külső tényezők:

<i>Lehetőségek (O)</i>	<i>Veszélyek (T)</i>
víz, mint természeti erőforrás felértékelődése	klimaváltozás negatív hatásainak mellőzése a tervezésben
használt vizek újrafelhasználásának lehetősége	vizek minőségét rontó tevékenységek, új, ismeretlen hatású szennyezőanyagok megjelenése
felszíni vizekhez kapcsolódó zöldfelületi hálózat fejlesztése, turisztikai, rekreációs funkciók erősítése	fenntarthatóság és a gazdasági érdekek szembe állítása
EU-s fejlesztési források	jogszabályok gyakori változásai
integrált vízgazdálkodás megvalósítása	a terület és településfejlesztéssel való összhang hiánya
alkalmazkodás a változó vízgazdálkodási feltételekhez	nem vízbázisvédelmi és nagyvizi mederbeli előírásoknak megfelelő mezőgazdasági tevékenység folytatása
technológiai fejlődésből adódó innováció (zárt rendszerek, víz- és energiatakarékos technológiák, informatika, monitoring)	fejlesztési és működési források hiánya, víziközmű rendszerek előregedése
Városgondnokság fejlesztése - jobb bérezési feltételek, gépesítés	lakossági fizetőképességi problémák a közszolgáltatások terén
szereplők közötti együttműködés javítása	komplex programok gyakorlatának hiánya, lehetőségeinek korlátozott volta

Sajószentpéter **települési vízgazdálkodásának** elemeinek egyes részei megfelelő állapotban vannak, mások ugyanakkor fejlesztésre szorulnak.

Az **ivóvízellátás** – mely rendszer tulajdonosa és üzemeltetője az állami tulajdonban lévő ÉRV Zrt. – valamennyi lakos, intézmény és gazdasági szereplő számára tiszta, egészséges ivóvizet biztosít. A vízmű vízbázisa ugyanakkor veszélyeztetettként szerepel a VGT3²-ban. A települési hálózaton is szükséges felújítási munkák elvégzése. Tovább jelentkezik a hálózati veszteségek csökkentése.

A **szennyvízelvezetés** – önkormányzati tulajdonban és ÉRV Zrt. üzemeltetésben – a központi belterület számára biztosítja a szennyvíz elvezetését és tisztítását, emellett térségi központként a Pitypalatty-völgyi falvak felől érkező szennyvizet is fogadja. A meglévő tisztító és hálózat egyaránt igényel felújítást, fejlesztést. Megoldandó feladat Fecskeszög, Dusnokpuszta és Újbányatelep szennyvizeinek elvezetése, kezelése.

A **települési csapadékvízgazdálkodás, helyi vízkárelhárítás** a csapadékvizek elvezetését, a haváriahelyzetek kezelését tekintve megfelelő: a városban a csapadékvíz-elvezető hálózat kiépített, az utóbbi években jelentős fejlesztésen esett át. Folyamatban lévő projektben két fő

² VGT3, Tisza részvízgyűjtő, 6_4_melleklet_vedett_vizbazisok_veszelyeztetettsége_Tisza

levezető ág bővítésével csökken a belvárost fenyegető elöntések bekövetkezése, övárkok kiépítésével a külterületről érkező vizek sem a belterületet veszélyeztetik majd. A települési utcákon – a központi belterületen, Fecskeszögben, Dusnokpusztán és Újbányatelepen is – azonban további csatorna, illetve árokbővítés, létesítés szükséges. Ugyancsak továbbfejlesztendő a várost a domboldali lefolyástól védő övárkok rendszere. A lefolyó csapadékvíz visszatartására a városon belül korlátozott a lehetőség. Ezt a belterületen a kialakult út- és közműhálózat, a külterületen a földrajzi adottságok, csúszásveszély és alábányászott terület határolja be. Elsősorban a vízgyűjtő területen való beszivárgás lehetőségének növelésével – például: megfelelő művelés, növényzet telepítés, vízáteresztő burkolatok – látunk rá esélyt. A rendelkezésre álló géppark fejlesztése szükséges.

Termál és fürdővíz gazdálkodás, melegvíz és geotermikus-energia hasznosítás, rekreációs vízfelületek területén a jelenlegi helyzethez képest a lehetőségek tárháza mutatkozik. Várhatóan előtérbe kerül a geotermikus energia hasznosításának igénye és a meglévő vízfelületek rekreációs hasznosításának lehetősége.

Az **árvízvédelemben** az önkormányzat a jelenlegi védvonalakon folytatja védekezését. A Sajó menti töltésfejlesztés állami feladat, melyet az árvízi kockázatcsökkentési terv irányoz elő. A nagyvizi mederben való tevékenységek végzésére helyi szinten elsősorban területfejlesztési, szabályozási eszközök állnak rendelkezésre.

Dombvidéki, síkvidéki vízrendezés területén az önkormányzat együttműködése szükséges a Nyögő- és Alacska-patakot kezelő ÉMVIZIG-gel. A medrek kiépítettsége megfelelő, de szükséges a leromlott állapotú műtárgyak felújítása, a patakparti területek zöld területként való fejlesztése. További fejlesztési lehetőség a Nyögő-patakon elképzelt záportározó. Ez a szomszédos településekkel együttműködve valósítható meg. Fejlesztési szükségként merül fel a Holt-Szuha (Múcsnyi-árok, Vörös Jankó-ér) rendezése, összhangban a Sajó árvízi hozamainak levezetésére kialakítandó nagyvizi vápával. Ezen a területen azonban az épülő, a várost elkerülő 26-os út töltése jelentősen megváltoztatja a lefolyási viszonyokat.

Területi vízvisszatartás, térségi vízelosztás, tógazdálkodás meglévő elemeinek – horgásztavak – fenntartását irányozzuk elő.

A **mezőgazdasági vízgazdálkodást, belvízgazdálkodást, aszálykárelhárítást** tekintve az önkormányzat szabályozási eszközökkel tudja segíteni a földtulajdonosokat, gazdálkodókat. Elsődleges célként a Sajó – Bódva – 27-es út által bezárt területen, mely egyrészt a Sajó nagyvizi medrének része, másrészt a Borsodsziráki Vízmű vízbázisvédelmi területe, folytatott gazdasági tevékenység olyan jellegű fejlesztése határozható meg, mely a terület árvízvédelmi és vízbázisvédelmi funkciójával való összhangot erősíti.

A **vízminőség és vizes élőhelyek védelme** terén a Sajó árterületének jelenlegi természetes állapota, a minimális emberi jelenlét további fenntartása kedvező az élővilágra. De a település kiszolgáltatott a környező vegyipari művek felől bekövetkező szennyeződéseknek. Ezáltal

együttműködés szükséges a szomszédos településekkel, gazdasági szereplőkkel, hatósági szervezetekkel, üzemeltetőkkel.

3.2. A település vízgazdálkodásának jövője

3.2.1. A település vízgazdálkodási céljainak meghatározása

A település vízgazdálkodási céljait az elvégzett SWOT elemzés és a Nemzeti Vízstratégia célkitűzéseivel való összhang³ alapján a következőkben összegezzük:

1. Vízvisszatartás

A települési vízgazdálkodásban előtérbe kerül a természetes vízvisszatartás lehetőségeinek kihasználása. A csapadékvíz gazdálkodás, vízrendezés során egyrészt műszaki beavatkozásokkal – lefolyás szabályozása, tározás -, másrészt növénytelepítéssel, a patakok menti zöldterületek fejlesztésével (zöld folyosó kialakításával), vízgyűjtő területeken vízmegtartó képesség növelésével törekszünk a víz visszatartására.

2. Árvízvédelem, kockázat megelőző területhasználat

Elsődleges a belterületek védelme az árvízi elöntéstől, ennek megfelelő árvízvédelmi fejlesztések megvalósításában való együttműködés a hatósági, szakigazgatási szervezetekkel. A kockázatok csökkentésére az elöntéssel veszélyeztetett területeken – Sajó nagyvizi mederben – lehetséges területhasználatok szabályozása, érdekeltekkel való együttműködés a nagyvizi mederre érvényes jogszabályi előírásokkal összhangban.

3. A vizek állapotának fokozatos javítása

A felszíni és a felszín alatti víztestek jó állapotának/potenciáljának elérése és folyamatos fenntartása, különös tekintettel a vízbázis védelmére.

4. Minőségi víziközmű-szolgáltatás, csapadékvíz-gazdálkodás megvalósítása

Közüzemi ivóvízellátó rendszer műszaki színvonalának megőrzése, hálózati rekonstrukció a szolgáltatási színvonal megőrzése és a hálózati vízvesztesség csökkentésére.

Szennyvízhálózat műszaki színvonalának megőrzése hálózati rekonstrukció az előregedett vezetékek cseréjével, átemelők felújítása. Szennyvíztisztító energetikai korszerűsítése, gépészeti, villamos és irányítástechnikai felújítása. Fecskeszög, Dusnokpuszta és Újbáynatelep szennyvízelvezetés és kezelés megoldása.

³ NEMZETI VÍZSTRATÉGIA (Kvassay Jenő Terv) célkitűzéseivel való összhang alapján

Csapadékvíz-gazdálkodás, vízrendezés fejlesztése. Elvezetendő vízhozamoknak megfelelő városi csapadékvíz-elvezető hálózat kiépítése, a várost védő övárorendszer fejlesztése. Vízvisszatartás elsősorban a vízgyűjtőkön való beavatkozásokkal. Kisvízfolyások fejlesztése, patakparti zöldterületek kialakítása. A város és a vízfolyások kapcsolatának helyreállítása.

5. A lakosság tájékoztatása és bevonása a vízzel kapcsolatos kérdésekbe, problémákba, feladatokba és célmeghatározásba

Az önkormányzati tájékoztatási lehetőségeken és fórumokon keresztül a lakosság tájékoztatása, visszajelzések kezelése.

6. Integrált szemlélet a vízgazdálkodásban, területfejlesztésben, természet- és környezetvédelemben

A települési vízgazdálkodás egységes szemléletű kezelése, összhang és együttműködés a fejlesztési programokkal, településrendezéssel, természetvédelemmel, környezetvédelemmel. Ágazati szereplőkkel való koordináció.

7. Gazdaságosan és fenntarthatóan működő szolgáltatás biztosítása

A víziközmű szolgáltatások esetében a megfelelő szolgáltatási színvonal fenntartása, az ennek érdekében szükséges beavatkozások forrásainak biztosítása, a lakosság, intézményi és gazdasági szereplők terhelhetőségének figyelembevételével.

Élhető, minőségi lakó- és zöldterületek, vonzó környezet biztosítása a vizek kártételei elleni biztonság fenntartása mellett.

3.2.2. Fejlesztési, fejlesztendő területek, ehhez kapcsolódó feladatok beazonosítása

<i>fejlesztési terület, érintett vízgazdálkodási elem</i>	<i>sor-szám</i>	<i>meghatározás</i>	<i>kapcsolódó feladatok</i>
ivóvízellátás	V-1	ivóvízellátó rendszeren szükséges beavatkozások	állami tulajdonban, ÉRV Zrt. üzemeltetésben van, a fejlesztés nem önkormányzati hatáskör
	V-2	Borsodsziráki Vízmű vízbázisvédelem	településrendezési, területfejlesztési eszközök a védőterület hasznosítására
szennyvízelvezetés, szennyvíztisztítás	SZ-1	szennyvízátemelők gépészeti, villamos és irányítástechnikai felújítása	tervkészítés, forrásbiztosítás, együttműködés üzemeltetővel
	SZ-2	szennyvízátemelő szivattyúk felújítása, pótlása	forrásbiztosítás, együttműködés üzemeltetővel

Sajószentpéter
integrált települési vízgazdálkodási terve
3. fejezet A településfejlesztéshez kapcsolódó vízgazdálkodási célok, stratégia, feladatok meghatározása

<i>fejlesztési terület, érintett vízgazdálkodási elem</i>	<i>sor-szám</i>	<i>meghatározás</i>	<i>kapcsolódó feladatok</i>	
	SZ-3	szennyvízhálózaton tisztító aknák felújítása (Kossuth út)	forrásbiztosítás, együttműködés üzemeltetővel	
	SZ-4	szennyvízhálózat rekonstrukció (Tárna utca 800 m)	tervkészítés, forrásbiztosítás, adott esetben engedélyeztetés, versenyeztetés, kivitelezés, együttműködés üzemeltetővel	
	SZ-5	szennyvízhálózat rekonstrukció további, az üzemeltető által előírányzott szakaszokon	tervkészítés, forrásbiztosítás, adott esetben engedélyeztetés, versenyeztetés, kivitelezés, együttműködés az üzemeltetővel	
	SZ-6	szennyvíztisztító telepen szivattyúk és gépészeti berendezések felújítása	forrásbiztosítás, együttműködés üzemeltetővel	
	SZ-7	szennyvíztisztító technológia épület - energetikai korszerűsítés	tervkészítés, forrásbiztosítás, adott esetben engedélyeztetés, versenyeztetés, kivitelezés, együttműködés üzemeltetővel	
	SZ-8	Fecskeszög településrész szennyvízelvezetésének megoldása (~4,5 km szennyvízvezeték, bekötés városi rendszerbe)	tervkészítés, forrásbiztosítás, engedélyeztetés, versenyeztetés, kivitelezés, együttműködés üzemeltetővel	
	SZ-9	Dusnokpuszta településrész szennyvízelvezetésének megoldása (~6 km szennyvízvezeték, bekötés városi rendszerbe)	tervkészítés, forrásbiztosítás, engedélyeztetés, versenyeztetés, kivitelezés, együttműködés üzemeltetővel	
	SZ-10	Újbányatelep településrész szennyvízelvezetésének megoldása (egyedi tisztító berendezések vagy (~2,5 km szennyvízvezeték, bekötés városi rendszerbe)	tervkészítés, forrásbiztosítás, engedélyeztetés, versenyeztetés, kivitelezés, együttműködés üzemeltetővel	
	települési csapadékvíz-gazdálkodás, helyi vízkárelhárítás	CS-1	Déli városrész védelmét szolgáló övárók rendszer, valamint az Agit árok és az Attila utcai csapadékvíz-elvezető hálózat fejlesztése	tervkészítés, engedélyeztetés, versenyeztetés, kivitelezés,
		CS-2	I. öblözet – csapadékvíz-elvezetés fejlesztése, Kilián utca (440 m)	tervkészítés, forrásbiztosítás, engedélyeztetés, versenyeztetés, kivitelezés
CS-3		II. öblözet – csapadékvíz-elvezetés fejlesztése, Erzsébet telep (750 m)	tervkészítés, forrásbiztosítás,	

Sajószentpéter
integrált települési vízgazdálkodási terve
3. fejezet A településfejlesztéshez kapcsolódó vízgazdálkodási célok, stratégia, feladatok meghatározása

<i>fejlesztési terület, érintett vízgazdálkodási elem</i>	<i>sor- szám</i>	<i>meghatározás</i>	<i>kapcsolódó feladatok</i>
			engedélyeztetés, versenyeztetés, kivitelezés
	CS-4	III. öblözet – csapadékvíz-elvezetés fejlesztése, Kodály utca (400 m)	tervkészítés, forrásbiztosítás, engedélyeztetés, versenyeztetés, kivitelezés
	CS-5	V. öblözet – csapadékvíz-elvezetés fejlesztése, övárkok (1150 m)	tervkészítés, forrásbiztosítás, engedélyeztetés, versenyeztetés, kivitelezés
	CS-6	VIII. öblözet – csapadékvíz-elvezetés fejlesztése, Madách, Hegyalja, Dózsa, Csalogány, Zöldfa, Széchenyi, Berzsenyi, Erőmű, István király, Hársfa utca (5600 m)	tervkészítés, forrásbiztosítás, engedélyeztetés, versenyeztetés, kivitelezés
	CS-7	IX. öblözet – csapadékvíz-elvezetés fejlesztése, Kilián György, Hazafias, Csaba, Hősök, Erőmű, Mátyás, Zsigmond, István király, Madách utca (6000 m)	tervkészítés, forrásbiztosítás, engedélyeztetés, versenyeztetés, kivitelezés
	CS-8	X. öblözet – csapadékvíz-elvezetés fejlesztése, Erkel, Katona utca (900 m)	tervkészítés, forrásbiztosítás, engedélyeztetés, versenyeztetés, kivitelezés
	CS-9	XI. öblözet – csapadékvíz-elvezetés fejlesztése, Móricz, Somogyi utca (700 m)	tervkészítés, forrásbiztosítás, engedélyeztetés, versenyeztetés, kivitelezés
	CS-10	XII. öblözet – csapadékvíz-elvezetés fejlesztése, Vörösmarty, Élmunkás, labdarugó, Deák utca (2200 m)	tervkészítés, forrásbiztosítás, engedélyeztetés, versenyeztetés, kivitelezés
	CS-11	XIII. öblözet – csapadékvíz-elvezetés fejlesztése, Kodály, Kandó, Toboz, Pázsit, Harmat, Könyves, Vörösmarty utca (3000 m)	tervkészítés, forrásbiztosítás, engedélyeztetés, versenyeztetés, kivitelezés
	CS-12	XIX. öblözet – csapadékvíz-elvezetés fejlesztése, Bercsényi utca (300 m)	tervkészítés, forrásbiztosítás, engedélyeztetés, versenyeztetés, kivitelezés
	CS-13	XX. öblözet – csapadékvíz-elvezetés fejlesztése, Bocskai, Szondi utca (1500 m)	tervkészítés, forrásbiztosítás, engedélyeztetés, versenyeztetés, kivitelezés
	CS-14	XXI. öblözet – csapadékvíz-elvezetés fejlesztése, Patak utca (700 m)	tervkészítés, forrásbiztosítás, engedélyeztetés, versenyeztetés, kivitelezés

Sajószentpéter
integrált települési vízgazdálkodási terve
3. fejezet A településfejlesztéshez kapcsolódó vízgazdálkodási célok, stratégia, feladatok meghatározása

<i>fejlesztési terület, érintett vízgazdálkodási elem</i>	<i>sor- szám</i>	<i>meghatározás</i>	<i>kapcsolódó feladatok</i>
	CS-15	XXII. öblözet – csapadékvíz-elvezetés fejlesztése, Bajcsy Zsilinszky, Rákóczi utca (1000 m)	tervkészítés, forrásbiztosítás, engedélyeztetés, versenyeztetés, kivitelezés
	CS-16	XXIV. öblözet – csapadékvíz-elvezetés fejlesztése, József Attila utca feletti övások (700 m)	tervkészítés, területbiztosítás, forrásbiztosítás, engedélyeztetés, versenyeztetés, kivitelezés
	CS-17	XXVI. öblözet – csapadékvíz-elvezetés fejlesztése, Üveggyári utca (800 m)	tervkészítés, forrásbiztosítás, engedélyeztetés, versenyeztetés, kivitelezés
	CS-18	XXVII. öblözet – csapadékvíz-elvezetés fejlesztése, Fecskeszög (3800 m)	tervkészítés, forrásbiztosítás, engedélyeztetés, versenyeztetés, kivitelezés
	CS-19	XXVIII. öblözet – csapadékvíz-elvezetés fejlesztése, Dusnokpuszta (3800 m)	tervkészítés, forrásbiztosítás, engedélyeztetés, versenyeztetés, kivitelezés
	CS-20	XXIX. öblözet – csapadékvíz-elvezetés fejlesztése, Újbányatelep (1200 m)	tervkészítés, forrásbiztosítás, engedélyeztetés, versenyeztetés, kivitelezés
	CS-21	vízvisszatartás - vízáteresztő burkolatok, csapadékvíz-tárolók létesítése	tervkészítés, forrásbiztosítás, versenyeztetés, kivitelezés
	CS-22	üzemeltetői géppark fejlesztése	forrásbiztosítás, beszerzés
árvízvédelem	A-1	Sajó menti töltésfejlesztés az árvízi kockázatsökkentési terv előirányzata alapján: töltéserősítés, új töltés építés, vízmegosztás árvízi vápával, mederkotrás	a fejlesztés nem önkormányzati hatáskör, településrendezési, területfejlesztési eszközök a megvalósítás elősegítésére
	A-2	Sajó nagyvízi mederben való tevékenységek szabályozása	településrendezési, területfejlesztési eszközök a védőterület hasznosítására
dombvidéki, síkvidéki vízrendezés	VR-1	Nyögő-patak meglévő burkolatok és műtárgyak felújítása	a fejlesztés nem önkormányzati hatáskör, együttműködés ÉMVIZIG-gel
	VR-2	belterületen Nyögő-patak menti zöldfolyosó kialakítása, inváziós növények visszaszorítása, őshonos növények telepítése	tervezés, forrásbiztosítás, együttműködés ÉMVIZIG-gel
	VR-3	Nyögő-patak záportároló	előkészítés, helybiztosítás, együttműködés ÉMVIZIG-gel és szomszédos önkormányzatokkal

<i>fejlesztési terület, érintett vízgazdálkodási elem</i>	<i>sor- szám</i>	<i>meghatározás</i>	<i>kapcsolódó feladatok</i>
	VR-4	Alacska-patak meglévő burkolatok és műtárgyak felújítása	a fejlesztés nem önkormányzati hatáskör, együttműködés ÉMVIZIG-gel
	VR-5	belterületen Alacska-patak menti zöldfolyosó kialakítása	tervezés, forrásbiztosítás, együttműködés ÉMVIZIG-gel
	VR-6	Holt-Szuha (Múcsonyi-árok, Vörös Jankó-ér) rendezése	tervkészítés, engedélyeztetés, versenyeztetés, kivitelezés, együttműködés ÉMVIZIG-gel árvízi vápa kialakításában
vízminőség és vizes élőhelyek védelme	VM-1	monitoring rendszerek fenntartása, fejlesztése	településrendezési, területfejlesztési eszközök
	VM-2	Sajó árterület természetes állapotban való fenntartása	településrendezési, területfejlesztési eszközök, együttműködés ÉMVIZIG-gel, ANPI-val, területtulajdonosokkal és üzemeltetőkkel
egyéb	E-1	gazdasági fejlesztési terület közművesítése – 26-os út mellett, déli oldalon	tervkészítés, forrásbiztosítás, engedélyeztetés, versenyeztetés, kivitelezés
	E-2	gazdasági fejlesztési terület közművesítése – Dusnokpuszta	tervkészítés, forrásbiztosítás, engedélyeztetés, versenyeztetés, kivitelezés
	E-3	zöld infrastrukturális fejlesztések, vízvisszatartás - növényzet telepítés, zöld területek kialakítása	tervkészítés, forrásbiztosítás, versenyeztetés, kivitelezés
	E-4	lakossági környezeti tudat- és szemléletformálás	önkormányzati fórumokon és médiaeszközökön, akciók által

3.2.3. A település előkészítés alatt lévő fejlesztési programjai

CS-1 sorszámú *Sajószentpéter Déli városrész védelmét szolgáló övások rendszer, valamint az Agit árok és az Attila utcai csapadékvíz-elvezető hálózat fejlesztése* címmel készülő vízjogi engedélyezési terv Sajószentpéter város meglévő csapadékvíz-elvezető rendszerén meglévő problémák megoldását célozza, négy területre terjed ki:

- I. Agit-árok fejlesztése – délkeleti településrész csapadékvizeit gyűjtő és a Sajó-folyóba továbbító árok a várost határoló dombvonulat és a vasútvonal között;
- II. Attila utcai árok bővítése – a városközpontból összegyűlő vizeket a Sajó felé vezető árok;

III. övások létesítése - a Baross Gábor utcával párhuzamosan, a város délnyugati szélén a Sajókápolna – Parasznya felé vezető országút és a Nyögő-patak közötti településrész védelmére;

IV. övások létesítése - a Kinizsi utca felett és levezetés Nyögő-patakba a Baross Gábor utca mentén, a belterület mentesítésére a Nagykorcsolyás-hegy oldalán lefolyó vizektől.

Az Önkormányzat 2022-ben támogatást nyert a megvalósításhoz TOP_PLUSZ-1.2.1-21-BO1-2022-0048 azonosítószámú, „Települési kékinfrastruktúra fejlesztése Sajószentpéter városban” című projekt keretében.

Tervezett műszaki megoldás, összhangban az ITVT-ben megfogalmazott célkitűzésekkel:

- **Agit árok** rendezése, bővítése **602,5 m** hosszban, Sajó-folyóba való befolyás és József Attila utca között, szelvénybővítéssel, mederburkolattal, átereszek átépítésével;
- **Attila utcai** csapadékvíz-elvezető árok rendezése **314,3 m** hosszban, vasútvonal és Rákóczi út között, szelvénybővítéssel, mederburkolattal, lefedéssel;
- **Baross Gábor utca mögötti övások** létesítése **28,9+564 m** hosszban, a Nyögő-patak és a Parasznya felé vezető országos közút között, ároképítéssel, mederburkolattal, átereszekkel és vízvisszatartó-hordalékfogó mederszakasszal;
- **Övások létesítése** a Kinizsi utca felett és levezetése Nyögő-patakba a Baross Gábor utca mentén **615 m** hosszban, szelvénybővítéssel, ároképítéssel, mederburkolattal, átereszekkel és hordalékfogóval.

Összesen 2124,7 m hosszban történik meg a vízrendezés.

Az ITVT területi vízgazdálkodási tanács általi véleményezését követően történik a terv engedélyezése.

3.2.4. Programok feladatok sorrendisége, egymásra hatása

A 3.2.2 és 3.2.3 pontokban meghatározott egyes feladatok és előkészítés alatt lévő projektek illeszkedését az ITVT 3.2.1 pontjában megadott célokhoz a következő táblázat mutatja.

Sajószentpéter
integrált települési vízgazdálkodási terve

3. fejezet A településfejlesztéshez kapcsolódó vízgazdálkodási célok, stratégia, feladatok meghatározása

<i>fejlesztési terület, érintett vízgazdálkodási elem</i>	<i>1. Víz-visszatartás</i>	<i>2. Árvízvédelem, kockázat megelőző terület-használat</i>	<i>3. A vizek állapotának fokozatos javítása</i>	<i>4. Minőségi víziközmű-szolgáltatás, csapadékvíz-gazdálkodás megvalósítása</i>	<i>5. A lakosság tájékoztatása és bevonása a vízzel kapcsolatos kérdésekbe, problémákba, feladatokba és célmeghatározásba</i>	<i>6. Integrált szemlélet a vízgazdálkodásban, terület-fejlesztésben, természet- és környezetvédelemben</i>	<i>7. Gazdaságosan és fenntarthatóan működő szolgáltatás biztosítása</i>
ivóvízellátás			V-2	V-1, V-2	V-2	V-2	V-1, V-2
szennyvízelvezetés, szennyvíztisztítás			Sz-8, SZ-9, SZ-10	SZ-1, SZ_2, SZ-3, SZ-4, SZ-5, SZ-6, SZ-7, SZ-8, SZ-9, SZ-10	SZ-8, SZ-9, SZ-10		SZ-1, SZ_2, SZ-3, SZ-4, SZ-5, SZ-6, SZ-7, SZ-8, SZ-9, SZ-10
települési csapadékvíz-gazdálkodás, helyi vízkár-elhárítás	CS-1, CS-2, CS-3, CS-4, CS-5, CS-6, CS-7, CS-8, CS-9, CS-10, CS-11, CS-12, CS-13, CS-14, CS-15, CS-16, CS-17, CS-18, CS-19, CS-20, CS-21			CS-1, CS-2, CS-3, CS-4, CS-5, CS-6, CS-7, CS-8, CS-9, CS-10, CS-11, CS-12, CS-13, CS-14, CS-15, CS-16, CS-17, CS-18, CS-19, CS-20, CS-22	CS-1, CS-2, CS-3, CS-4, CS-5, CS-6, CS-7, CS-8, CS-9, CS-10, CS-11, CS-12, CS-13, CS-14, CS-15, CS-16, CS-17, CS-18, CS-19, CS-20	CS-1, CS-2, CS-3, CS-4, CS-5, CS-6, CS-7, CS-8, CS-9, CS-10, CS-11, CS-12, CS-13, CS-14, CS-15, CS-16, CS-17, CS-18, CS-19, CS-20	CS-1, CS-2, CS-3, CS-4, CS-5, CS-6, CS-7, CS-8, CS-9, CS-10, CS-11, CS-12, CS-13, CS-14, CS-15, CS-16, CS-17, CS-18, CS-19, CS-20, CS-22
árvízvédelem		A-1, A-2			A-2	A-2	
dombvidéki, síkvidéki vízrendezés	VR-3	VR-1, VR-3, VR-4, VR-6	VR-1, VR-2, VR-4, VR-5, VR-6		VR-2, VR-3, VR-5, VR-6	VR-2, VR-3, VR-5, VR-6	
vízminőség és vizes élőhelyek védelme	VM-2	VM-2	VM-1		VM-1, VM-2	VM-2	
egyéb				E-1, E-2	E-3, E-4	E-3, E-4	E-1, E-2

Az egyes elvégzendő feladatok, projektjavaslatok sorrendisége, egymásra épülése a következő:

Sajószentpéter
integrált települési vízgazdálkodási terve
3. fejezet A településfejlesztéshez kapcsolódó vízgazdálkodási célok, stratégia, feladatok meghatározása

<i>fejlesztési terület, érintett vízgazdálkodási elem</i>	<i>sorrend meghatározása</i>	<i>megjegyzés</i>
ivóvízellátás	V-1, V-2 párhuzamos	A rendszer állami tulajdonban, ÉRV Zrt. üzemeltetésben van, a fejlesztés nem önkormányzati hatáskör.
szennyvízelvezetés, szennyvíztisztítás	SZ-1, SZ-2, SZ-3, SZ-4, SZ-5, SZ-6, SZ-7 a meglévő rendszert érinti, az üzemeltető által meghatározottan végezhető párhuzamosan. SZ-8, SZ-9, SZ-10 fejlesztések végezhetők párhuzamosan	SZ-1, SZ-2, SZ-3 – fenntartási munkák keretében, ÉRV ZRT. (üzemeltető) által meghatározott időpontban. SZ-4, SZ-5, SZ-6, SZ-7 – forrásbiztosítás függvényében, ÉRV ZRT-vel egyeztetve. SZ-8, SZ-9, SZ-10 – forrásbiztosítás függvényében, SZ-8 és SZ-9 célszerű együtt.
települési csapadékvíz-gazdálkodás, helyi vízkár-elhárítás	CS-1, CS-2, CS-3, CS-4, CS-5, CS-6, CS-7, CS-8, CS-9, CS-10, CS-11, CS-12, CS-13, CS-14, CS-15, CS-16, CS-17, CS-18, CS-19, CS-20 végezhető párhuzamosan vagy külön Cs-21 valamennyi elemben szerepeltetendő CS 22 célszerű 2023-2024-ben	CS-1 folyamatban lévő projekt CS-2, CS-3, CS-4, CS-5, CS-6, CS-7, CS-8, CS-9, CS-10, CS-11, CS-12, CS-13, CS-14, CS-15, CS-16, CS-17, CS-18, CS-19, CS-20 - forrásbiztosítás függvényében CS-22 – forrás függvényében
árvízvédelem	A-1, A-2 párhuzamos	A-1 állami tulajdonban van, a fejlesztés nem önkormányzati hatáskör. Együttműködés ÉMVIZIG-gel. A-2 állami tulajdonban van, a fejlesztés nem önkormányzati hatáskör. Együttműködés ÉRV ZRT-vel.
dombvidéki, síkvidéki vízrendezés	VR-1 és VR-2 párhuzamos VR-4 és VR-5 párhuzamos VR-6 célszerű párhuzamosan A-1-gyel VR-3	VR-1, VR-4 állami tulajdonban van, a fejlesztés nem önkormányzati hatáskör. Együttműködés ÉMVIZIG-gel. VR-2, VR-5 együttműködés ÉMVIZIG-gel, fedezetbiztosítás függvényében. VR-3 együttműködés ÉMVIZIG-gel, szomszédos önkormányzatokkal, fedezetbiztosítás függvényében.
vízminőség és vizes élőhelyek védelme	VM-1 és VM-2 párhuzamos	együttműködés ÉMVIZIG-gel, ANPI-val, területtulajdonosokkal és üzemeltetőkkel

<i>fejlesztési terület, érintett vízgazdálkodási elem</i>	<i>sorrend meghatározása</i>	<i>megjegyzés</i>
egyéb	E-1 és E-2 párhuzamos E-3 egyéb projektekhez kapcsoltan E-4 folyamatosan	E-1 és E-2 gazdaságfejlesztési igény és forrás függvényében E-3 fedezetbiztosítás függvényében

Az előzőekben ismertetett feladatok, projektjavaslatok megvalósításának időtávja előzetesen 10 év. Egy részük nem önkormányzati hatáskörben valósulhat meg. Az önkormányzati elemek végrehajtása főként forrásbiztosítás függvénye, így pályázati támogatások elnyerésétől függ.

3.3. A település integrált vízgazdálkodásával összefüggő feladatok

3.3.1. A közös vízgyűjtő területen elhelyezkedő települések koordinációja

<i>fejlesztési terület, érintett vízgazdálkodási elem</i>	<i>együttműködő önkormányzatok, szakigazgatási és üzemeltető szervezetek</i>	<i>koordináció javasolt vezetője</i>
ivóvízellátás	ÉRV ZRT. és Kazincbarcikai Szolgáltatási Üzem ellátási területén lévő önkormányzatok	ÉRV ZRT.
szennyvízelvezetés, szennyvíztisztítás	ÉRV ZRT. és Alacska, Sajólászlófalva, Radostyán, Kondó, Parasznya, Varbó	Sajószentpéter
települési csapadékvíz-gazdálkodás, helyi vízkár-elhárítás		
árvízvédelem	ÉMVIZIG, Sajó- és Bódva-völgyi települések, közülük közvetlenül Kazincbarcika, Berente, Boldva, Sajóecseg, Edelény, Borsodszirák, Ziliz	ÉMVIZIG

<i>fejlesztési terület, érintett vízgazdálkodási elem</i>	<i>együttműködő önkormányzatok, szakigazgatási és üzemeltető szervezetek</i>	<i>koordináció javasolt vezetője</i>
dombvidéki, síkvidéki vízrendezés	ÉMVIKIG Alacska, Sajókápolna, Sajólászlófalva, Radostyán, Kondó, Parasznya, Varbó Múcsony	ÉMVIKIG, önkormányzatok együttműködésében Sajószentpéter
vízminőség és vizes élőhelyek védelme	ÉMVIKIG, ÉRV ZRT. Kazinbarcika, Berente, Múcsony, Edelény, Borsodszirák, Ziliz	ÉMVIKIG vízbázisvédelemben ÉRV ZRT.
egyéb		

Az együttműködés formáját és tartalmát az adott feladat határozza meg. Az ÉMVIKIG és ÉRV ZRT. projektjeiben a közreműködés döntően a megfelelő szabályozási környezet biztosítása, hatósági eljárásokban közreműködés, területtulajdonosokkal való kapcsolattartás és koordináció lehet elsősorban.

Az önkormányzati együttműködés során – a projektek pályázati feltételrendszerének függvényében – a konzorciumi együttműködési forma feltételezhető, melynek vezetője Sajószentpéter önkormányzata.

3.3.2. Az ITVT megvalósításának nyomon követése, módosítása, felülvizsgálat

Az ITVT összhangban készült el az alábbi dokumentációkkal:

- SAJÓSZENTPÉTER VÁROS TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA (2015)
- SAJÓSZENTPÉTER VÁROS TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERVE (2020)
- SAJÓSZENTPÉTER VÁROS HELYI ÉPÍTÉSI SZABÁLYZATA (2022)
- SAJÓSZENTPÉTER VÁROS INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA (2021)
- SAJÓSZENTPÉTER TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYV (2017)
- SAJÓSZENTPÉTER VÁROS TELEPÜLÉSI KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAM FELÜLVIZSGÁLATA (2013)
- SAJÓSZENTPÉTER ZIFFA ZÖLD INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉSI- ÉS FENNTARTÁSI AKCIÓTERV (2017)

— SAJÓSZENTPÉTER VÁROS FENNTARTHATÓ ENERGIA- ÉS
KLÍMAAKCIÓTERVE (SECAP) (2018)

A településszerkezeti terv és helyi építési szabályzat jövőbeli módosítása, egyéb települési terv készítése esetén figyelembe kell venni az ITVT-ben meghatározottakat.

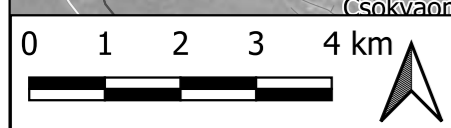
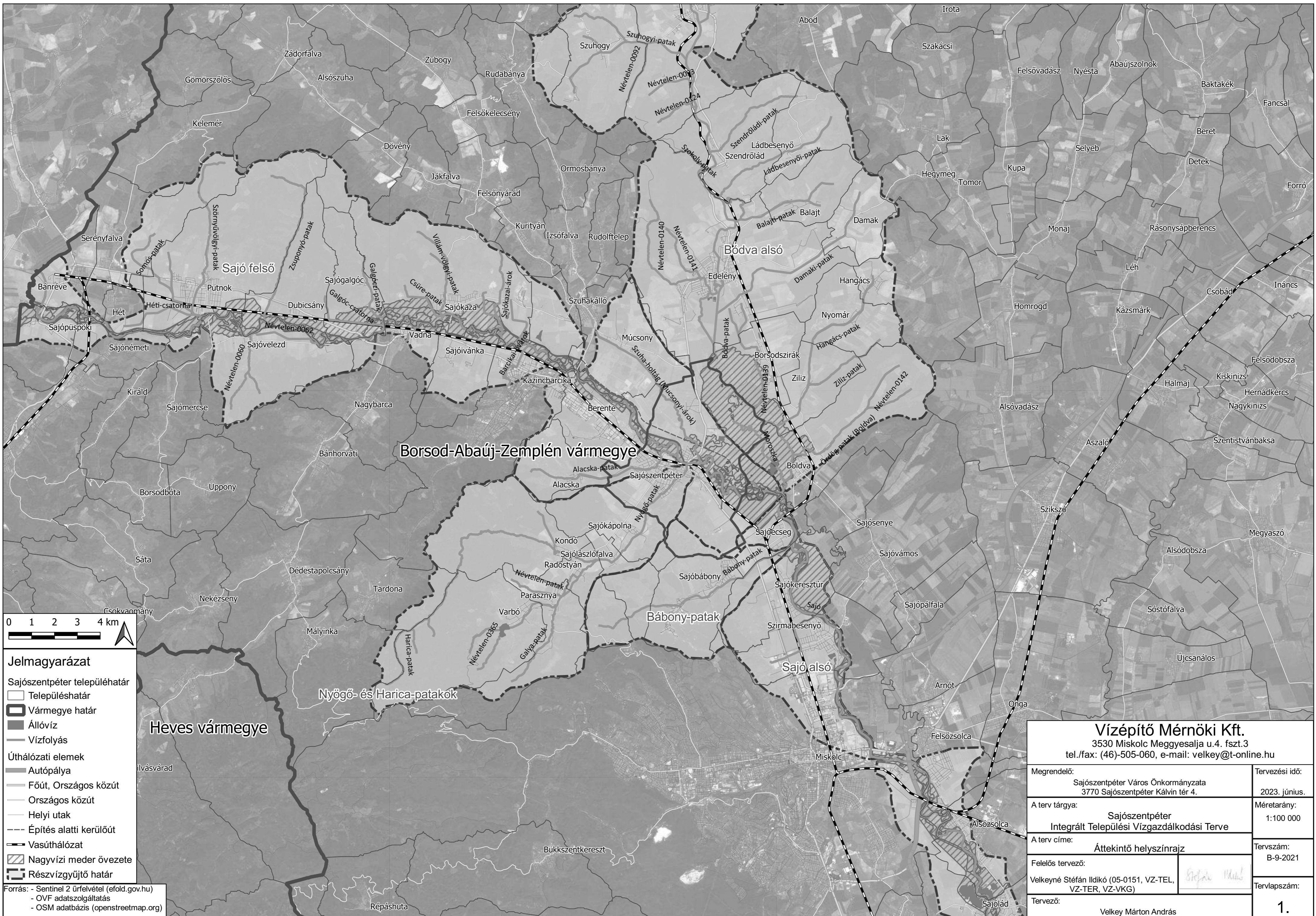
Nyomon követés, módosítás, felülvizsgálat

Az ITVT megvalósításának nyomon követése a Polgármesteri Hivatal szervezetének feladata. Javasolt a terv felülvizsgálatának elvégzése öt évenként, szükség esetén módosítása.

Jóváhagyás, elfogadás

Az ITVT elkészítése és a Polgármesteri Hivatal véleményezése után a terv benyújtásra kerül az Észak-magyarországi Területi Vízgazdálkodási Tanácshoz jóváhagyásra.

A TVT jóváhagyásának birtokában – az esetlegesen előírt javítások átvezetését követően – Sajószentpéter Városi Önkormányzat képviselőtestületi határozatban fogadja el az ITVT-t.

- Jelmagyarázat**
- Sajószentpéter településhatár
 - Településhatár
 - ▬ Vármegye határ
 - Állóvíz
 - Vízfolyás
 - Úthálózati elemek
 - Autópálya
 - Főút, Országos közút
 - Országos közút
 - Helyi utak
 - Építés alatti kerülőút
 - Vasúthálózat
 - ▨ Nagyvízi meder övezete
 - ▩ Részvízgyűjtő határ

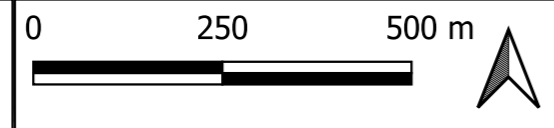
Forrás: - Sentinel 2 űrfelvétel (efold.gov.hu)
 - OVF adatszolgáltatás
 - OSM adatbázis (openstreetmap.org)

Vízépítő Mérnöki Kft.	
3530 Miskolc Meggyesalja u.4. fszt.3 tel./fax: (46)-505-060, e-mail: velkey@t-online.hu	
Megrendelő: Sajószentpéter Város Önkormányzata 3770 Sajószentpéter Kálvin tér 4.	Tervezési idő: 2023. június.
A terv tárgya: Sajószentpéter Integrált Települési Vízgazdálkodási Terve	Méretarány: 1:100 000
A terv címe: Áttekintő helyszínrajz	Tervszám: B-9-2021
Felelős tervező: Velkeyné Stéfán Ildikó (05-0151, VZ-TEL, VZ-TER, VZ-VKG)	Tervlapszám: 1.
Tervező: Velkey Márton András	

Jelmagyarázat

	Településhatár		Kereskedelmi szolgáltató gazdasági terület
	Állóvíz		Egyéb iparterület
	Vízfolyás		Egyéb iparterület - Z
	Árvízvédelmi védővonal		Különleges terület
	Fakadó vizek vesz. terület		Kötőtpályás közlekedési területek
	Nagyvízi meder övezete		Zöldterületek
Úthálózati elemek			Belterületi erdő
	Főút, Országos közút		Védőerdő
	Országos közút		Gazdasági erdő
	Helyi utak		Kertes mezőgazdasági terület
	Építés alatti kerülőút		Egészségügyi-szociális, turisztikai erdő
	Vasúthálózat		Általános mezőgazdasági terület - szántó
Területfelhasználás			Általános mezőgazdasági terület - rét, legelő, gyepek
	Kertvárosias lakóterület		Állandó vízfelületek
	Falusias lakóterület		Ideiglenes vízfelületek
	Településközpont		Sziget
	Intézményi terület		Töltés
			Vízbeszerzési területek

Forrás: -területfelhasználás: TSZT
 - domborzat: COPERNICUS GLOBAL DSM 30 - 5 m
 - OVF adatszolgáltatás
 - OSM adatbázis (openstreetmap.org)

Vízépítő Mérnöki Kft.

3530 Miskolc Meggyesalja u.4. fszt.3
 tel./fax: (46)-505-060, e-mail: velkey@t-online.hu

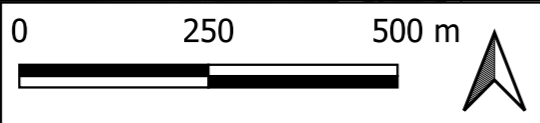
Megrendelő: Sajószentpéter Város Önkormányzata 3770 Sajószentpéter Kálvin tér 4.	Tervezési idő: 2023. június.
A terv tárgya: Sajószentpéter Integrált Települési Vízgazdálkodási Terve	Méretarány: 1:10 000
A terv címe: Település közigazgatási területét bemutató helyszínrajz - északi rész	Tervszám: B-9-2021
Felelős tervező: Velkeyné Stéfán Ildikó (05-0151, VZ-TEL, VZ-TER, VZ-VKG)	Tervlapszám: 2.1
Tervező: Velkey Márton András	

Jelmagyarázat

	Településhatár		Kereskedelmi szolgáltató gazdasági terület
	Állóvíz		Egyéb iparterület
	Vízfolyás		Egyéb iparterület - Z
	Árvízvédelmi védővonal		Különleges terület
	Fakadó vizek vesz. terület		Kötőtpályás közlekedési területek
	Nagyvízi meder övezete		Zöldterületek
Úthálózati elemek			Belterületi erdő
	Főút, Országos közút		Védőerdő
	Országos közút		Gazdasági erdő
	Helyi utak		Kertes mezőgazdasági terület
	Építés alatti kerülőút		Egészségügyi-szociális, turisztikai erdő
	Vasúthálózat		Általános mezőgazdasági terület - szántó
Területfelhasználás			Általános mezőgazdasági terület - rét, legelő, gyepek
	Kertvárosias lakóterület		Állandó vízfelületek
	Falusias lakóterület		Ideiglenes vízfelületek
	Településközpont		Sziget
	Intézményi terület		Töltés
			Vízbeszerzési területek

Forrás: -területfelhasználás: TSZT
 -domborzat: COPERNICUS GLOBAL DSM 30 - 5 m
 -OVF adatszolgáltatás
 -OSM adatbázis (openstreetmap.org)

Vízépítő Mérnöki Kft.

3530 Miskolc Meggyesalja u.4. fszt.3
 tel./fax: (46)-505-060, e-mail: velkey@t-online.hu

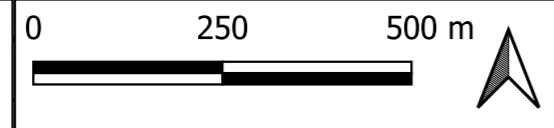
Megrendelő: Sajószentpéter Város Önkormányzata 3770 Sajószentpéter Kálvin tér 4.	Tervezési idő: 2023. június.
A terv tárgya: Sajószentpéter Integrált Települési Vízgazdálkodási Terve	Méretarány: 1:10 000
A terv címe: Település közigazgatási területét bemutató helyszínrajz - vároközpont	Tervszám: B-9-2021
Felelős tervező: Velkeyné Stéfan Ildikó (05-0151, VZ-TEL, VZ-TER, VZ-VKG)	Tervlapszám: 2.2
Tervező: Velkey Márton András	

Jelmagyarázat

	Kereskedelmi szolgáltató gazdasági terület
	Egyéb iparterület
	Egyéb iparterület - Z
	Különleges terület
	Kötőtpályás közlekedési területek
	Zöldterületek
Úthálózati elemek	Belterületi erdő
Területfelhasználás	

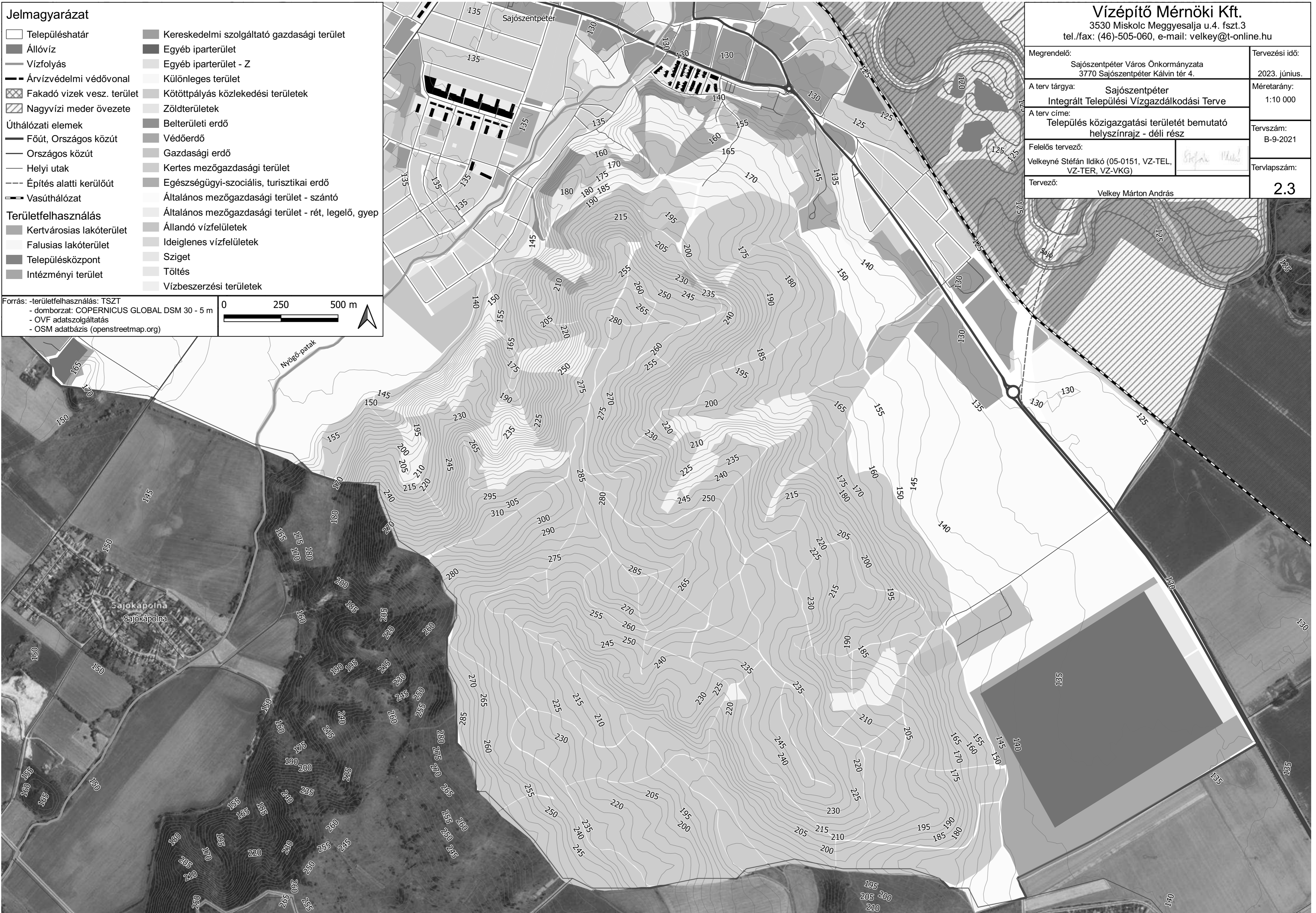
Forrás: -területfelhasználás: TSZT
 -domborzat: COPERNICUS GLOBAL DSM 30 - 5 m
 -OVF adatszolgáltatás
 -OSM adatbázis (openstreetmap.org)

Vízépítő Mérnöki Kft.

3530 Miskolc Meggyesalja u.4. fszt.3
 tel./fax: (46)-505-060, e-mail: velkey@t-online.hu

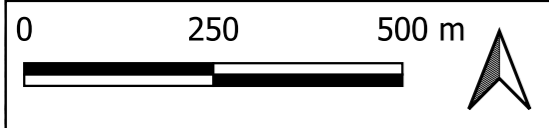
Megrendelő: Sajószentpéter Város Önkormányzata 3770 Sajószentpéter Kálvin tér 4.	Tervezési idő: 2023. június.
A terv tárgya: Sajószentpéter Integrált Települési Vízgazdálkodási Terve	Méretarány: 1:10 000
A terv címe: Település közigazgatási területét bemutató helyszínrajz - déli rész	Tervszám: B-9-2021
Felelős tervező: Velkeyné Stéfán Ildikó (05-0151, VZ-TEL, VZ-TER, VZ-VKG)	Tervlapszám: 2.3
Tervező: Velkey Márton András	

Jelmagyarázat

Településhatár	Vízellátó hálózat
Állóvíz	Szennyvízelvezető hálózat
Vízfolyás	Felszín alatti víztest hegyvidéki porózus
Úthálózati elemek	Felszín alatti víztest karszt termálkarszt
Főút, Országos közút	Felszín alatti víztest porózus termál
Országos közút	Felszín alatti víztest sekély porózus
Helyi utak	Ivovizbázis védőövezet
Építés alatti kerülőút	Kút
Vasúthálózat	

Forrás: - e-közmű adatszolgáltatás
 - OVF adatszolgáltatás
 - OSM adatbázis (openstreetmap.org)

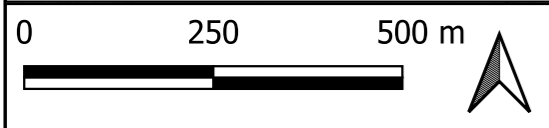
Vízépítő Mérnöki Kft. 3530 Miskolc Meggyesalja u.4. fszt.3 tel./fax: (46)-505-060, e-mail: velkey@t-online.hu	
Megrendelő: Sajószentpéter Város Önkormányzata 3770 Sajószentpéter Kálvin tér 4.	Tervezési idő: 2023. június.
A terv tárgya: Sajószentpéter Integrált Települési Vízgazdálkodási Terve	Méretarány: 1:10 000
A terv címe: Települési víziközmű rendszert bemutató helyszínrajz - északi rész	Tervszám: B-9-2021
Felelős tervező: Velkeyné Stéfán Ildikó (05-0151, VZ-TEL, VZ-TER, VZ-VKG)	
Tervező: Velkey Márton András	Tervlapszám: 3.1

Jelmagyarázat

Településhatár	Vízellátó hálózat
Állóvíz	Szennyvízelvezető hálózat
Vízfolyás	Felszín alatti víztest hegyvidéki porózus
Úthálózati elemek	Felszín alatti víztest karszt termálkarszt
Főút, Országos közút	Felszín alatti víztest porózus termál
Országos közút	Felszín alatti víztest sekély porózus
Helyi utak	Ivovizbázis védőövezet
Építés alatti kerülőút	Kút
Vasúthálózat	

Forrás: - e-közmű adatszolgáltatás
- OVF adatszolgáltatás
- OSM adatbázis (openstreetmap.org)

Vízépítő Mérnöki Kft.

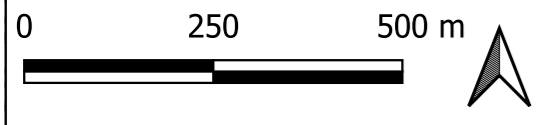
3530 Miskolc Meggyesalja u.4. fszt.3
tel./fax: (46)-505-060, e-mail: velkey@t-online.hu

Megrendelő: Sajószentpéter Város Önkormányzata 3770 Sajószentpéter Kálvin tér 4.	Tervezési idő: 2023. június.
A terv tárgya: Sajószentpéter Integrált Települési Vízgazdálkodási Terve	Méretarány: 1:10 000
A terv címe: Települési víziközmű rendszert bemutató helyszínrajz - városközpont	Tervszám: B-9-2021
Felelős tervező: Velkeyné Stéfán Ildikó (05-0151, VZ-TEL, VZ-TER, VZ-VKG)	Tervlapszám: 3.2
Tervező: Velkey Márton András	

Jelmagyarázat

Településhatár	Vízellátó hálózat
Állóvíz	Szennyvízelvezető hálózat
Vízfolyás	Felszín alatti víztest heggyvidéki porózus
Úthálózati elemek	Felszín alatti víztest karszt termálkarszt
Főút, Országos közút	Felszín alatti víztest porózus termál
Országos közút	Felszín alatti víztest sekély porózus
Helyi utak	Ivovizbázis védőövezet
Építés alatti kerülőút	Kút
Vasúthálózat	

Forrás: - e-közmű adatszolgáltatás
- OVf adatszolgáltatás
- OSM adatbázis (openstreetmap.org)

Vízépítő Mérnöki Kft.

3530 Miskolc Meggyesalja u.4. fszt.3
tel./fax: (46)-505-060, e-mail: velkey@t-online.hu

Megrendelő: Sajószentpéter Város Önkormányzata 3770 Sajószentpéter Kálvin tér 4.	Tervezési idő: 2023. június.
A terv tárgya: Sajószentpéter Integrált Települési Vízgazdálkodási Terve	Méretarány: 1:10 000
A terv címe: Települési víziközmű rendszert bemutató helyszínrajz - déli rész	Tervszám: B-9-2021
Felelős tervező: Velkeyné Stéfán Ildikó (05-0151, VZ-TEL, VZ-TER, VZ-VKG)	Tervlapszám: 3.3
Tervező: Velkey Márton András	

Borsodszirák

Szaha-holtág (Mucsonyi-árok)

Névtelen-0139

Bódva-patak

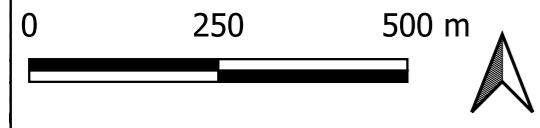
Bódva alsó

Sajó felső

Jelmagyarázat

Településhatár	Figyelőkút
Állóvíz	Felszínközeli állomás
Vízfolyás	Felszíni állomás
Úthálózati elemek	Felszínalatti állomás
Főút, Országos közút	Hidrometeorológiai állomás
Országos közút	Nagyvízi meder övezete
Helyi utak	Natura 2000
Építés alatti kerülőút	Parti sáv
Vasúthálózat	Vízminőségvédelmi terület övezete
Árvízvédelmi védvonal	VT részvízgyűjtő VGT3

Forrás: - OVF adatszolgáltatás
- OSM adatbázis (openstreetmap.org)

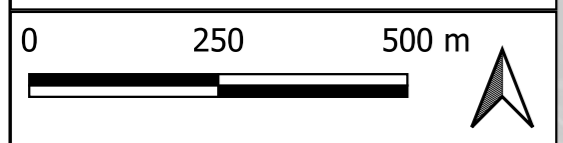
Vízépítő Mérnöki Kft. 3530 Miskolc Meggyesalja u.4. fszt.3 tel./fax: (46)-505-060, e-mail: velkey@t-online.hu	
Megrendelő: Sajószentpéter Város Önkormányzata	Tervezési idő: 2023. június.
A terv tárgya: Sajószentpéter Integrált Települési Vízgazdálkodási Terve	Méretarány: 1:10 000
A terv címe: Település felszíni és felszín alatti vizeit bemutató helyszínrajz - északi rész	Tervszám: B-9-2021
Felelős tervező: Velkeyné Stéfán Ildikó (05-0151, VZ-TEL, VZ-TER, VZ-VKG)	Tervlapszám: 4.1
Tervező: Velkey Márton András	

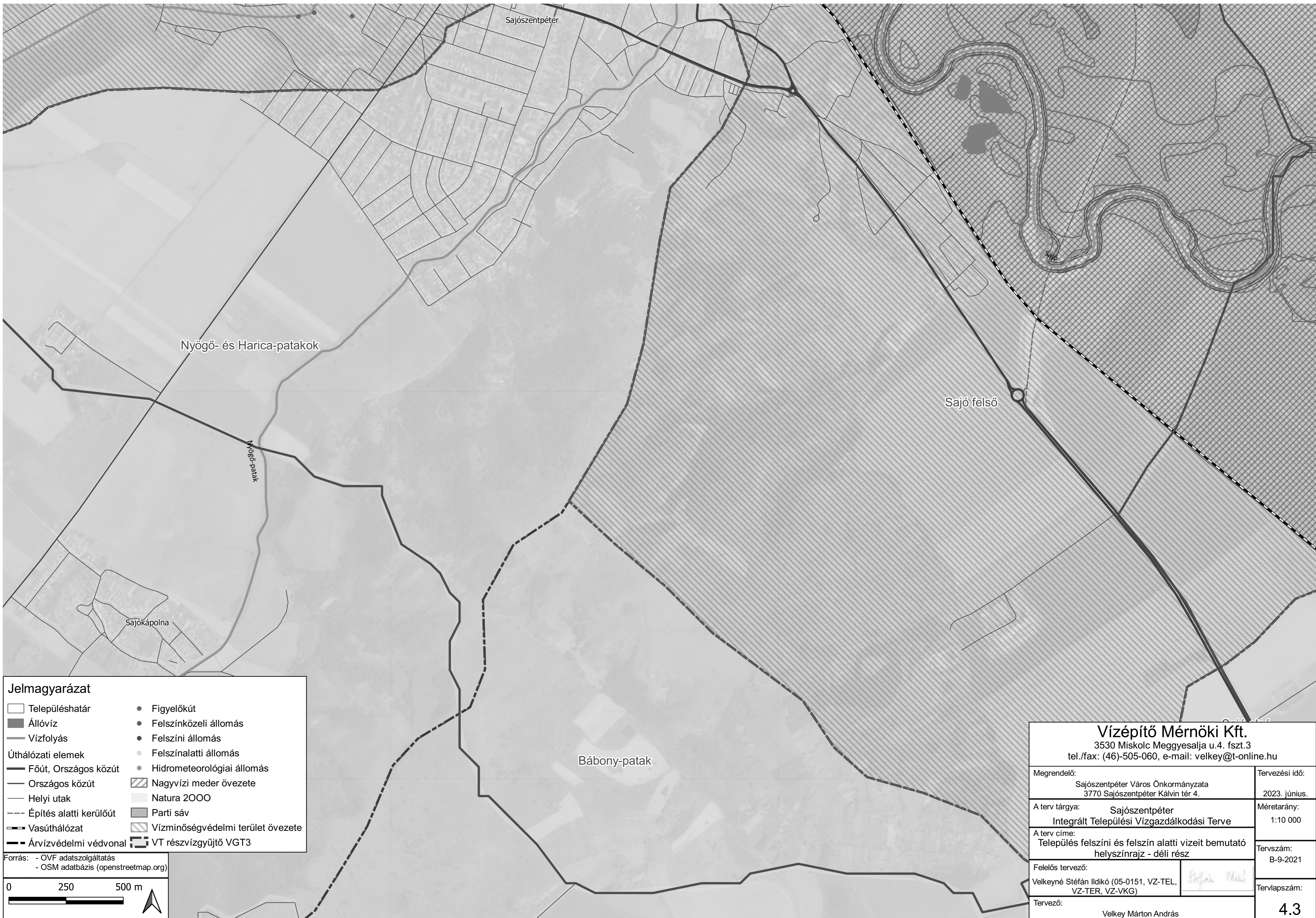
Jelmagyarázat

Településhatár	Figyelőkút
Állóvíz	Felszínközeli állomás
Vízfolyás	Felszíni állomás
Úthálózati elemek	Felszínalatti állomás
Főút, Országos közút	Hidrometeorológiai állomás
Országos közút	Nagyvízi meder övezete
Helyi utak	Natura 2000
Építés alatti kerülőút	Parti sáv
Vasúthálózat	Vízminőségvédelmi terület övezete
Árvízvédelmi védvonal	VT részvízgyűjtő VGT3

Forrás: - OVF adatszolgáltatás
- OSM adatbázis (openstreetmap.org)

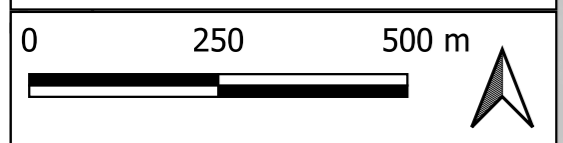
Vízépítő Mérnöki Kft. 3530 Miskolc Meggyesalja u.4. fszt.3 tel./fax: (46)-505-060, e-mail: velkey@t-online.hu	
Megrendelő: Sajószentpéter Város Önkormányzata 3770 Sajószentpéter Kálvin tér 4.	Tervezési idő: 2023. június.
A terv tárgya: Sajószentpéter Integrált Települési Vízgazdálkodási Terve	Méretarány: 1:10 000
A terv címe: Település felszíni és felszín alatti vizeit bemutató helyszínrajz - városközpont	Tervszám: B-9-2021
Felelős tervező: Velkeyné Stéfán Ildikó (05-0151, VZ-TEL, VZ-TER, VZ-VKG)	
Tervező: Velkey Márton András	Tervlapszám: 4.2

Jelmagyarázat

Településhatár	Figyelőkút
Állóvíz	Felszínközeli állomás
Vízfolyás	Felszíni állomás
Úthálózati elemek	Felszínalatti állomás
Főút, Országos közút	Hidrometeorológiai állomás
Országos közút	Nagyvízi meder övezete
Helyi utak	Natura 2000
Építés alatti kerülőút	Parti sáv
Vasúthálózat	Vízminőségvédelmi terület övezete
Árvízvédelmi védvonal	VT részvízgyűjtő VGT3

Forrás: - OVF adatszolgáltatás
- OSM adatbázis (openstreetmap.org)

Vízépítő Mérnöki Kft. 3530 Miskolc Meggyesalja u.4. fszt.3 tel./fax: (46)-505-060, e-mail: velkey@t-online.hu	
Megrendelő: Sajószentpéter Város Önkormányzata 3770 Sajószentpéter Kálvin tér 4.	Tervezési idő: 2023. június.
A terv tárgya: Sajószentpéter Integrált Települési Vízgazdálkodási Terve	Méretarány: 1:10 000
A terv címe: Település felszíni és felszín alatti vizeit bemutató helyszínrajz - déli rész	Tervszám: B-9-2021
Felelős tervező: Velkeyné Stéfán Ildikó (05-0151, VZ-TEL, VZ-TER, VZ-VKG)	Tervlapszám: 4.3
Tervező: Velkey Márton András	